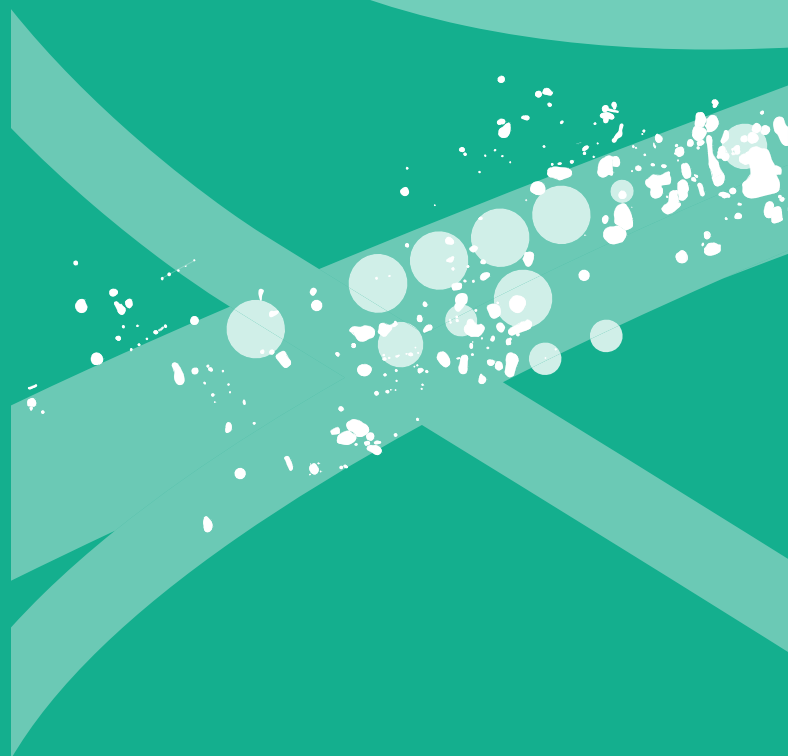

BOŠKO PRI STEPANIH

Gojko Tica, Ana Kovačič

120 Arheologija na avtocestah Slovenije

BOŠKO PRI STEPANIH

Gojko Tica, Ana Kovačič

⋮ Prispevek: Andrej Šemrov

Uredniški odbor

┆ Barbara Nadbath, glavna in odgovorna urednica
 ┆ Bojan Djurič, strokovni svetovalec
 ┆ Tomaž Fabec, pomočnik glavne urednice
 ┆ Nives Zupančič, oblikovalka zbirke
 ┆ in likovna urednica
 ┆ Vanja Celin, tehnična urednica
 ┆ Matija Črešnar, član
 ┆ Milan Sagadin, član
 ┆ Maša Saccara, članica
 ┆ Katharina Zanier, članica
 ┆ Bernarda Županek, članica

Izdajatelj

┆ Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
 ┆ Poljanska cesta 40, SI-1000 Ljubljana

Zanj

┆ Jernej Hudolin, generalni direktor

Avtorja

┆ Gojko Tica
 ┆ Tica Sistem, d. o. o.
 ┆ Planina 45, SI-6232 Planina
 ┆ tica.sistem@gmail.com
 ┆ Ana Kovačič
 ┆ Ana Kovačič, poslovne storitve, s. p.
 ┆ Mucherjeva 8, SI-1000 Ljubljana
 ┆ radohova@gmail.com

Avtor prispevka

┆ Andrej Šemrov
 ┆ Numizmatični kabinet, Narodni muzej Slovenije
 ┆ Prešernova 20, SI-1000 Ljubljana
 ┆ andrej.semrov@nms.si

Recenzentka

┆ Irena Lazar
 ┆ Institut za arheologijo in dediščino
 ┆ Fakulteta za humanistične študije
 ┆ Univerza na Primorskem
 ┆ Titov trg 5, SI-6000 Koper

Lektorica

┆ Nina Krajnc

Oblikovanje in prelom

┆ Nives Zupančič

Tehnična priprava publikacije

┆ Vanja Celin, Nives Zupančič

Računalniška obdelava in priprava slik

┆ Blaž Kumer

Geodetska izmera najdišča

┆ Akord, d. o. o.
 ┆ Partizanska 14, SI-1000 Ljubljana

Fotografije najdišča in najdb

┆ Katja Hrobat, Olivera Mirković, Aleš Ogorelec,
 ┆ Bojana Rozman, Gojko Tica (arhiv podjetja Tica
 ┆ Sistem, d. o. o.)

Risbe predmetov

┆ Darja Čirič, Natalija Grum

Vektorizacija risb predmetov

┆ Blaž Kumer

Spletna izdaja

Ljubljana, 2025

Vse edicije zbirke Arheologija na avtocestah Slovenije so brezplačne.

<http://www.zvkds.si/sl/knjiznica/saas-e-knjige>

Vse raziskave je omogočil DARS, d. d.

Vsebina

1	Uvod	5
2	Geografsko-geološki oris prostora	6
3	Arheološki oris prostora	8
4	Metodologija in potek izkopavanj	11
5	Opis in interpretacija najdišča	12
	5.1 Osnovna stratigrafska slika najdišča	12
	5.2 Rimskodobna stavba	12
6	Analiza gradiva	24
	6.1 Metodologija dela	24
	6.2 Drobno gradivo	24
7	Sklep	39
8	Literatura	41
9	Katalog gradiva	82

1 Uvod

Boško je sistematično raziskano arheološko najdišče na trasi AC Klanec–Ankaran (SK 20) (EID: 1-15529).¹ Ob ekstenzivnem površinskem pregledu (Tica 2000) in intenzivnem površinskem pregledu (Djurić, Tica 2001) je bilo sicer najdenih nekaj fragmentov rimskodobne lončenine, toda šlo je za premajhen indic o tem, da bi na tem mestu lahko govorili o arheološkem najdišču. Šele po opozorilu geologa Tomaža Verbiča o antropogenih strukturah (prehodi teras) na Bošku (sl. 6)² je takratni Medobčinski zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Piran (MZVNKD Piran), danes Zavod za varstvo kulturne dediščine, Območna enota Piran (ZVKDS, OE Piran), izvedel izkop sond (sl. 8, 9), s katerimi je bilo ugotovljeno, da gre na Bošku za rimskodobno arheološko najdišče (Stamatović, Mirković 2001).

Območje najdišča leži severozahodno od zaselka Stepani, na kraju z ledinskim imenom Boško (it. *Bosco*), kjer se danes nahaja avtocestni priključek za Črni kal (sl. 1–4). Na takratnih parcelah številka 1401 in 1406, k. o. Rožar, danes na parceli številka 1400/3, k. o. Gabrovica, je bila na najdišču v času med 29. 8. in 22. 10. 2001 v celoti z ročnim izkopom raziskana okoli 600 m² velika površina.

Zaščitna izkopavanja, katerih naročnik je bil DARS, d. d., je prevzel v izvajanje takratni Medobčinski zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Piran, ki jih je v okviru pogodbe DARS št. 210/01 oddal podjetju Akord d.o.o. iz Ljubljane. Vodja zaščitnih izkopavanj je bil Gojko Tica, njegova namestnica Bojana Rozman, strokovno ekipo pa so sestavljali še Iva Ciglar, Darja Čirič, Katja Hrobat, Judita Lux, Milan Marušič, Rudi Mraz, Aleš Ogorelec, Daša Pavlovič, Alenka Ramšak, Jan Špendal in Metka Štrajhar.

Strokovni nadzor je izvajal Alfred Trenz iz takratnega Medobčinskega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Piran.

1 Register nepremične kulturne dediščine, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije (<https://eid.gov.si/#!/enota/15529> [dostop 15. avgust 2024]). Najdišče je bilo razglašeno za arheološki spomenik pod nazivom Gabrovica pri Črnem Kalu – Arheološko najdišče Boško. Za osnovne podatke o najdišču glej tudi Tica 2002; Tica 2003.

2 Tomaž Verbič si je teren ogledal tekom izkopavanj na sosednjem najdišču Na vrhu, kjer je izvedel geološko spremljavo arheoloških izkopavanj (Tica, Kovačič 2019, 6).

2 Geografsko-geološki oris prostora

Najdišče Boško leži severovzhodno od zaselka Stepani, ob severnem robu položnega temena na flišnem hrbtu, ki so ga vodotoki preoblikovali v mehke flišne kamenine. Gre za začetek najsevernejšega hrbta slovenskega dela Istre, ki se začne na bližnji vzpetini Na vrhu (230 m n. m.), od koder se dvigne proti Tinjanu ter se nato prek Škofijskega sedla nadaljuje v Miljski potok, kjer v Kaštelirju doseže najvišjo točko 244 m n. m. (Ogrin 1995, 19; Ogrin 2019a, 43).

Flišne pokrajine Slovenske Istre predstavljajo v tem delu Slovenije največ ozemlja (71 %). Položni in dokaj široki flišni hrbti so bili v preteklosti ugodni za kmetijsko izrabo in poselitev, zato je na njih nastala večina naselij v flišnem delu Slovenske Istre. Obdelovalne površine, predvsem v obliki teras, so si prebivalci v višjih delih gričevja urejali večinoma na prisojnih legah (Ogrin 1995, 19–22; Ogrin 2019a, 44). Danes je večina obdelovalnih površin opuščenih in se zarašča (Ogrin 2019a, 44).

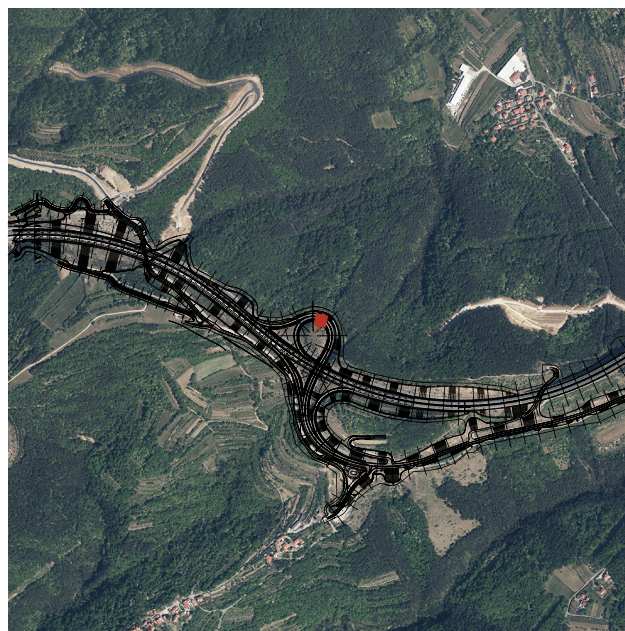
Klimatsko podnebje Slovenske Istre, in s tem tudi območje arheološkega najdišča Boško, sodi v t. i. submediteransko oziroma omiljeno mediteransko podnebje, za katerega so značilna suha in topla poletja ter deževne in mile zime z občasnimi, kratkotrajnimi prodori hladnega zraka, ko se

1 Geografski položaj najdišča Boško pri Stepanih na DMR 100; ©GURS.

2 Lega najdišča na podlagah LiDAR in TTN5; vir: ©ArcGIS. Merilo 1 : 100 000.

3 Del trase AC Klanec–Ankaran na digitalnem ortofoto posnetku z vnesenim izkopnim poljem najdišča Boško; podlaga DOF, listi B023062, B024062, C022162, C022262, C023162, C023262 ter idejni projekt DARS; ©GURS, ©DARS. Merilo 1 : 20 000.

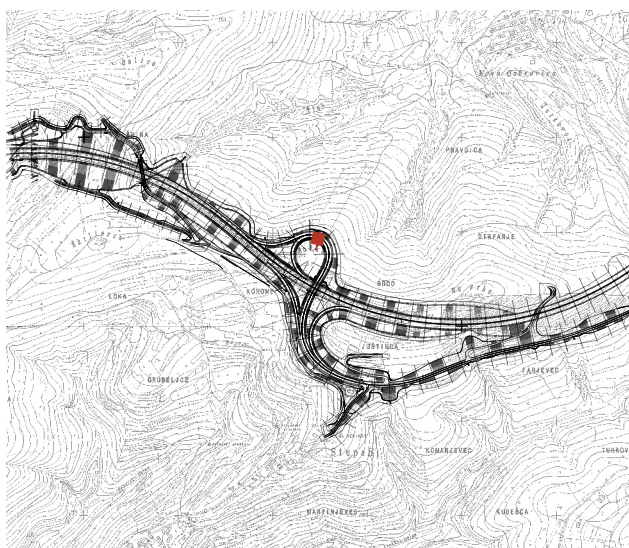

temperature lahko spustijo pod ledišče in povzročijo pozebe občutljivih sredozemskih kultur (Ogrin 1995, 275–281; Ogrin 2019a, 45; Repolusk 2001, 199).³ Glede vegetacijskih razmer sodi najdišče Boško na mejo med prvim vegetacijskim pasom, za katerega je značilno območje oljke, in seže do 250 m, izjemoma lahko tudi do 350 m n. m., in drugim, to je območjem hrasta, ki lahko na Slavniku in Čičariji sega do 600 (700) m n. m. (Ogrin 1995, 249, 252; Ogrin 2019a, 44).

Pomemben dejavnik na Bošku je tudi veter, predvsem burja. Njenim vplivom so izpostavljena zlasti severna in vzhodna pobočja nasproti Podgorske planote (Podgorski kras) ter temena hrbtov, kjer dosega visoke hitrosti zaradi pomanjkanja reliefnih ovir (Ogrin 1995, 220–226). Ena burji najbolj izpostavljenih točk Slovenske Istre je bližnji Tinjan, močne

sunke burje pa smo nekajkrat ob izkopavanjih na Bošku lahko občutili tudi sami.

Boško predstavlja sedlo med vzpetinama Na vrhu in Škrlevica oziroma severno pobočje hrbta, ki se vleče med njima. Prostor najdišča se spušča proti Ospu oziroma Trstu (sl. 5). Leži na travnatem področju s padcem približno 30°. Ledinsko ime Boško izhaja iz italijanske besede »bosco«, kar pomeni gozd. Na tem mestu je bil namreč hrastov gozd. Zagotovo je bil teren pogozden leta 1818, o čemer priča franciscejski kataster (sl. 7). Gozd je bil v nekem trenutku posekan, do približno 70. let 20. stoletja je bilo območje Boško in njegova okolica golo, travnato, uporabljeno kot pašnik, danes pa se zahodno in vzhodno od najdišča razprostira mlad borov gozd.

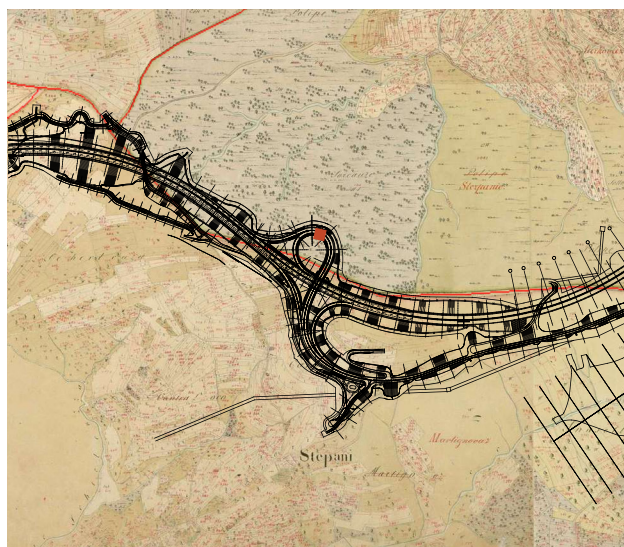
4 Raziskani del najdišča; podlaga TTN5, listi B203000A, B204000, C202100A, C202200A, C203100A, C203200A ter idejni projekt DARS; ©GURS, ©DARS. Merilo 1 : 20 000.

5 Pogled z najdišča proti Osapski dolini in kraškemu robu. Pogled proti severovzhodu.

6 Pogled na del najdišča pred pričetkom arheoloških izkopavanja z vidnimi terasami. Pogled proti severozahodu.

7 Izsek iz franciscejskega katastra z lego najdišča Boško (<https://maps.arcanum.com/en/map/cadastral/?layers=3%2C4&bbo x=1628841.825983731%2C5775035.258578664%2C1629748.9185303343%2C5775369.073413128> [dostop 20.december 2020]). Merilo 1 : 20 000.

3 Več o podnebjju Slovenske Istre v Ogrin 2019b.

3 Arheološki oris prostora*

Čeprav iz Črnega Kala poznamo paleolitska orodja (ANSI 1975, 128; Brodar 2009, 131; Guštin, Zupančič, Karinja 2021, 43–44), iz osamelca Sermin ob izlivu Rižane pa najdbe, ki kažejo, da je bil Sermin poseljen že na prehodu iz srednjega v mlajši neolitik (Snoj 1992, 92), pa prazgodovinski poselitveni vzorec v severozahodni Istri lahko opazujemo šele od nastopa bronaste dobe dalje, ko so se v severnojadranskem prostoru pojavila višinska naselja, imenovana gradišča oziroma kaštelirji. Z njihovim pojavom – še posebej so se razširila v srednji bronasti dobi, obstajala pa so do zadnjih stoletij prazgodovine – se je spremenila kulturna pokrajina, saj je prostor Istre in tudi sosednjega Krasa še danes zaznamovan z monumentalnimi kamnitimi obrambnimi strukturami naselbin in z velikimi kamnitimi gomilami, kamor so pokopavali pripadnike višjega sloja takratne družbe (Guštin *et al.* 2021, 44–48; Poglajen 2007, 31).⁴ Nekaj prazgodovinskih gradišč, nekatera s pripadajočimi grobišči, poznamo tudi iz okolice najdišča Boško: Rožar (ANSI 1975, 129), Jelarji, Kaštelir, Tinjan, Dekanski hrib ali Sermin (Stokin 1997, sl. 55, seznam najdišč št. 28, 39, 73, 74 in 79). Nekatera gradišča so bila poseljena vse do rimskega obdobja (npr. Jelarji in Tinjan), nadaljevanje življenja na nekaterih prazgodovinskih lokacijah in gradiščih tudi v rimskem času pa kaže na to, da različne političnoekonomske spremembe niso v celoti ali takoj spremenile ustaljenih naselitvenih sistemov (Stokin 1997, 144; Poglajen 2007, 48–50; Žerjal, Poglajen 2012, 110).

V drugi polovici 1. stoletja pr. n. št. so se ob današnji slovenski obali že pojavile nove rimske naselbine, ki so oblikovale tipično razpršeno poselitev rimskega podeželja (Poglajen 2007, 51). Še bolj se je sistem poselitve prostorsko spremenil v 1. stoletju n. št., kar se kaže npr. v najdiščih ob obali okoli

Ankarana in Kopra in v nižinskem svetu. Večina novonastalih naselbinskih sklopov je bila locirana v nižinskem delu priobalnega pasu, v neposredni bližini vodnih virov, na prisojnih legah, na rodovitnih flišnih ravninah, ki verjetno niso bile poraščene z gozdom. Kmetijstvo naj bi se glede na obilnejše pojavljanje peloda žit v slovenskem delu Istre začelo razvijati šele v rimskem obdobju. Lokacije rimskih najdišč lahko povežemo tudi z ugodno mikroklimo, ekonomsko izrabo prostora in ugodnimi komunikacijami. Postopen razvoj rimske poselitve je bil odvisen od političnih sprememb, intenzivnejši proces poselitve pa lahko povežemo tudi z ustanovitvijo kolonij *Tergeste* (Trst) in *Parentium* (Poreč) v drugi polovici 1. stoletja pr. n. št. (Guštin, Zupančič, Karinja 2021, 50–55; Stokin 1997, 144, sl. 56).⁵ Glavno povezavo v severozahodnem delu Istre je v rimskem obdobju predstavljala cesta *via Flavia*, ki je povezovala koloniji *Tergeste* in *Pola* (Pulj).⁶ Poleg glavne ceste med Trstom in Puljem je bil v notranjosti dolin in po grebenih nedvomno razpreden sistem lokalnih cest in kolovozov, ki je med seboj povezoval najprej prazgodovinska in kasneje rimska najdišča (Novšak, Bekljanov Zidanšek, Žerjal 2019, 11).

Čeprav je območje Slovenske Istre dokaj bogato z arheološkimi najdbami iz rimskega obdobja,⁷ lahko rečemo, da je naše poznavanje večine znanih arheoloških najdišč slabo. Številne najdbe so le površinske, le na redkih najdiščih so potekala stratigrafska arheološka izkopavanja in še ta so v večini obsegala le manjša območja (Žerjal, Poglajen 2012, 118). Tako so bili ob potrjenih ali predvidenih rimskih cestah mnogokrat odkriti tudi grobovi, toda v večini primerov so

* Arheološki oris prostora je večinoma prevzet iz Tica, Kovačič 2019, 10–13.

4 Obširneje o prazgodovinski poselitvi severozahodne Istre v Poglajen 2007, 31–43; Sakara Sučević 2012, 11–20 (arheološka topografija prazgodovinskih najdišč med Miljskim zalivom in porečjem Mirne) in 21–69 (katalog prazgodovinskih najdišč med Miljskim zalivom in porečjem Mirne). Sašo Poglajen je v svoji doktorski disertaciji obdelal območje severozahodne Istre, kjer je z natančnim GPS sistemom označil vsa do tedaj znana prazgodovinska in rimskodobna najdišča.

5 Obširneje o rimski poselitvi severozahodne Istre (predvsem podeželja) v Poglajen 2007, 44–79 in Žerjal, Poglajen 2012, 111–118.

6 Za potek v virih izpričane ceste *via Flavia* glej Šašel 1975, 75–77, 86; Poglajen 2007, priloga 31. Za novejša odkritja ceste *via Flavia* v bližini izliva Rižane, pod Školaricami med Serminom in Spodnjimi Škofijami ter v Valah pri Bertokih glej Ciglar *et al.* 2016, 33–35, 67–68; Novšak, Bekljanov Zidanšek, Žerjal 2019, 5, 11, 24, 68, 133; Trenz, Novšak 2006.

7 Glavni vir za arheološke lokacije v slovenskem delu Istre predstavlja katalog Arheološka najdišča Slovenije, in sicer celotna regija IV. Koper ter del regije III. Sežana (ANSI 1975, 128–129, 142–147). Glej še Katalog arheoloških lokacij z najdišči v Poglajen 2007, 156–178.

bila to naključna odkritja pri kmetijskih ali gradbenih delih, ki so slabo poznana in objavljena le v obliki notice.⁸

Podobno velja za rimske lokacije na območju med kraškim robom nad črnokalskim klancem in Rižansko ravnico, kamor lahko uvrstimo najdišče Boško. Tako je npr. za Stepane v notici navedeno, da so na ledini Gomiščak (Komischiak) našli rimskodobno grobišče z žganimi in skeletnimi grobovi vzdolž rimske ceste, ki je povezovala osapsko dolino z dolino Rižane (ANSI 1975, 129; Labud 1995, 63–64). Uničeno zgodnjerimsko grobišče so raziskali v Predloki pri Črnem Kalu (Boltin Tome 2011, 197–201). O zgodnjerimskem grobišču v Predloki pričajo tudi tam najdeni oziroma v cerkev sv. Janeza Krstnika vzdani nagrobniki (ANSI 1975, 129; Boltin Tome 1987, 189). Poznorimske grobove naj bi našli v Hrvatinih (ANSI 1975, 145). Med gradnjo ceste Socerb–Kastelec v letih 1902 in 1904 pa je Karl Moser na južnem pobočju Strmca (Na straneh) izkopal nad sto halštatskih, latenskih in zgodnjerimskih grobov (ANSI 1975, 142; Dugulin 2002), od tega 54 rimskodobnih (Casari 2002, 95). Grobišče je po skoraj sto letih doživelo revizijsko obdelavo, ki je pokazala na kontinuiteto pokopavanja od 6. stoletja pr. n. št. do verjetno začetka flavijskega obdobja (Dugulin 2002). Tipični rimski obcestni nekropoli pa sta bili najdeni na Križišču pri Spodnjih Škofijah (Novšak, Bekljanov Zidanšek, Žerjal 2019) in okoli 800 m južneje od Križišča, na levem bregu Rižane v Valah pri Bertokih (Ciglar *et al.* 2016). Obe grobišči sta bili raziskani le delno, na Križišču petdeset grobov iz časa od sredine 1. do 4. stoletja na treh grobnih parcelah, verjetno gre za pokope prebivalcev bližnje vile rustike na Školaricah, in v Valah del grobne parcele s sedemnajstimi grobovi iz verjetno začetka 1. in do druge polovice 2. stoletja. Nekoliko več arheoloških podatkov za navedeno območje, čeprav največkrat tudi le s kratkimi noticami (ANSI 1975, 128–129, 142–145; Labud 1995, 33–72), imamo o ostankih rimskih naselbin. Izhodišče rimske poselitve Istre so bili trgovski emporiji na zahodni obali, ki so privlačili italške trgovce in kolone ter tako postali izhodišče širjenja romanizacije z obale v notranjost (Žerjal, Poglajen 2012, 111). Enega takih emporijev bi lahko predstavljalo tudi naselje na obrobju hriba Sermin, nekdanjega otoka med izlivom reke Rižane in morjem (J. Horvat 1997a).

Ostanke najverjetneje vile rustike iz časa 1. in 2. stoletja, ki je bila obnovljena v času 4. in 5. stoletja, so v 70. in 80. letih 20. stoletja raziskali v Predloki pri Črnem Kalu (ANSI 1975,

129; Boltin Tome 1987, 191; 2011, 193–197).⁹ V bližini je bil raziskan tudi del grobišča, ki je med zgodnjesrednjeveškimi grobovi iz časa med 9. in 11./12. stoletjem (Boltin Tome 1987, 192–199) vseboval tudi nekaj poznoantičnih grobov, verjetno s konca 4. ali prve polovice 5. stoletja (Tica 2017, 336–338). Vzhodno od ostankov rimske vile in poznoantičnega in zgodnjesrednjeveškega grobišča so bili odkriti tudi ostanki poznorimskega naselja, katerega začetek drobne najdbe uvrščajo v 4. stoletje, trajalo pa naj bi še v zgodnjem srednjem veku, tj. vse do 9./10. stoletja (Boltin Tome 2011, 201–204, 207).

Pod kraškim robom poznamo ostanke rimskodobne arhitekture še v Kalicah pri Črnem Kalu (ANSI 1975, 129) in Grubelcah (Grublica) pri Ospu (ANSI 1975, 142), ostanki kmečkega posestva, ki je verjetno obstajalo od začetka 1. pa do konca 2. stoletja, pa so bili raziskani na Bošku sosednji vzpetini Na vrhu (Tica, Kovačič 2019). Več rimskih naselbinskih najdb poznamo z Rižanske ravnice. Med najbolj raziskana najdišča na območju med kraškim robom nad Črnim Kalom in izlivom Rižane sodijo ostanki vile na Školaricah pri Spodnjih Škofijah, kjer sta bila raziskana obsežno gospodarsko poslopje z ogromnim skladiščem in obrat za predelavo vina in oljčnega olja ter rezidencialni del s termami (Žerjal, Novšak 2020). Iz Spodnjih Škofij poznamo na južnem pobočju Miljskih hribov še najdišče Purissimo (EID 1-01398),¹⁰ kjer posamične najdbe, od katerih izstopajo temelji rimskih stavb in mozaiki, kažejo na rimsko poselitev (Stokin 1997, 146, seznam najdišč št. 6). Na Rižanski ravnici imamo indice za še nekaj poselitenih točk iz rimskodobnega časa in vsaj pri nekaterih gre verjetno za ostanke rimskih vil.¹¹

Glede na trenutno stanje raziskav rimskodobnih najdišč v Istri lahko vidimo, da je v nasprotju s puljskim in poreškim agrom, kjer so v rimskem obdobju prevladovala veleposesti, le-teh v severozahodni Istri le nekaj. Tu so najverjetneje prevladovala srednje velike in male posesti različnih lastnikov, ki so intenzivno pridelovale živila za prodajo. S tem pa je bila poselitev na območju tržaškega agra podobno poselitvi akvilejskega agra, kjer je morda celo več malih posesti in naselbin, ki naj bi pripadale kolonistom. Glavni posestniki v

8 Za grobišča in najdbe nagrobnikov v severozahodni Istri glej npr. Novšak, Bekljanov Zidanšek, Žerjal 2019, 12–14; Poglajen 2007, 55–59; Stokin 1997, 145–150.

9 Najstarejši zgodnjerimski objekt iz Predloke je verjetno že iz druge polovice 1. stoletja pr. n. št., po mnenju Elice Boltin Tome pa bi lahko predstavljal predavgustejsko mejno vojaško postojanko v bližini reke Rižane (2011, 191–192).

10 Register nepremične kulturne dediščine (<https://eid.gov.si/#/!/enota/01398> [dostop 15. avgust 2024]).

11 Za osnovne podatke o najdiščih glej ANSI 1975, 142–145 in Register nepremične kulturne dediščine (<https://eid.gov.si/#/!/iskalnik> [dostop 10. avgust 2024]). Vsa najdišča so npr. navedena tudi v Tica, Kovačič 2019, 12.

puljskem in poreškem agru so bili senatorji iz cesarjevega kroga, medtem ko so bili zemljiški posestniki na tržaškem agru bolj pripadniki tržaške municipalne elite, zemljiške posesti pa so predstavljale temelj njihovega bogastva (Žerjal, Poglajen 2012, 112).¹²

Glede na to, da najstarejše najdbe z Boška segajo še v avgustejsko (mogoče tudi predavgustejsko) obdobje, nekatere pa bi lahko povezali z vojaško prisotnostjo, naj navedemo še nedavna odkritja poznorepublikanskih vojaških taborov Koromačnik (it. *San Rocco*), Mala Gročanica (it. *Grociana piccola*) in Dolga krona (it. *Monte d'Oro*) jugovzhodno od Trsta, na italijanski strani meje (npr. Bernardini, Duiz 2021; Bernardini, J. Horvat, Vinci 2023).

---

12 Z navedeno literaturo o lastniški strukturi zemljiških posesti v Istri in akvilejskem agru.

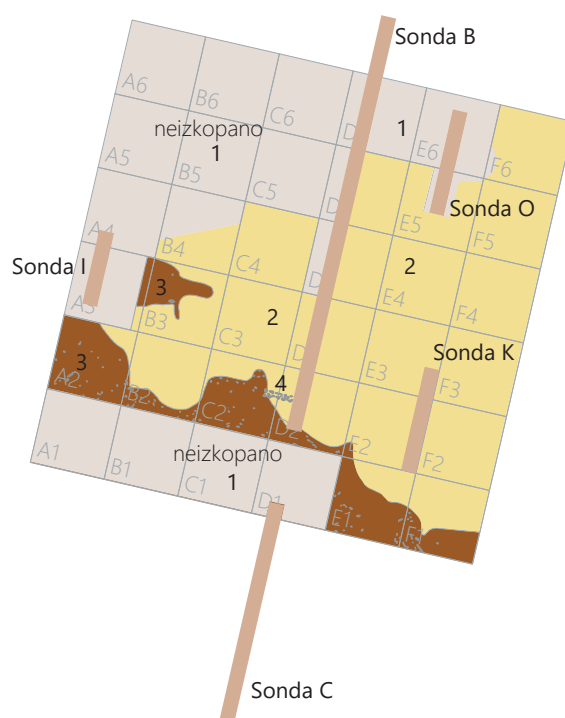
4 Metodologija in potek izkopavanj*

Na podlagi navedenih sondiranj, ki jih je izvedel tedanji MZVNKD Piran, je bila na Bošku za arheološke raziskave med profiloma priključka za Črni kal P 46 in P 48 določena površina velikosti 20 × 30 m. Za osnovo arheoloških izkopavanj je bila vzeta sonda B sondiranj, ki jih je izvedel MZVNKD Piran. Z ročno izkopanim delom terena vzhodno od našega izhodišča smo ugotovili, da na tem mestu ni več arheoloških najdb, zato smo prostor raziskav nekoliko omejili (sl. 8).

Celotno območje, določeno za arheološke raziskave, smo razdelili na kvadrate velikosti 5 × 5 m, ki smo jih označili po sistemu šahovnice. Uporabili smo relativno koordinatno mrežo (x in y) s kvadranti A–E/1–4 in absolutne nadmorske višine (z). Relativni koordinatni sistem smo umestili v geodetsko mrežo, kjer je bilo izhodišče relativnega koordinatnega sistema postavljeno v točki z Gauss-Krugerjevimi koordinatami $x = 411101.1250$ m in $y = 46219.4330$ m, orientacija relativnega koordinatnega sistema je bila 13° od severa proti vzhodu.

Celotno območje, določeno za izkopavanje, je bilo izvedeno po metodi ročnega stratigrafskega izkopa; vsaka plast oziroma struktura je bila odstranjena tako, kot je potekala, in ne arbitražno, po režnjih.

- SE 1 – ruša
- SE 2 – plast svetlorjave ilovice
- SE 3 – plast temnorjave ilovice s srednjevelikim kamenjem
- SE 4 – južni zid vzhodnega prostora objekta
- sonda
- kvadrant 5 × 5 m

8 Prikaz dela območja, ki ga je sondiral MZVNKD Piran (sonde) in del, izkopan ob pričetku izkopavanj na najdišču (SE 2, SE 3 in SE 4). Merilo 1 : 500.

* Metodologija in potek izkopavanj sta povzeta iz Rozman 2001 in Tica 2001.

5 Opis in interpretacija najdišča

5.1 Osnovna stratigrafska slika najdišča

Prostor arheološkega najdišča Boško se nahaja na območju, ki ga v preteklosti niso prizadeli večji posegi. Vsaj na začetku 19. stoletja je bil na tem mestu še gozd (sl. 7), ki je bil v nekem trenutku posekan, potem pa je bilo območje uporabljeno kot pašnik. Zato je bilo že ob sondiranjih, ki jih je izvedel MZVNKD Piran, razvidno, da je gradivo skoraj v celoti rimskodobno (po celotnem pobočju so bili v ruši (SE 1) najdeni le redki kosi novoveške oziroma novodobne lončenine). Tudi sicer tanke plasti pod rušo so bile intaktne. Nekaj takrat izkopanih sond je dalo pozitivne rezultate, toda razen severnega dela sonde B je bila večina najdenih sledov človekovega delovanja v ostalih sondah ocenjena kot omejitev med parcelami; kamnita nasutja, široka okoli 1 m (sl. 9). V južnem delu sonde B pa so se pokazale rimskodobne strukture – dva zidova in kamnit tlak – poravnava med njima, z izključno rimskodobnimi najdbami (Stamatović, Mirković 2001).

Sondo B smo zato vzeli kot izhodišče izkopavanj. Vertikalna stratigrafija sonde je bila preprosta in kot smo videli med izkopavanji, jo na splošno lahko prenesemo na celotno izkopno polje (sl. 10). Spremembe so se pojavljale le na mestu rimskodobnih struktur. Zgornjo plast je tvorila nekaj cm debela ruša (SE 1), pod njo je ležala svetlo rjava ilovica rahle konsistence (SE 2), debela med 15 in 30 cm. V njej smo našli tudi rimskodobne najdbe. Ponekod je pod njo ležala še okoli 10 cm debela plast temno rjave ilovice s precejšnjo količino srednje velikega kamenja (SE 3). Tudi v tej plasti so se pojavljale najdbe. Gre za plast, ki je nastajala sčasoma in z erozijo zdrsnila s pobočja hriba ter se ustavila na ravnejših delih pobočja (sl. 10). Nad njo in nad flišno matično osnovo (SE 12) sta nato sčasoma nastali SE 1 in SE 2. Ostale stratigrafske enote (SE) so tako ali drugače povezane z ostanki rimskodobne stavbe.

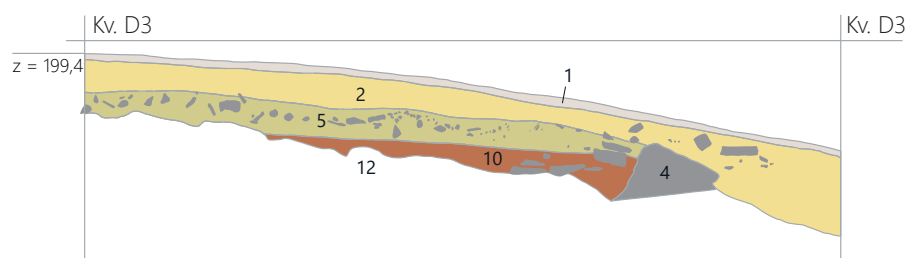
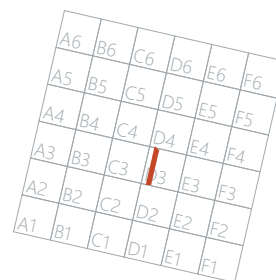
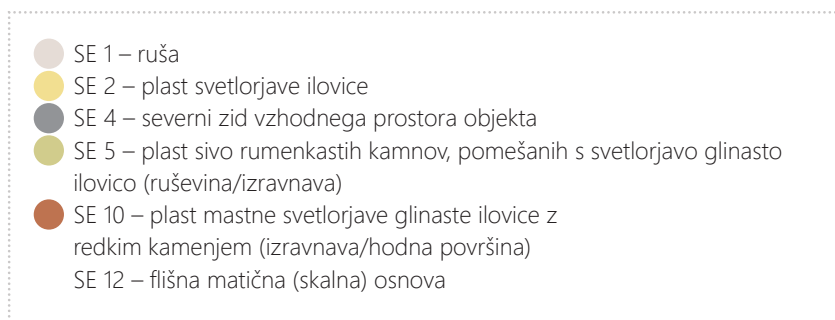

9 Del sonde C (sondiranje MZVNKD Piran). Pogled proti jugu.

5.2 Rimskodobna stavba

Sčasoma se je pokazalo, da je sonda B potekala preko, kot smo ga poimenovali, prvega oziroma vzhodnega prostora rimskodobne stavbe, ki je bil velik okoli 6,50 × 6,50 m (sl. 13 in 14). Prostor je bil kvadratne oblike. Severni, vzhodni in zahodni zid so bili iz enakih kamnov, velikih približno 20 × 15 × 7 cm (povprečje), široki 50 cm in ohranjeni do višine med 40 in 45 cm. Vsi (tako kot tudi južni zid) so bili izdelani v tehniki suhozidne gradnje; nikjer v prostoru nismo zasledili ostankov malte. Fronte zidov so bile bolj ali manj jasno vidne.¹³ Na južni polovici zahodnega zidu je bila vidna 1,50 m dolga prekinitev zidu, ki je predstavljala prehod iz prvega

13 Zidovi vzhodnega prostora so označeni SE 4 – J, SE 4 – V, SE 4 – S in SE 4 – Z.

10 Del podolžnega preseka sonde B (sondiranja MZVKDS Piran). Merilo 1 : 50.

11 Tloris ostankov rimske stavbe glede na današnji dovoz za priključek za Črni kal. Merilo 1 : 250.

12 Ostanki rimske stavbe po očiščenju ruše (SE 1) in koluvialnih nanosov (SE 2 in SE 3). M 1 : 200.

(vzhodnega) v drugi (srednji) prostor. Južni zid vzhodnega prostora se je od ostalih treh nekoliko ločil. Zgrajen je bil iz malenkost večjega kamnja, ohranjen pa je bil le do višine okrog 30 cm. Na zunanji frontni liniji smo naleteli na nekaj večjih kamnov, ki so bili za ok. 10 cm pomaknjeni navzven iz frontne linije. To spremembo v zidu smo razumeli kot prag vhoda v stavbo, kar bi bilo razumljivo tudi zaradi tega, ker je južni del stavbe predstavljal tudi njen zavetrni del.

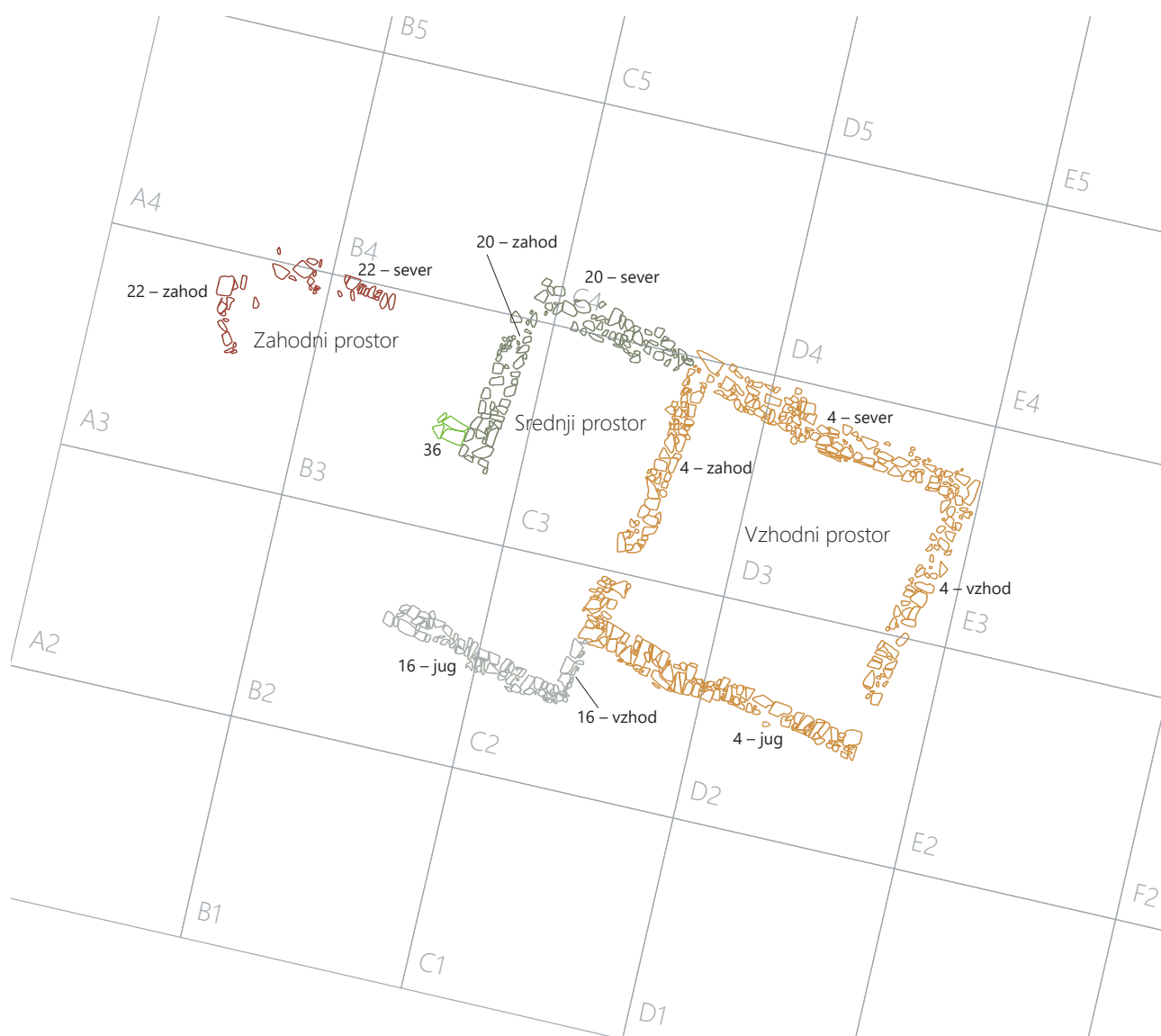
Znotraj vzhodnega prostora stavbe smo, navedeno od spodaj navzgor, naleteli na naslednje plasti in strukture. Nad skalno osnovo (SE 12) je ležala plast mastne svetlo rjave glinaste ilovice z redkim drobnim kamenjem (SE 10) (sl. 10, 16 in 19). Znotraj plasti je bilo tudi precej odlomkov opeke, na vrhu plasti pa izključno rimskodobne najdbe. Plast je služila kot izravnava terena, njen vrh pa bi lahko označili kot prvo hodno površino. Ob severni polovici zahodnega zidu smo

našli iz kamnov oblikovano ognjišče (SE 8), velikosti 1,25 × 1,85 m (sl. 14, 15), ki je stalo neposredno na hodni površini (SE 10) (sl. 10).

Posebej smo označili tudi manjši vsek v skalo (SE 26) ob zahodnem zidu (SE 4 – Z), s podobnim polnilom kot SE 10, ki smo ga označili kot SE 25 (sl. 16). Verjetno pa gre pri SE 10 in SE 25 za isto plast, ki je med ostalim zapolnjevala tudi naraven vsek SE 26 v skalno osnovo.

Naslednjo plast (SE 5) so tvorili sivo rumenkasti kamni, pomešani s svetlo rjavo glinasto ilovico (sl. 10, 17). Plast je bila debela do 25 cm. Gostota kamnov v njej se je od severa proti jugu povečevala, najbolj gosta pa je bila približno sredi prostora, kjer smo ji dali posebno oznako SE 18 (sl. 17). SE 5 bi lahko predstavljala del ruševine, ki bi služila za izravnavo. Nahajala se je v celotnem vzhodnem prostoru. V severnem delu je ležala na plasti SE 10, medtem ko smo jo na južnem

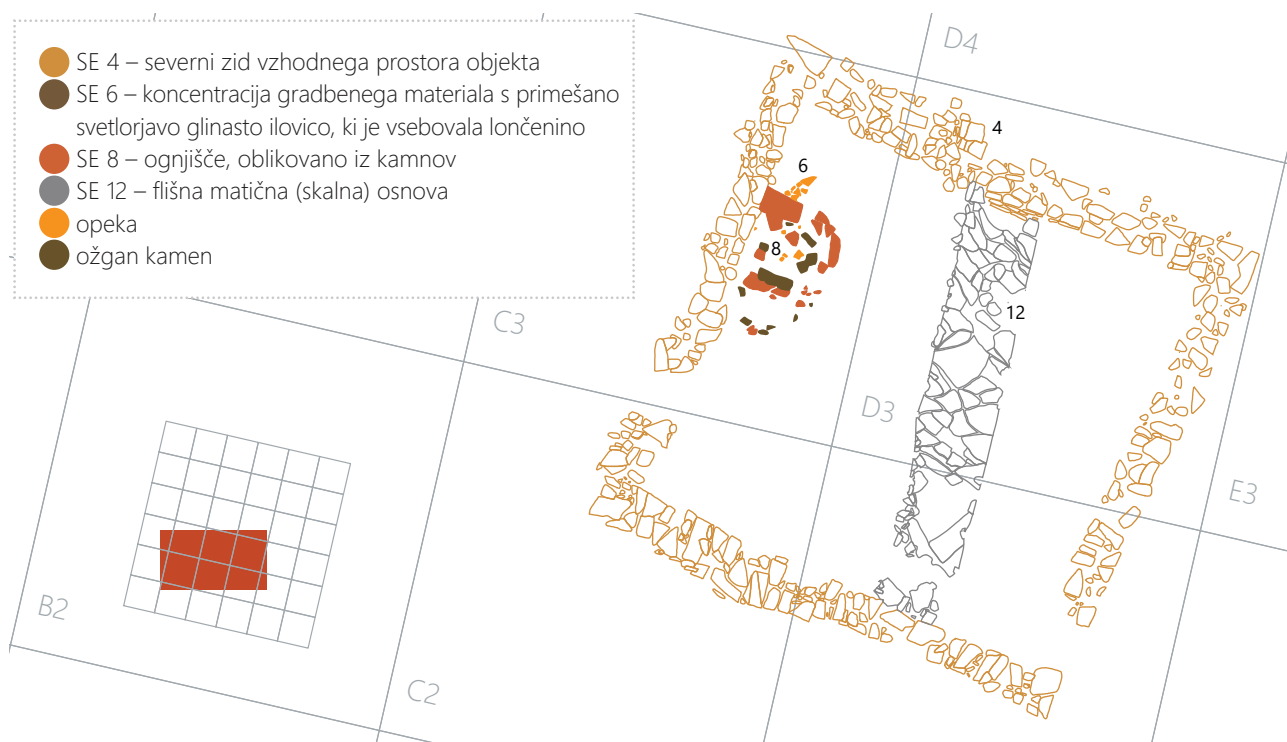
13 Ohranjeni zidovi rimske stavbe. Merilo 1 : 150.

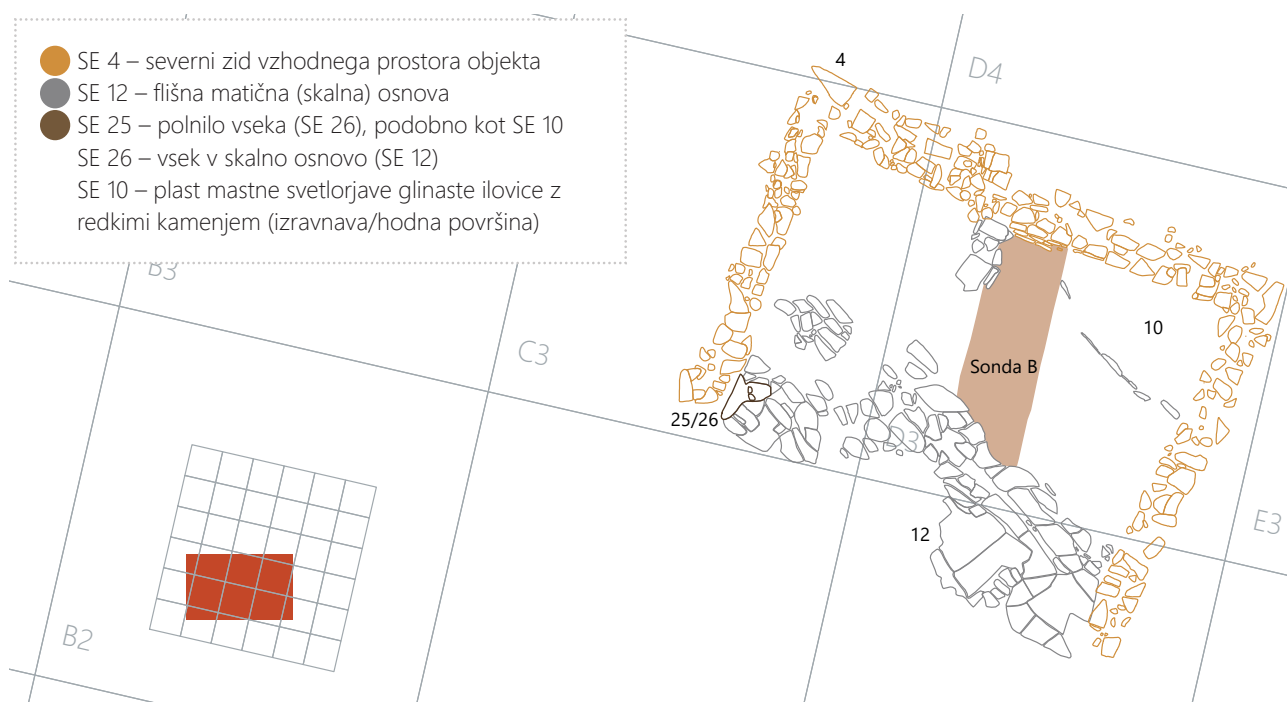
14 Vzhodni prostor rimske stavbe.

našli neposredno nad skalno osnovo, ki je bila deloma ožgana in je proti jugozahodnemu vogalu prostora padla za ok. 30 cm. V tem delu, ki smo ga označili kot SE 27, smo našli tudi nekaj večjih ožganih kamnov, številne fragmente gradbenega materiala in najdbe, večinoma odlomke lončenine (sl. 17, 18). Najdbe so se pojavljale tako znotraj celotne plasti kot tudi na njenem vrhu, kar govori v prid temu, da gre za ruševino, ki bi lahko predstavljala drugo fazo obstoja vzhodnega prostora, če ne tudi celotne stavbe.

Severno ob ognjišču (SE 8) smo dokumentirali SE 6, ki je obsegala koncentracijo gradbenega materiala (odlomki strešnikov) s primešano svetlo rjavo glinasto ilovico, ki je vsebovala tudi lončenino (sl. 14, 15). Koncentracija bi lahko predstavljala le ostanke porušene strehe ali pa del ob ognjišču, kamor naj bi postavljali posodje.

15 Ognjišče (SE 8) in koncentracija gradbenega materiala ob njem (SE 6) v vzhodnem prostoru rimske stavbe. Merilo 1 : 100.

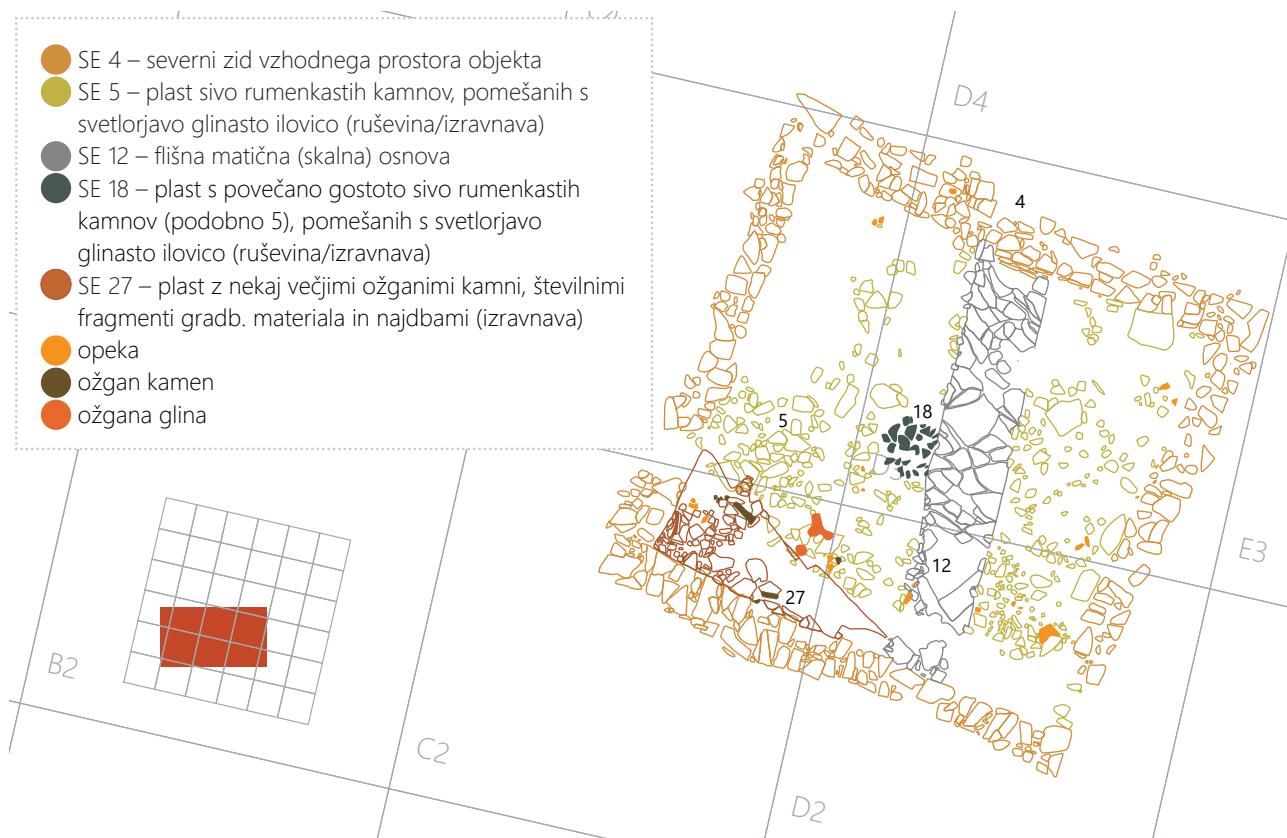
16 Vsek (SE 26) v skalno osnovo ob zahodnem zidu vzhodnega prostora rimske stavbe. Merilo 1 : 100.

Na južnem delu vzhodnega prostora je SE 27 in delno SE 5 prekrivala ruševina, ki smo jo označili kot SE 21 (sl. 18 in 19).

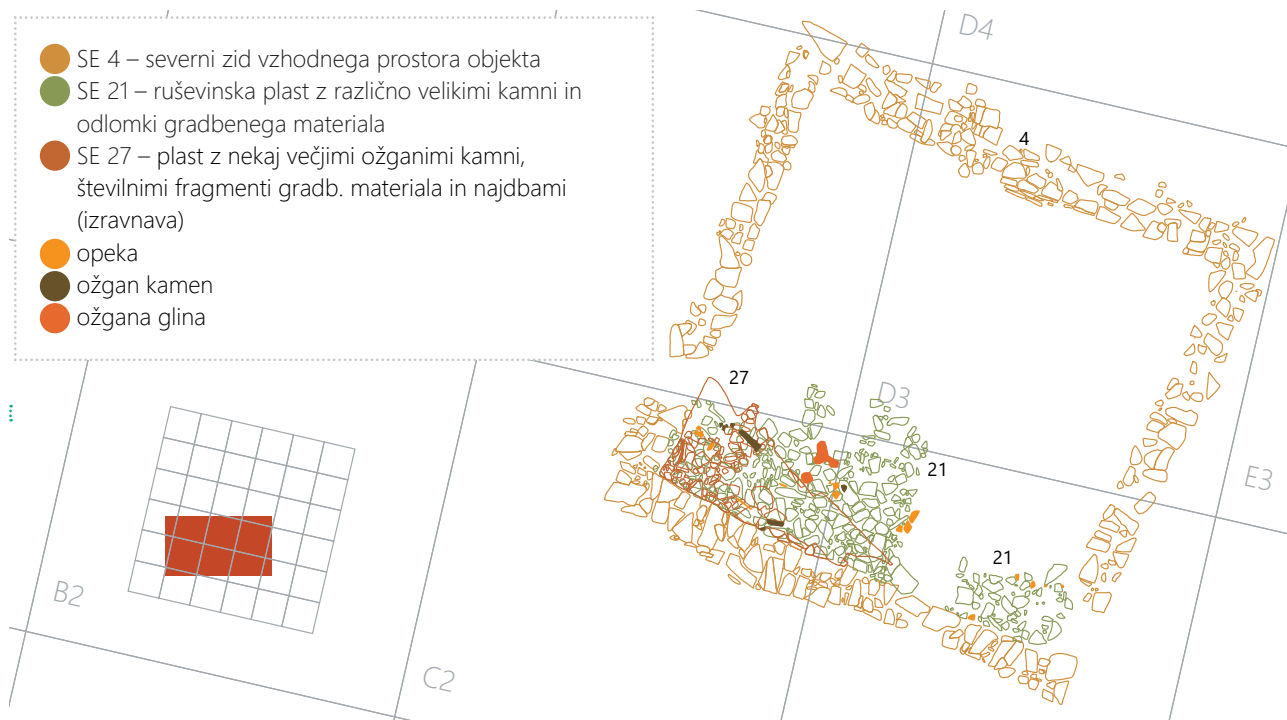
Na meji prehoda iz vzhodnega v srednji prostor smo nad SE 21 našli koncentracijo kamnov, ki smo jo označili kot SE 14, vzhodno od nje pa, ob zidu SE 4 – J, še eno koncentracijo kamnov (SE 13), ki se je od SE 14 ločila po tem, da so bili kamni ruševine SE 13 večinoma manjši. Debelina obeh je

bila enaka debelini enega sloja kamnov, lomljenega laporja (sl. 20). Razlika med SE 13 in SE 14 na eni in SE 21 na drugi strani je tudi v tem, da SE 14 ni vsebovala odlomkov gradbenega materiala. V SE 13 so bili redki in manjši, kot npr. odlomek tegule z žigom (G104A), v SE 21 pa je bilo precej odlomkov gradbenega materiala, tudi večjih kosov. Razen navedenih razlik nam ni uspelo razjasniti odnosa med SE 13 in SE 14.

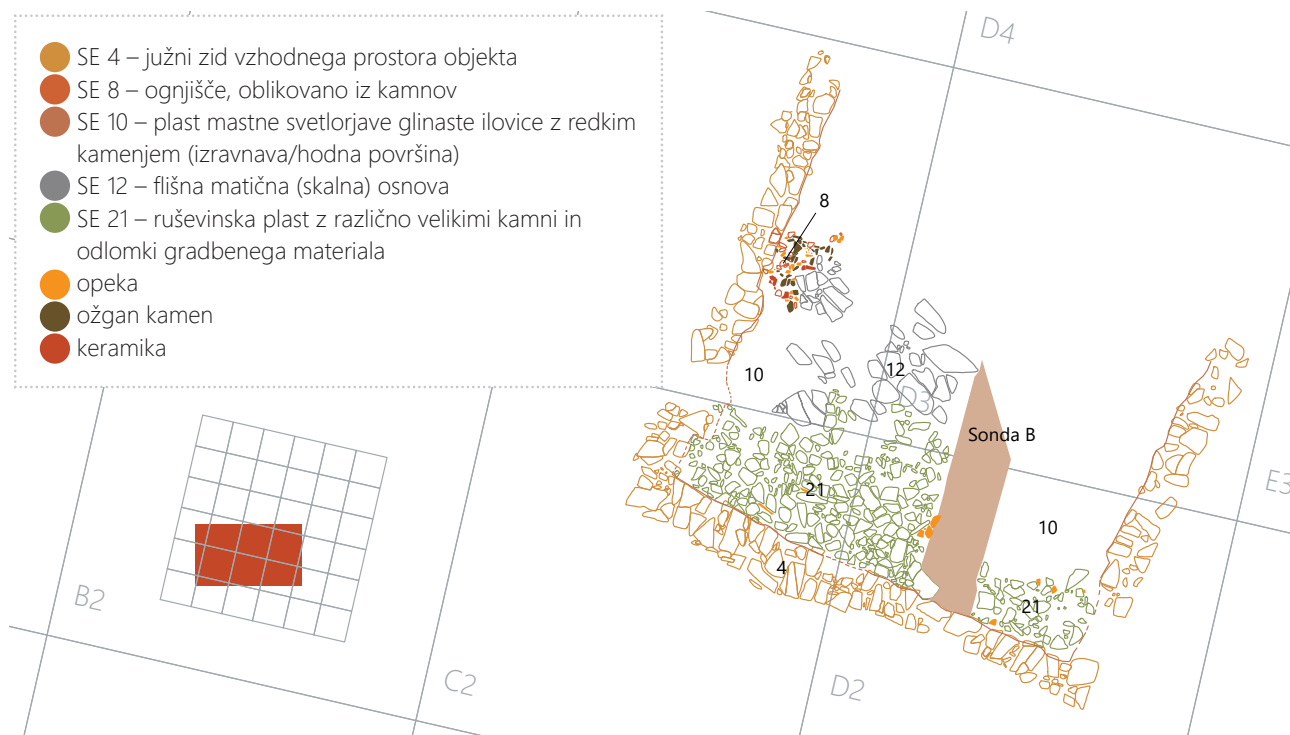

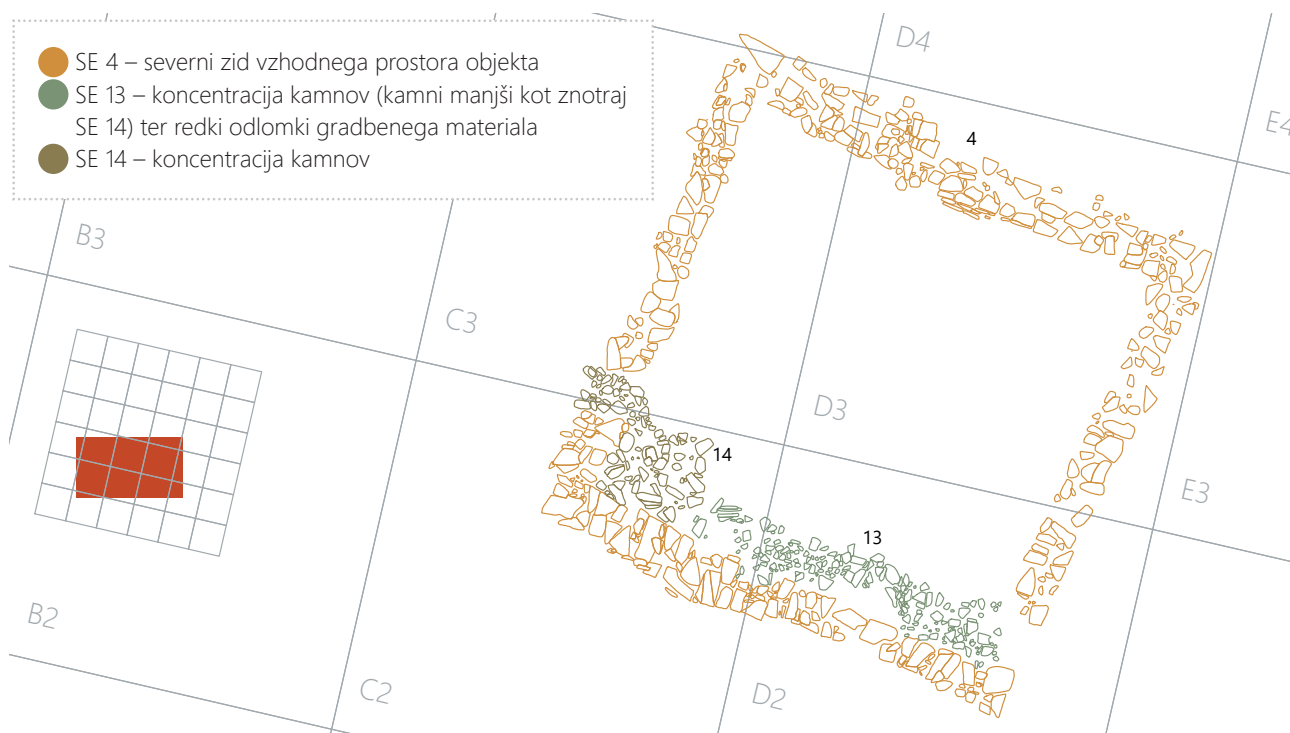
17 Ruševina/izravnavna (SE 5) z zgostitvijo kamnov (SE 18) in izravnavna (SE 27) na južnem delu vzhodnega prostora rimske stavbe. Merilo 1 : 100.

18 Ruševina (SE 21) nad izravnavo (SE 27) na južnem delu vzhodnega prostora rimske stavbe. Merilo 1 : 100.

19 Ruševinska plast (SE 21) na južnem delu vzhodnega prostora rimske stavbe. Merilo 1 : 100.

20 Koncentraciji kamnov (SE 13 in SE 14) na južnem delu vzhodnega prostora rimske stavbe. Merilo 1 : 100.

Zunaj stavbe, na severnem delu ob vzhodnem zidu, je ležala ruševina SE 7, ki jo je tvorila koncentracija strešnega gradbenega materiala (sl. 14, 21). Domnevamo lahko, da gre za ostanke podrte strešne konstrukcije.

Zahodni zid vzhodnega prostora je predstavljal vzhodni zid drugega oziroma srednjega prostora (sl. 13, 22). Za srednji

prostor so ta zid podaljšali s tem, da so del flišne osnove jugozahodno od prvega prostora izravnali (vsekali) v velikosti okoli 2 × 2 m in zid podaljšali za 1,5 m (SE 16 – V). Hkrati so pravokotno nanj postavili 3,8 m dolg zid (SE 16 – J), ki se je naslanjal in delno stal na nasutju oziroma izravnavi (SE 34) med geološko osnovo in zidom (južni zid srednjega prostora) (sl. 13, 23, 24).

21 Koncentracija strešnega gradbenega materiala (SE 7) zunaj rimske stavbe ob vzhodnem zidu vzhodnega prostora. Pogled proti severovzhodu.

22 Srednji prostor rimske stavbe.

Nasutje oziroma izravnavo SE 34 (sl. 23, 24) so tvorili odlomki laporja, precejšen del pa tudi odlomki gradbenega materiala.

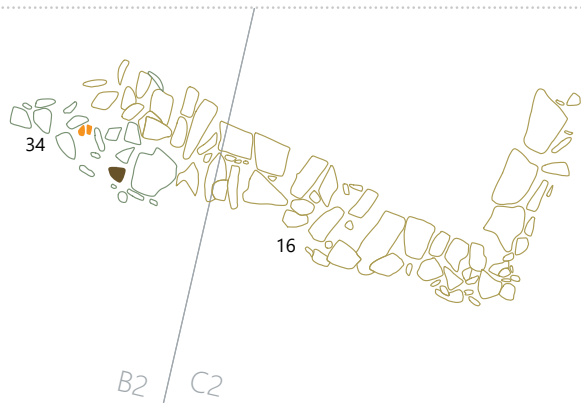
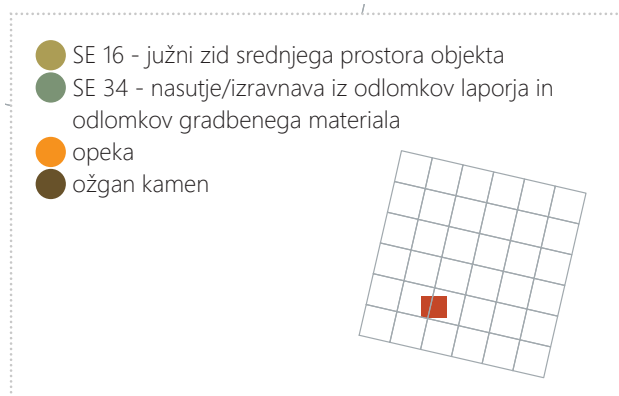
Vsi zidovi srednjega prostora so bili, tako kot tisti vzhodnega, grajeni v suhozidni tehniki, ostankov malte nismo našli

23 Južni zid srednjega prostora (SE 16 – J) na nasutju/izravnavi (SE 34). Pogled proti jugozahodu.

(sl. 13, 22). Podaljšek vzhodnega zidu srednjega prostora (SE 16 – V) so tvorili kamni, ki so podobni tistim iz južnega zidu vzhodnega prostora. Jasno izražena je bila le notranja fronta zidu, ki je bil ohranjen v širini 30 cm in višini 35 cm. Južni zid srednjega prostora (SE 16 – J) je bil zgrajen iz ploščatih neobdelanih kamnov velikosti okoli 30 × 15 cm (povprečje). Ravno tako je bila pri njem izrazita le notranja fronta. Širina zidu je bila 45 cm, ohranjena višina do 35 cm. Pred zamejitvijo srednjega prostora so morali teren najprej

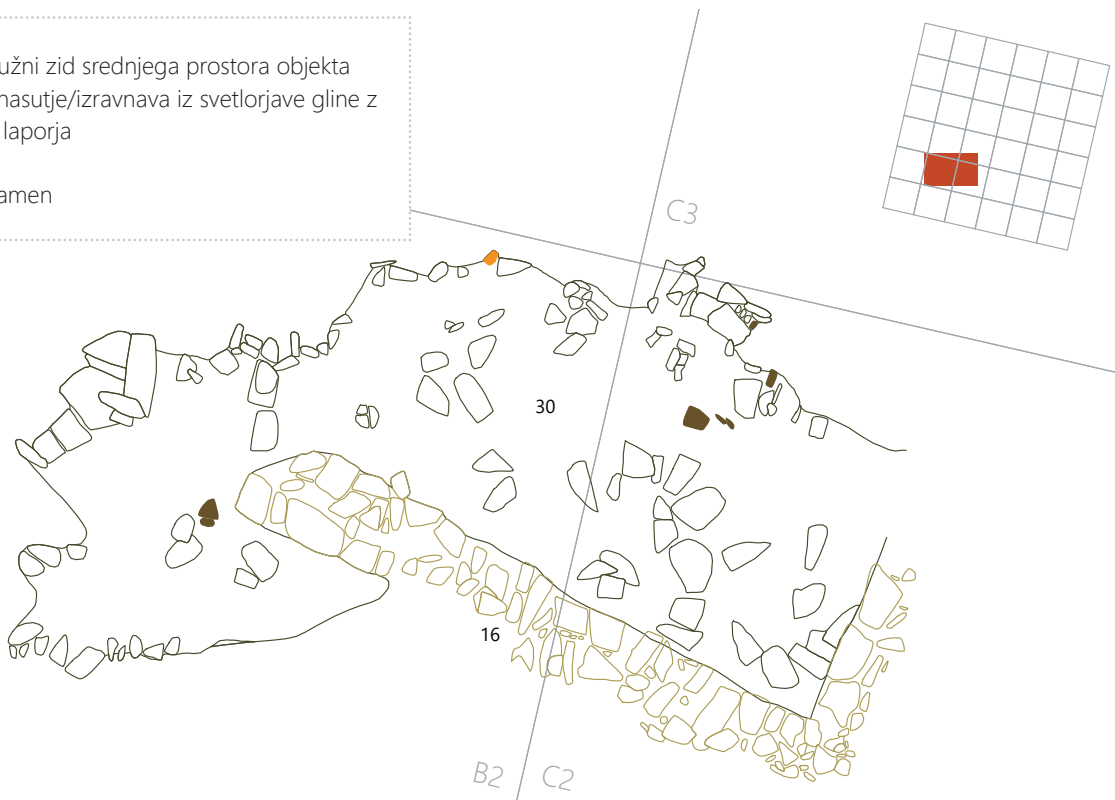
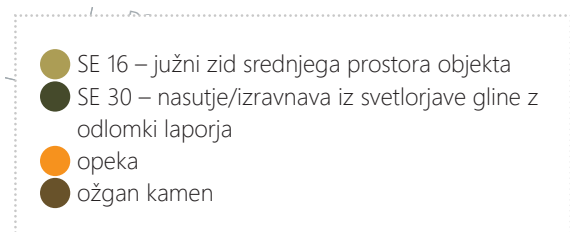
24 Južni zid srednjega prostora (SE 16) in nasutje/izravnavo (SE 34) pod njim. Merilo 1 : 50.

25 Ostanke nasutja/izravnave (SE 30) nad skalno osnovo (SE 12) na južnem delu srednjega prostora. Pogled proti jugozahodu.

izravnavi (SE 34), kajti na tem mestu je geološka osnova proti severu padla za okoli 25 cm.

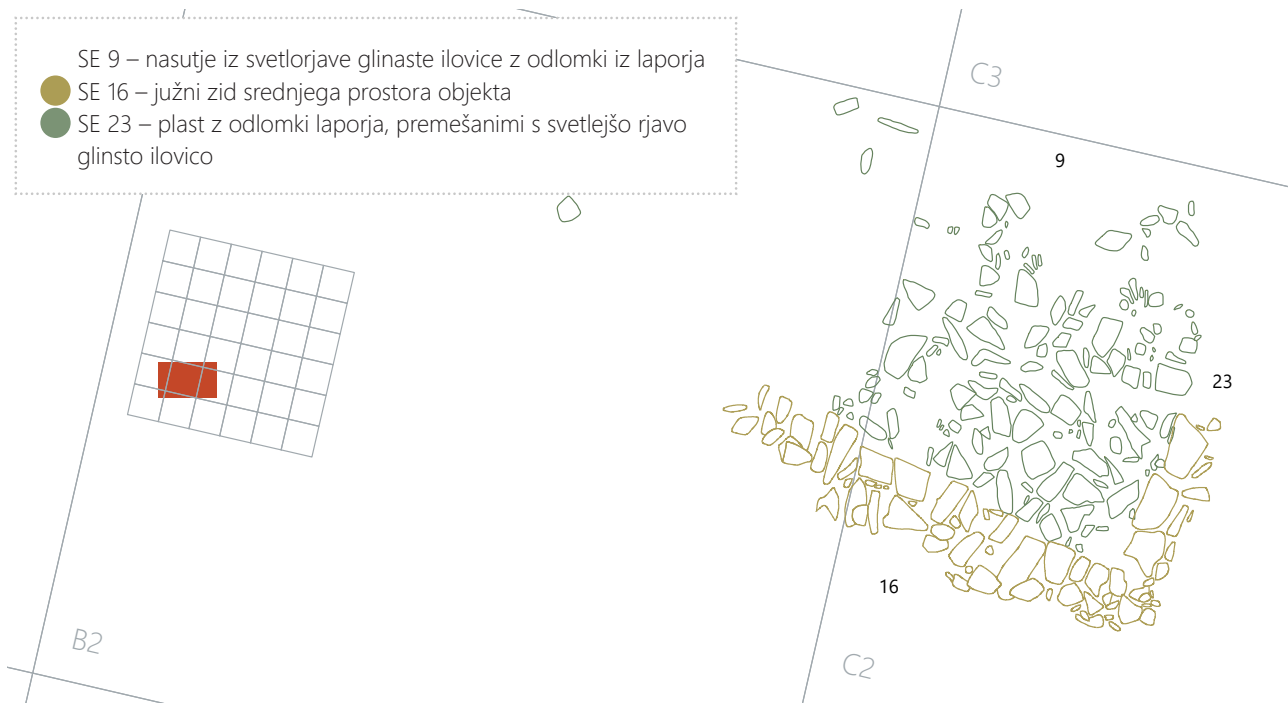
Na južnem delu srednjega in zahodnega prostora je skalne vseke (SE 12) zapolnjevala svetlo rjava glinasta ilovica z odlomki laporja, v kateri smo našli tudi rimskodobne najdbe (SE 30) (sl. 25, 26). Nad SE 30 je bil zgrajen tudi del južnega zidu srednjega prostora (SE 16 – J) (sl. 26).

26 Nasutje/izravnavo iz svetlorjave gline z odlomki laporja (SE 30) na južnem delu srednjega in zahodnega prostora z južnim zidom srednjega prostora (SE 16). Merilo 1 : 50.

27 Srednji prostor z nasutjema/izravnava SE 9 in SE 15 in prehodom iz srednjega v zahodni prostor (SE 33). Merilo 1 : 100.

28 Plast odlomkov laporja, premešanih s svetlejšo rjavo glinasto ilovico (SE 23) na južnem delu srednjega prostora rimske stavbe. Merilo 1 : 50.

Na severnem delu je za izravnavo služila nasuta svetlo rjava glinasta ilovica z odlomki laporja, ki je ravno tako vsebovala številne rimskodobne najdbe ter razpršeno oglje in gradbeni material na vrhu (SE 9) (sl. 27). Na južnem delu srednjega prostora sta nad SE 30 ležali dve plasti; nižje ležeča, ki so jo tvorili odlomki laporja, premešani s svetlejšo rjavo glinasto ilovico, vsebovala je tudi rimskodobne, predvsem keramične najdbe (SE 23), označili bi jo lahko kot hodno površino, in višje ležeča, do 35 cm debela plast srednje velikih ploščatih kamnov, ki so bili pomešani z rjavo ilovico in gradbenim materialom (SE 15) (sl. 27, 28).

Prehod iz srednjega v tretji oziroma zahodni prostor je bil tlakovan s srednje velikim in večjim kamenjem (SE 33) (sl. 27, 29, 31).

29 S srednje velikim in večjim kamenjem tlakovan prehod iz srednjega v tretji oziroma zahodni prostor (SE 33). Pogled proti jugozahodu.

30 Zahodni prostor rimske stavbe.

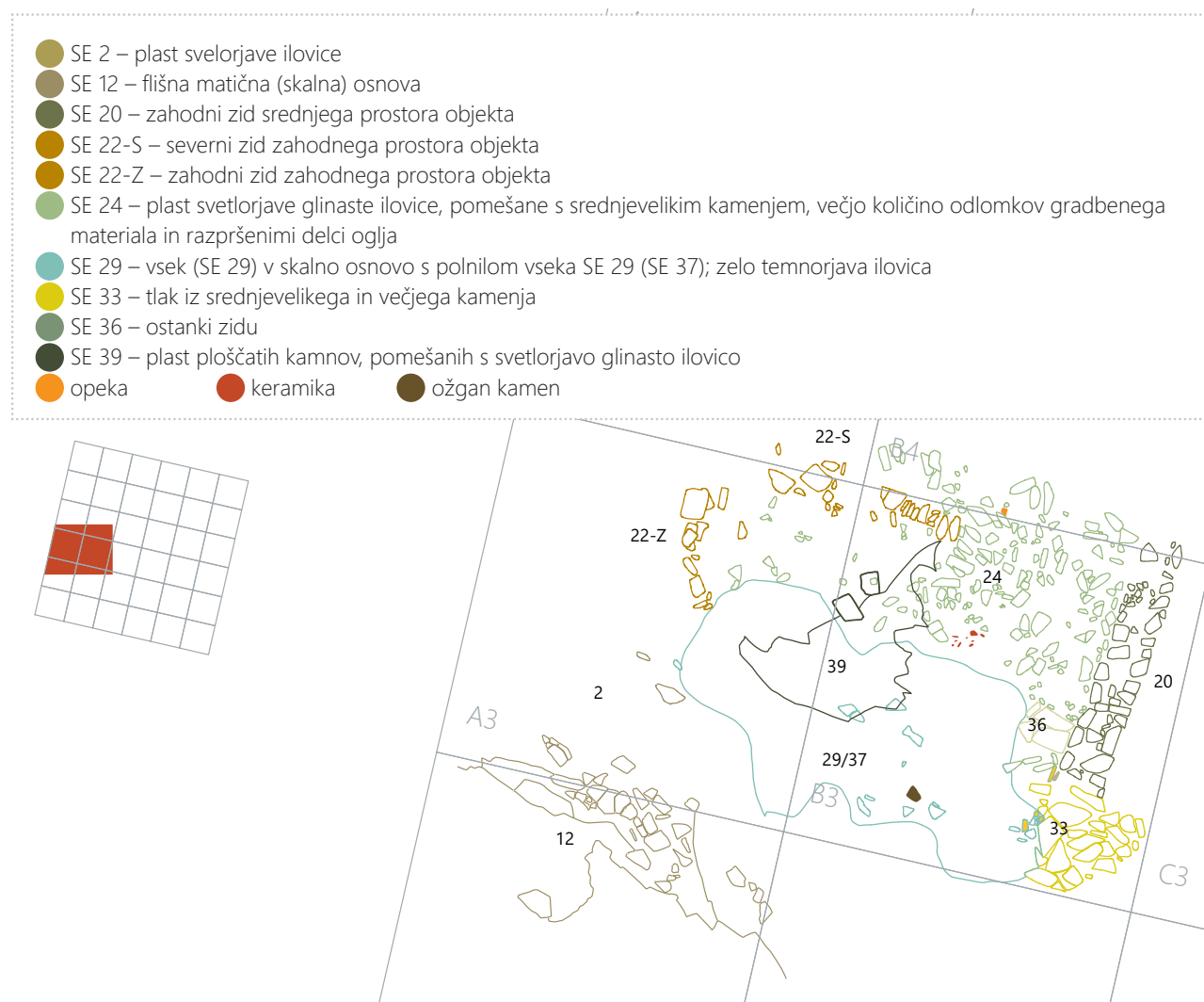
Ohranjeni del zahodnega zidu srednjega prostora je bil nekoliko debelejši od zidov vzhodnega prostora. Zahodni zid (SE 20 – Z) je bil grajen iz neobdelanega kamnja velikosti do 30 × 15 cm (povprečje), ohranjen v dolžini 4,5 m, širini okoli 70 cm in v višino do 20 cm. Obe fronti zidu sta bili jasno izraženi. Iz enakih kamnov je bil grajen tudi severni zid (SE 20 – S), dolg 4 m, širok 55 cm in ohranjen do višine 10 cm. Fronti zidu sta bili jasno izraženi (sl. 12, 13, 22).

Če so bili zidovi vzhodnega in večinoma srednjega prostora (razen južne polovice zahodnega zidu) do neke višine ohranjeni v celoti, tega ne moremo reči za zahodni prostor stavbe na Bošku.

Že južni del zidu SE 20 – Z in del zidu SE 16 – J, ki predstavljata stik srednjega in zahodnega prostora, npr. kaže ta znake uničenja (sl. 12, 13, 22).¹⁴ Severni zid zahodnega prostora (SE 22 – S) je bil slabo ohranjen in kazal je znake uničenja. Širok je bil okoli 40 cm, v dolžino je bil ohranjen 3 m in v višino 10 cm. Frontnih linij zidu nismo opazili (sl. 13, 31). Med kamenjem zidu so ležali precejšnja količina gradbenega materiala in tudi odlomki lončenine. Če bi bila zidova SE 20 – S (srednji prostor) in SE 22 – S (zahodni prostor) hkratna, je opazen zamik slednjega proti jugu, kar pomeni, da tudi severni zidovi vseh treh prostorov niso bili grajeni v isti liniji. Tudi zahodni zid (SE 22 – Z) je bil slabo ohranjen, postavljen pa je bil na polkrožni podlagi, ki je na notranji strani zidu »padla« za dobrih 40 cm. Tudi pri zahodnem zidu nismo opazili frontnih linij, ohranjen pa je bil v dolžini 1,5 m, višini do 10 cm in širini 30 cm (sl. 13, 31). O delitvi zahodnega prostora v nekem trenutku bi lahko pričali tudi ostanki zidu SE 36, dolžine 70 in širine 50 cm, ki so ležali severno od prehoda iz srednjega v zahodni prostor (sl. 13 in 31).

Glavnino zahodnega prostora je predstavljal vsek v skalno osnovo na južnem delu, nepravilne ovalne oblike, dolg okoli 3 m in globok skoraj 60 cm, ki smo ga označili kot SE 29, njegovo polnilo pa kot SE 37 (sl. 31). Glede na količino najdb in dejstvo, da je bila zemlja (ilovica), s katero je bil vsek zapolnjen, zelo temno rjava, kar govori o prisotnosti organskih snovi v njej, bi ta vsek lahko označili za odpadno jamo. Glede na skromne ostanke zidu SE 36, ki ga je, kot kaže, vsek SE 29 prekinil (uničil), lahko rečemo, da je SE 29 kasnejša in da je njen izkop v nekem trenutku uničil zahodni prostor, tako da njegove prvotne oblike v tlorisu ne poznamo. Severno od vseka SE 29 se je geološka osnova dvignila

¹⁴ Čeprav se po odstranitvi vseh plasti do skalne osnove vidi, da se oba zidova na stikih srednjega in zahodnega prostora zaključujeta pravilno, ravno odrezano, kar bi kazalo, da bi lahko v zgodnji fazi objekta obstajal širši prehod med prostoroma (sl. 13, 22).

31 Zahodni prostor rimske stavbe. Merilo 1 : 100.

in tvorila ok. 70 cm širok pas, ki bi lahko v nekem trenutku, npr. že pred uničenjem zidu SE 36, predstavljal funkcionalno delitev zahodnega prostora. V severozahodnem delu zahodnega prostora je ležala plast, ki so jo tvorili ploščati sivorjavi kamni, pomešani s svetlo rjavo glinasto ilovico, ki je vsebovala še drobce oglja in gradbenega materiala (SE 39). Razprostirala se je na površini okoli 3 m², debela pa je bila okoli 15 cm. Lahko bi predstavljala del ohranjene hodne površine severnega dela zahodnega prostora. SE 39 je delno prekrivala plast svetlo rjave glinaste ilovice, pomešane s srednje velikim kamenjem, razpršenimi delci oglja in večjo količino gradbenega materiala, ki smo jo označili kot SE 24 (sl. 31). Plast SE 24 je segala tudi prek dela, kjer je verjetno prvotno stal zid SE 22 – S, pa tudi prek vseka SE 29. Številni fragmenti lončenine, stekla in kovinskih predmetov nakazujejo, da gre izravnavo, katere vrh je najverjetneje predstavljal najmlajšo hodno površino stavbe na Bošku.

6 Analiza gradiva

Na najdišču je bila odkrita večja količina gradiva, ki ga nedvomno lahko pripišemo rimskemu obdobju. Večina gradiva pripada gradbenemu materialu, predvsem gre za dele strešnih kritin, t. i. tegul in imbreksov. Velik del pa so predstavljali tudi odlomki različnih amfor, grobe lončenine, fine namizne keramike, oljenk, steklenega posodja in nekaj kovinskih predmetov, tako uporabnih kot okrasnih.

6.1 Metodologija dela

Za analizo keramičnega gradiva je bila iz celote izločena večina diagnostičnih kosov, ki smo jih kataloško obdelali (po M. Horvat 1999): odlomki ustij, ročajev, držajev, dna, ornamentirana ostenja.¹⁵ Na enak način so bili izločeni in obdelani stekleni odlomki. Kataloško so obdelani tudi kovinski in kamniti predmeti z najdišča. Kovinsko gradivo predstavljajo poljedelsko ali obrtniško orodje, mogoče orožje, žebli in žeblički, različni odlomki nedoločljivih železnih in bronastih predmetov, odlomki pločevine, deli bronastih posod, šivanke, deli fibul, pasna spona in kot redkost – svinčena utež. Za celotno gradivo je značilno, da je dokaj fragmentarno ohranjeno.

Keramičnemu gradivu so bile makroskopsko določene tehnološke lastnosti (faktura, barva preloma in premazov, tehnika žganja, vrsta nanosa oziroma premaza in krasilne tehnike). Del keramičnega gradiva je bil pred risanjem utrjen, verjetno z lepilom, ki ni topno v vodi. Lepilo je spremenilo barvo in trdoto površine. Taka keramika je na površini sijoča in zelo trda. Zaradi tega smo se odločili, da bomo pri utrjeni keramiki barvo in sestavo fature določali le na prelomu. Opis površine pri fakturnih tipih je narejen na kosih, ki niso bili predhodno utrjeni.

Pri opredelitvi in časovnem uvrščanju gradiva smo se naslonili na obstoječe tipologije. Večina plasti je časovno uvrščenih s pomočjo keramike, kovinskih najdb in stekla. Datacije so največkrat dokaj široke, zaradi širokega časovnega razpona proizvodnje in uporabe večine obravnavanih tipov, predhodnega uničenja dela najdišča ter fragmentiranosti keramičnega in steklenega gradiva. Primerjave s primerki iz drugih najdišč

¹⁵ Obravnavani so tudi nekateri odlomki, ki niso bili izrisani, so pa fotografirani in predstavljeni v katalogu in na tabelah.

iz bližnje okolice (npr. Na vrhu, Školarice, Križišče pri Spodnjih Škofijah, Sermin, Fornače, Grubeljce) in širšega prostora so pripomogle h kronološki opredelitvi tipov ter pri nekaterih primerkih tudi k določitvi njihovega geografskega izvora.

6.2 Drobno gradivo

Tu predstavljeno gradivo v celoti sodi v rimsko obdobje,¹⁶ nekaj redkih novodobnih najdb iz ruše (SE 1) smo pri obdelavi izpustili. Čeprav ne sodi med rimskodobno gradivo v pravem pomenu besede, naj omenimo tudi najdbo surovca jantarja iz plasti SE 10 v vzhodnem prostoru rimskodobne stavbe (sl. 32).¹⁷

32 Surovec jantarja iz vzhodnega prostora rimske stavbe.

6.2.1 Kamnite najdbe

Ovalna obdelana kamna iz zidu SE 4 – S in SE 29 (G51, G259) bi bila lahko izstrelka za frače, saj sta po velikosti, teži in obliki npr. podobna, sicer poznoantičnim, izstrelkom za frače iz amfiteatra v Viminaciju (Bogdanović 2013, 396, sl. 4: 1–3, 5; 6:

¹⁶ Med prazgodovinske najdbe lahko zanesljivo uvrstimo le odlomka dveh fibul, ene iz halštatskega (G107) in druge iz poznolatskega obdobja (G110), a domnevamo, da sta bili tako ali drugače uporabljeni v času obstoja rimskodobne stavbe.

¹⁷ PN 285; najden znotraj kv. C3 v SE 10; teža 2 g.

1–2). V zidu SE 4 je bil najden tudi odlomek kamnitega brusa (G52).

6.2.2 Kovinske najdbe

Na Bošku je bilo skupaj najdenih 120 kovinskih najdb, od tega je bilo za nadaljnjo obravnavo izločenih 20 bronastih, 60 železnih predmetov in 2 predmeta iz svinca. Večina najdenih kovinskih predmetov izvira iz polnila jame/vseka SE 29/37 iz ruševinskih plasti in verjetno izravnavo SE 5.

Bronasti predmeti

Kot dele noše smo opredelili fibule oziroma njihove odlomke in pravokotno oziroma kvadratno pasno sponko. Odlomek certoške fibule (G107) verjetno predstavlja najstarejšo najdbo na Bošku. Ohranjena sta ploščat okrogel gumb in del neokrašene noge, ki ima v preseku obliko črke T. Po shemi Bibe Teržan imajo ploščate gumb certoške fibule VII in X vrste, toda odlomek je premalo ohranjen, da bi mu lahko določili podobliko, zato ga širše uvrščamo v čas od druge polovice 5. stoletja do 3. stoletja pr. n. št. (1977, 325–326, 331, 353, 357, 364–368, 371–374, 380–383, sl. 3, 4).

Fibula G110 sodi med fibule poznolatenske sheme, ki se pojavljajo ob koncu mlajše železne dobe, to je ob koncu 2. in v 1. stoletju pr. n. št. (Cunja *et al.* 2010, 43, sl. 25). Fibula z Boška ima polno štirikotno nogo, neokrašen lok, ki ima s strani obliko violinskega godala, in peresovino, kjer so na eni strani ohranjeni štirje navoji, tako da domnevamo, da jih je bilo skupaj osem. Prave primerjave zanj nam ni uspelo najti. Noga in oblika loka sicer nekoliko spominjata na fibule tipa Almgren 16b, ki se pojavljajo ob koncu 1. in v prvi polovici 2. stoletja, a se ločijo glede peresovine in okrasa na loku (Böhme 1972, 14–15, t. 5: 312–314), najbolj pa je fibula z Boška podobna, sicer sekundarno zviti, fibuli s poznolatenskega svetišča na Frauenbergu nad Lipnico (Tiefengraber 2015, 651: desno na sliki).

Na dnu plasti SE 5 je bila najdena bronasta igla z delom peresovine fibule (G53).

V koluvialni plasti SE 2 je bila najdena pravokotna oziroma kvadratna dvojna sponka (G7). Tovrstne sponke se v rimskem, predvsem zgodnjem cesarskem obdobju, pojavljajo redko (npr. Boulasikis *et al.* 2012, 128, t. 59: Bz 1057). Jürgen Oldenstein npr. primerek iz Stockstadta na Majni uvršča v pozno 2. stoletje (1977, 217, t. 78: 1042). So pa pogostejše v poznoantičnem in zgodnesrednjeveškem obdobju (npr. Busuladžić 2021, 58–60, sl. 7: 3; Heynowski 2017, 103; Schulze-Dörlamm 2009, 30–33). Žal je bila sponka najdena v koluvialni plasti in ne znotraj struktur, tako da ne moremo trditi, da gre za eno

starejših tovrstnih sponk, saj obstoj stavbe na Bošku ne presegajo časa 1. stoletja.

Na Bošku je bilo najdenih nekaj delov bronastih posod. Tako del bronastega ročaja G172 sodi med ročaje korcev z labodjimi glavicami na koncu ročaja. Korci s tovrstnimi ročaji se pojavljajo v prvi polovici 1. stoletja n. št., v Sloveniji pa jih največ poznamo z Vrhniko (*Nauportus*) in njene okolice (Breščak 1982, 12–14, t. 1: 2–4; J. Horvat 1990, 133, t. 30: 2–3).

Ročaj G31 verjetno predstavlja odlomek zajemalke z vodoravnim, dolgim ročajem. V Sloveniji najboljšo primerjavo najdemo v ročaju iz Novega mesta, ki žal nima ohranjene grobne celote (Breščak 1982, 20, t. 8: 66; 20: 66), v isti tip pa sodi tudi podoben ročaj iz groba 5 z Idrije pri Bači, ki je časovno uvrščen v avgustejsko obdobje (Breščak 1982, 20, t. 8: 67). Nekaj podobnih ročajev je bilo npr. najdenih tudi v poznolatenskih grobovih na beograjski Karaburmi, vsi pa izvirajo iz prehoda 1. stoletja pr. n. št. v 1. stoletje n. št. (Todorović 1972, 59, t. 3: 7; 4: 6; 28: 15, 16; 32: 8).

Aplika v obliki delfina (G173) je prvotno verjetno predstavljala del bronaste posode. Podobna aplika je bila najdena v starokrščanskem kompleksu v Emoni, in sicer v plasti 1. gradbene faze, ki jo je Ljudmila Plesničar Gec uvrstila v čas 1. do 3. stoletja (Plesničar Gec *et al.* 1983, t. 19: 12), apliko pa Irena Sivec in Božena Dirjec uvrščata v konec 1. stoletja (1998, 37, kat. št. 243). Aplike v obliki delfinov so predstavljale dele ulitih bronastih pokrovčkov deteljčaste oziroma srčaste oblike, ki so bili s šarnirjem pritrjeni na ročaje bronastih vrčkov. Delfinček je predstavljal eno od oblik kaveljčka na pokrovu, ki je služil za odpiranje (npr. Breščak 1982, 57, t. 14: 129–130; Feugère 1994, 152, 155, sl. 14: 35–37). Nekateri avtorji jih uvrščajo v čas celotnega 1. stoletja (npr. Feugère 1994, 152), drugi v čas od klavdijsko-neronskega do flavijskega obdobja (npr. Cassani 2002, 522), tretji pa v konec 1. stoletja (npr. Breščak 1982, 27).

Med dele bronastega posodja uvrščamo tudi preprost peltast okov (G273), ki je bil najden v ruši sonde B, med sondiranji, ki jih je izvedel MZVNKD Piran. Verjetno gre za peltast podstavek za bronaste korce, ki so bili privarjeni na dno posode (Tassinari 1993a, 57; Tassinari 1993b, 128). Korec, najden v strugi Ljubljance na Vrhniku, je na podlagi dobre izdelave in podobne pelte, kot je naša, uvrščen v flavijsko obdobje (Breščak 1982, 14, t. 2: 15; J. Horvat 1990, 133–134, t. 31: 3; Radnóti 1938, 46–47, t. 16: 1). Najdbe iz Štalenske gore pa kažejo, da so bile takšne pelte za podstavke bronastih korcev v uporabi lahko že v prvi polovici 1. stoletja (Deimel 1987, 28, 127, t. 11: 15–16).

Bronasto iglo, ki se na eni strani zaključuje z majhno ploščico (G175), bi lahko uvrstili med t. i. ušesne žličke oziroma sonde. Telo takšnih sond je lahko tordirano, običajno na širšem delu

igle, bližje ploščici. Okras je verjetno olajšal držanje igle ob njeni uporabi. Tovrstne igle so uporabljali za različne medicinske potrebe, ravno tako pa so bile lahko del kozmetičnega ali farmacevtskega pribora. Igle s tordiranim vratom se pojavljajo že vsaj v 1. stoletju (Božič *et al.* 2016, 193, št. 5, 12), primerki iz Siska (*Siscia*) pa so npr. širše uvrščeni v čas med 1. in 4. stoletjem (Latinović, Nagrađić Habus, Lončar 2017, 170, sl. 91: 1–3).

Za odlomke tulaste bronaste cevke, ki se zaključuje s kaveljčkom (G164, G174), smo našli kar nekaj primerjav, a je njihov namen različno razlagan. Za primerek iz Nevioduna je tako navedeno, sicer z vprašanjem, da gre mogoče za del bronaste uteži, natančnejših najdiščnih podatkov ali časovne uvrstitve nimamo (Petru, Petru 1978, 65, t. 15: 38). Za primerke iz Gurine pri Dellachu na avstrijskem Koroškem Peter Jablonka na podlagi mnenja Dragana Božiča navaja, da gre za poznoantične zaponke za ovratnice (2001, 132, op. 386, t. 92: 20–24), podobno, le brez natančne časovne uvrstitve, za rimskodobne primerke iz Siska (*Siscia*) meni Remza Koščević (1991, 17, t. 2: 33). Nekaj primerkov poznamo tudi iz Emone. Tako iz starokrščanskega centra poznamo dva, eden je iz plasti, ki je uvrščena v 1. gradbeno fazo, tj. v čas 1. do 3. stoletja (Plesničar Gec *et al.* 1983, 107, t. 8: 20), drugi iz plasti, ki je uvrščena v 2. gradbeno fazo, tj. v prvo polovico 4. stoletja (Plesničar Gec *et al.* 1983, 116, t. 22: 38), obakrat pa je navedeno, da gre za fragment bronaste cevke, na enem koncu podaljšane v kavelj. Kot tulasta bronasta kvačka je navedena tulasta cevka iz žarnega groba 366 severno emonskega grobišča, ki ga lahko uvrstimo v prvo polovico oziroma sredino 1. stoletja (Plesničar Gec 1972, 71, t. 96: 8). Podobno je Kordula Gostenčnik med šivalni pribor uvrstila tulasto cevko s kaveljčkom (nem. *Spindelhaken*) s Štalenske gore, kjer je tekstilna proizvodnja obstajala v drugi polovici 1. stoletja pr. n. št. in v prvi polovici 1. stoletja n. št. (2014, sl. 5: 1). Primerke iz Augusta (*Augusta Raurica*) v Švici pa je Emilie Riha uvrstila med medicinske pripomočke, in sicer med t. i. »kaveljčke za rane« (nem. *Wundhaken*), najdeni pa so bili v plasteh iz prve polovice 1. stoletja, mogoče še do vladavine cesarja Nerona (1986, 85, t. 58: 644–646).

Bronast zvonec (G30) lahko uvrstimo med zvonce cilindrične oziroma vrečaste/žakljaste (nem. *sackförmige*) oblike s peterokotnim ušescem za obešanje. Različne bronaste zvonce največkrat povezujemo z živinorejo in pašništvom (drobnica), a jih lahko najdemo tudi v grobovih. Najdeni so bili tudi v različnih svetiščih in kulturnih mestih, kar kaže, da so jih uporabljali pri različnih obredih. Uporabljali so jih tudi v stanovanjskih objektih kot opozorilo o prihodu nekoga ali v apotropijskem pomenu. V poznoantičnem obdobju lahko predstavljajo del depojskih ali zakladnih najdb. Ker gre pri zvoncih in zvončkih za tipološko homogene predmete, z neprekinjeno uporabo

skozi stoletja, jih lahko časovno uvrščamo samo na podlagi zaprtih kontekstov, cilindrični oziroma vrečasti/žakljasti zvonci pa se pojavljajo že v času pred sredino 1. stoletja (Božič 2005, 317).¹⁸

V SE 24 je bil najden tudi bronast trnek (G126). Najdbe trnkov so pogoste v naselbinah v bližini voda. Njihova tipologija ali klasifikacija nam ni znana, gre pa za predmete, ki se v nespremenjeni obliki pojavljajo praktično do današnjega dne (Крунић 1997, 192).

Železni predmeti

Od vseh kovinskih predmetov, najdenih na Bošku, prevladujejo železni, med njimi različni kovani žebliji (G11–G12, G37–G38, G64–G65, G80, G127–G128, G165, G185–G194, G261–G265, G276–G277). Enaki kovani železni žebliji se v nespremenjeni obliki izdelujejo tudi danes,¹⁹ tako da so za kronološko uvrščanje neuporabni. Podobno velja za nekatere železne zanke (G9, G102) ali železna okovja različnih oblik (G33, G59, G60–G63).

V plasti SE 2 je bil med drugim najden žebliček z vzorcem križnega rebra in štirimi bunčicami (G10). S tovrstnimi žeblički je bila podkovana vojaška obutev. Avtorji jih običajno povezujejo s časom Cezarjevega osvajanja Galije in časom državljskih vojn po njegovi smrti, v uporabi pa naj bi bili še na začetku srednjeavgustejskega obdobja (npr. Bernardini, J. Horvat, Vinci 2023, 23–24). V zahodni Sloveniji naj bi kazali na prisotnost rimskih vojakov v času med cezarijanskim in začetkom srednjeavgustejskega obdobja, morda v povezavi z Oktavijanovimi vojnami v Iliriku med letoma 35 in 33 pr. n. št. (npr. Istenič 2015, 46, 50–51, 57–58, t. 2: 5–13; 5: 9–21; Laharnar 2009, 132–133, t. 5: 10–14; 2015, 16, t. 2: 10–12, 17–21). Podobni, predvsem v povprečju manjši žeblički, se lahko uporabljajo tudi v celotnem avgustejskem obdobju in še kasneje, skozi celotno 1. stoletje (Istenič 2015, 58; Jablonka 2001, 159, op. 479). Mogoče je kot del obuvala služil tudi železen žebliček (G184) iz SE 29/37.

Zanimiv je tudi bronast žebliček s ploščato okroglo glavičo, na katero je pritrjen kos zvite bronaste pločevine (G92), najden v SE 9. Namena njegove uporabe nam ni uspelo ugotoviti.

18 Za bronaste zvonce nasploh, z navedeno literaturo, glej npr. Božič 2005, 315–319; Giovannini, Tasca 2016, 105–111; Grego, Mlinar 2012, 9–12.

19 Naj tu navedem le prodajo ročno kovanih žebeljev »Eschert Design«, ki jih je mogoče kupiti v specializiranih trgovinah (npr. <https://www.bauhaus.si/zebelj-esschert-kovano-zelezo-11-5-cm> [dostop 17. julij 2023]).

Pri koničastem železnem predmetu **G55** gre za enak predmet, kakršna sta bila najdena na sosednjem najdišču Na vrhu (Tica, Kovačič 2019, 38, G9, G10). Ob iskanju primerjav zanj je bilo ugotovljeno, da so jima najbolj podobni izstrelki za katapult s piramidalno konico in trnom, kakršni so znani npr. na Cerkljanskem, časovno pa so uvrščeni še v zgodnje-avgustejsko obdobje (Istenič 2005, t. 4: 6–10; Istenič 2015, t. 2: 15–32; 3: 1–11). Tudi v tuji literaturi so tovrstni predmeti največkrat uvrščeni med izstrelke za katapult, zaradi nespremenjene oblike pa ima njihovo časovno uvrščanje širok časovni razpon, od republikanskega obdobja do pozne antike (npr. Ivčević 2004, 163–164, 173, t. 2: 25; James 2010, 220, sl. 130: 783–794; Unz, Deschler-Erb 1997, 24, t. 22: 421–428). Ob obdelavi primerkov z najdišča Na vrhu smo dopustili tudi možnost, da gre za ostanke rimskodobnih šil s trnom (Tica, Kovačič 2019, 38, z navedeno literaturo). Tudi za nekatere podobne koničaste predmete s Štalenske gore, ki so uvrščeni v čas med koncem 1. stoletja pr. n. št. in klavdijskim obdobjem, Heimo Dolenz meni, da gre lahko za dele orodij in ne za dele puščičnih izstrelkov (1998, 76, 79), podobno je kot domnevna konica svedra (?) iz Nauporta (J. Horvat 1990, 287, t. 22: 2) ali podoben primerek iz sicer poznoantičnega kompleksa v Virunu (Gugl 2004, 183, t. 18: 10). Verjetno enako orodje/orožje predstavlja podoben, a slabše ohranjen železen predmet (**G56**), najden v isti plati.

Železen predmet **G8** bi bil lahko nož za izrezovanje lesa s širokim rezilom. Adnan Busuladžić je nože za les s širokim rezilom uvrstil v Tip A, posamezni primerki znotraj tipa pa se med seboj ločijo glede načina izdelave ročajev (2014, 35, t. 19: 55, 58–59). Med mezijskimi noži za obdelavo lesa je primerku iz Boška najbolj podoben sicer poznoantični/zgodnjeresdnjeveški nož iz Gamzigrada, ki je časovno uvrščen na konec 6. stoletja oziroma na začetek 7. stoletja, Ivana Popović pa ga je uvrstila v Tip C nožev za obdelavo lesa. Za ostale mezijske primerke navedenega tipa pušča časovno uvrščanje odprto (Поповић 1988, 90–91, t. 15: 5).

V SE 30 smo našli železno iglo za šivanje/šivanko (**G260**). Kovinske, a tudi koščene igle za šivanje se na rimskih najdiščih pojavljajo pogosto. Zanje je značilno, da imajo na zgornjem, širšem delu največkrat eno, redko pa dve ušesci. Takšne igle so uporabljali za šivanje tkanin in usnja, predvsem bronaste pa tudi v medicini (npr. Крунић 1997, 192–193; Чолаков/Чолак 2010, 153; Latinović, Nagrađić Habus, Lončar 2017, 162). Gre za vsakodnevno uporabljane predmete, katerih oblika in uporabnost se sčasoma nista menjali, tako da jih brez kontekstov ni mogoče časovno opredeljevati.

V času sondiranja, ki jih je izvedel MZVND Piran, je bil najden tudi železen predmet, ki verjetno predstavlja ostanke večjega

železnega ključa (**G274**). Zgornji del bi lahko bil odlomljen, slabo pa je ohranjena tudi brada, tako da ne vemo, kakšna je bila oblika, če sploh, kljunov na njej. Ključ z enostavnim držajem je bil npr. najden na Školaricah pri Spodnjih Škofijah, sicer v poznoantični ruševini (Žerjal, Novšak 2020, 177, G1576)²⁰, tako v latenskem (npr. Jacobi 1974, 153–165) kot tudi zgodnjem rimskem obdobju (npr. Schütz 2003, 88–115) pa imajo ključi običajno zanko na vrhu držaja.

Odlomek železnega orodja **G178** bi lahko predstavljal del železnih ločnih škarij, kakršne se pojavljajo že od zgodnjelatenskega obdobja dalje (Jacobi 1974, 87–91, sl. 24, t. 25), v praktično nespremenjeni obliki pa jih poznamo iz celotnega rimskega obdobja (Busuladžić 2014, 88–90, 182–184, t. 80; 81). Lahko bi ga opredelili tudi kot nož z dolgim trnom za nasaditev (npr. Dolenz 1998, t. 112: ME120).²¹ Najdba iz Boška nekoliko spominja tudi na sicer večji nož iz neznanega najdišča v Bosni in Hercegovini, ki je uvrščen zelo široko, v čas med 1. in 6. stoletjem (Busuladžić 2014, 197, t. 108; 324).

Na Bošku sta bila najdena dva odlomka, oba v SE 29/37, ki ju lahko nedvomno pripišemo nožem. Prvi sodi med nože s trakastim nastavkom za držaj (**G180**), drugi med nože s trnastim nastavkom za ročaj (**G181**). Nožu s trakastim ročajem in ravnim hrbtom ne moremo določiti oblike. Noži s trakastimi ročaji, ki se zaključujejo z zanko in z ravnim hrbtom, se lahko pojavljajo že v latenskem obdobju (npr. Jacobi 1974, 116–121), najdemo pa jih npr. tudi na Štalenski gori, kjer se najstarejši pojavljajo v klavdijskem obdobju (Dolenz 1998, 264, kat. ME 78–ME 83), pa tudi na Školaricah (Žerjal, Novšak 2020, 176, G483, G1507, G2929 in G3671). Trakast ročaj ima zaključek lahko tudi upognjen pod pravim kotom. Tudi tovrstni noži se lahko pojavijo že v poznolatskem obdobju (npr. Jacobi 1974, 126, kat. 375–376), ravno tako pa jih, vsaj v klavdijskem obdobju, najdemo na Štalenski gori (Dolenz 1998, 265–266, kat. ME 90–ME 104). Trakasta ročaja z nedoločljivim zaključkom sta bila najdena tudi v grobovih 18 in 51 s konca 1. oziroma 2. stoletja na Križišču pri Spodnjih Škofijah (Novšak, Bekljanov Zidanšek, Žerjal 2019, 109). V avgustejsko obdobje je uvrščen nož s trakastim ročajem in ravnim hrbtom z luknjo na ročaju s Štalenske gore (Dolenz 1998, 264, t. 107: ME84).

Podobno velja za nože s trnastim nastavkom za ročaj. Poznamo jih tako v latenskem (npr. Jacobi 1974, 122–123) kot tudi v rimskem obdobju (npr. Dolenz 1998, 270–271, kat.

20 Toda čeprav gre za poznoantično ruševino (SE 445), gre lahko tudi za dele prvotnega ostrejša skladišča iz druge četrtine 1. stoletja (Žerjal, Novšak 2020, sl. 479).

21 Primerjava z nožem iz Štalenske gore je približna. Oba imata dokaj tanko ravno rezilo, dolg trn za nasaditev, pri čemer se nož iz Štalenskega vrha zaključuje z zanko, pri primerku iz Boška pa se eden od ohranjenih delov zaključuje z razširitvijo neznane oblike.

ME116–ME122). Toda za nože, predvsem tiste s trnastim nastavkom, velja, da tipološka raznolikost ni povezana z različno uporabo in predvsem kronološko opredeljenostjo, saj se v nespremenjeni obliki pojavljajo vse od starejše železne dobe do novoveškega obdobja.

Na Bošku sta bili najdeni še dve železni rezili, a sta odlomka premalo ohranjena, da bi lahko ugotovili, ali gre za dele nožev ali za kakšno drugo orodje z rezilom (**G58** in **G182**). Zanimivo najdbo predstavlja dobrih 10 cm dolg in 50 g težak železen predmet deltoidne oblike (**G57**). Med železnimi orodji ali deli rimskodobnih naprav mu nismo našli primerjav; lahko bi šlo za polizdelek, ali pa tudi za železni ingot. Železni ingoti različne teže in različnih oblik, tudi t. i. »dvojnopiramidalni« ingoti, se namreč pojavljajo vsaj od poznohalštatskega obdobja dalje, tudi v rimskem cesarskem obdobju (npr. Jacobi 1974, 248–250, sl. 57, t. 76). Podobni so tudi trikotni ingoti (npr. Dolenz 1998, 325 (B24–B32), t. 91).

Nekaterim odlomkom, verjetno delom orodij, nismo uspeli ugotoviti/določiti namena (npr. **G179**, **G195**).

Svinčena predmeta

Na Bošku sta bila najdena dva svinčena predmeta. Poleg nedoločljivega svitka iz svinčene pločevine, ki je bil najden v SE 29/37 (**G196**), eno od zanimivejših najdb na Bošku predstavlja 10 cm visok in 335 g težak svinčen predmet v obliki amfore (**G66**). Iz rimskega obdobja poznamo svinčene amulete v obliki amfor, ki pa so veliki med 5 in 6 cm. Šlo naj bi za amulete z apotropijskimi atributi oziroma ex-voto darove, namenjene božanstvom (npr. Catalogo 2002, 273, kat. Vb. 39; Liebmann, Humer 2021, 655, kat. 866–867; Milovanović 2017, 151, 320, kat. 622–623). Časovno so uvrščene v 2. in 3. stoletje (Liebmann, Humer 2021, 655), nekoliko manjše (3,3 do 4,7 cm) pa naj bi se pojavljale še tudi v 6. in 7. stoletju (Witt 1998, 106, kat. 107 a–e).

Toda svinčeno amforo z Boška verjetno lahko uvrstimo med uteži. Iz okolice Modene npr. poznamo nekaj svinčenih uteži v obliki amfor, ki so bile težke med 304 in 340 g (Corti, Pallante, Tarpini 2001, 302, sl. 221),²² kar bolj ali manj ustreza teži rimske libre oziroma funta, ki znaša 328,9 g (Hosch 2011, 207). Zaradi visoke stopnje stilizacije je tovrstne uteži težko časovno uvrščati brez konteksta in tako so tudi modenske svinčene amfore zelo široko časovno uvrščene; od 2. stoletja pr. n. št. do 5. oziroma 6. stoletja (Corti, Pallante, Tarpini 2001, 302, sl. 227).

6.2.3 Steklene najdbe

Stekleni predmeti z Boška so bili ohranjeni zelo fragmentarno, še posebej to velja za tiste steklene posode, ki so bile izdelane iz zelo tankega stekla. Večinoma so ohranjeni le najdebelejši deli posod, to so odlomki ustij, deli dna in ročaji. Skupaj je bilo najdenih 181 odlomkov stekla, v nadaljnjo obdelavo je bilo izločenih 12 odlomkov steklenih posod in odlomek steklene tordirane palčke (**G13**, **G39–G42**, **G67**, **G83**, **G129**, **G197–G200**, **G266**).

V zahodnem zidu vzhodnega prostora (SE 4 – Z) je bil najden majhen odlomek cevastega ustja z nataljeno narebreno apliko iz dekoloriranega stekla (**G40**). Odlomek je pripadal krožniku ali skodelici z apliko na izvihanem ustju. Irena Lazar prve uvršča med krožnike tipa 1.3.2., druge med skodelice tipa 2.4.3. Krožnike je časovno uvrstila v 2. stoletje, skodelico v drugo polovico 1. in 2. stoletje (2003, 67, 75, sl. 28: 1.3.2.; 29: 2.4.3.). Gre za skodelice z narebrenima držajema oblike Is 43 po Clasini Isings, ki jih uvršča v čas od sredine 1. in v prvo polovico 2. stoletja (1957, 59). Pri obdelavi steklenih posod iz kantona Ticino za skodelice tipa Is 43 isto časovno uvrstitev navaja tudi Simonetta Biaggio Simona (1991, 81–82). Anastassios Antonaras ima krožnike (tip 3b) za plitko različico skodelic Is 43 (tip 11), oboje pa kot italaska proizvoda časovno uvršča v 1. stoletje (2017, 53, 59, z navedeno literaturo). Skodelice Is 43 v 1. stoletje uvršča tudi Pierre-Eric Girard (2010, 95: Isings 43).

Odlomka steklenih prstanastih dnov **G129** in **G266**, najdena na dnu plasti SE 24 oziroma SE 30, bi lahko predstavljala odlomka skodelice, krožnika ali celo majhnega vrča. Toda glede na to, da sta ohranjena le majhna odlomka dna in ne tudi ostenij in predvsem ustij, bi bila njuna natančnejša tipološka uvrstitev vprašljiva.

Iz ruševine SE 7 izvira odlomek steklenega cevasto navzven zavihanega ustja z delom ostenja skodelice (**G83**). Verjetno gre za del skodelice Is 44a, ki so večinoma značilne za 1. stoletje, lahko pa se pojavljajo še na začetku 2. stoletja. V redkih primerih se lahko pojavljajo že v poznoavgustejskem obdobju, največ pa jih je iz časa Tiberija in zgodnjega obdobja Flavijcev oziroma v drugi polovici 1. stoletja (Biaggio Simona 1991, 83–85; Czurda-Ruth 1979, 59–62; Girard 2010, 95: Isings 44; Isings 1957, 59–60; Whitehouse 1997, 83–84).

V SE 29/SE 37 je bilo najdenih nekaj odlomkov steklenih posod. Odlomek dna steklenice s kvadratnim trupom ima na dnu odtisnjene koncentrične kroge (**G199**). Steklenice s kvadratnim trupom so uvrščene v tip Is 50. Večinoma izvira iz druge polovice 1. in 2. stoletja (npr. Isings 1957, 63–67; Lazar 2003, 149–150, sl. 43: 6.3.1.), toda pojavljajo se že v

²² Amfori z Boška so podobni predvsem primerki sl. 221: 1, 3 in 5.

klavdijskem obdobju (npr. Harden 1947, 306, št. 98e), Barbara Czurda-Ruth pa meni, da so najstarejše iz Štalenske gore lahko že iz poznoavgustejskega ali tiberijanskega obdobja (1979, 135–136, št. 1020–1022).

Odlomek vratu z delom ročaja (G197) predstavlja verjetno vrat vrča, lahko ene od oblik, ki jih je Irena Lazar uvrstila med enoročajne vrče tipov 5.1.1. (Is 55a) s stožčastim ostenjem, 5.1.2. (Is 13) s hruškastim ostenjem ali 5.1.3. (Is 52a) s kroglastim ostenjem. Vse tri navedene tipe časovno uvršča v sredino oziroma drugo polovico 1. stoletja (2003, 126–128, sl. 37: 5.1.1., 5.1.2, 5.1.3.).

Ustje steklenice ali balzamarija (G13), dna z delom ostenja (G200) in različni ročaji, predvsem vrčev (G41, G42, G67, G198), so premalo ohranjeni, da bi jih lahko tipološko uvrščali.

Tordirana steklena palčka, najdena v severnem zidu vzhodnega prostora (SE 4 – S), ki se zaključuje s ploščasto razširitvijo (G39), je le delno ohranjena. Uvrstimo jo lahko v tip I.2 po Zrinski Buljević (2002, 299, 302–303). Namen različnih steklenih palčk, tudi tordiranih, ni razjasnjen (Isings 1957, 94). Njihovo uporabnost si arheologi, predvsem na podlagi oblike zaključkov in primerjav s paličicami iz drugih materialov razlagajo različno. Tako za tordirane primerke menijo, da bi šlo lahko za (simbolične) preslice, palčke za mešanje in jemanje balzamov, parfumov ali zdravilnih snovi iz stekleničk, palčke za mešanje vina ali za palčke za spenjanje las (npr. Biaggio Simona 1991, 221–222; Buljević 2002, 299–301). Časovno so uvrščene v 1. in 2. stoletje (Buljević 2002, 302; Isings 1957, 95), najstarejši akvilejski primerki, kjer so tovrstne palčke verjetno tudi izdelovali, se v grobovih začnejo pojavljati v poznoavgustejskem obdobju. Največ jih je iz časa med letoma 20 in 60, pojavljajo pa se do konca 1. stoletja (Buora *et al.* 2004, 32). Tudi tordirane palčke s Štalenske gore so zgodnje; pojavljajo se od začetka 1. stoletja, čeprav se jih ne da natančneje časovno omejiti (Czurda-Ruth 1979, 208).

6.2.4 Keramične najdbe

Glavnino arheoloških najdb z Boška pri Stepanih predstavljajo rimskodobna lončenina in opeke. Lončeno posodje smo razdelili na funkcionalne tipe, analizo oblike in na namembnost posod. Fino namizno posodje, uvoženo iz severne Italije, je razdeljeno na posodje s sigilatnim premazom in keramiko tankih sten. K namiznemu posodju smo uvrstili fine lonce in vrče. Kuhinjska keramika je zastopana tako s kampanjsko kuhinjsko keramiko kot z lonci, značilnimi za severno italijanski prostor. Posebej so predstavljene oljenke in transportno posodje.

Oljenke

Vsi odlomki oljenk, ki so bili najdeni na najdišču, pripadajo reliefnim oljenkam. Večinoma so izdelane iz zelo fino prečiščene lončarske mase brez vključkov; površina je zelo mehka in mazava. Odlomki imajo na obeh površinah ostanke premaza (O1). Prepoznali smo odlomke volutnih oljenk Loeschcke I,²³ odkritih v SE 29/37 (G201–G203). Oljenke tega tipa so izdelovali od srednjeavgustejskega obdobja, v uporabi pa so bile do konca flavijskega obdobja (Žerjal, Novšak 2020, 190; Istenič 1999, 160–161). V plasti SE 2 je bil najden odlomek diska in ramena, okrašenega z okrasom jajčnega niza (G14). Odlomek je izdelan iz fino prečiščene lončarske mase z redkimi rjavimi zrni (O2), na površini pa so vidni ostanki rjavega premaza. Jajčni niz na ramenu je pogost okras na oljenkah tipa Loeschcke VIII. Najstarejši primerki tega tipa oljenk so poznani iz poznoavgustejskega ali klavdijskega obdobja; največji razcvet so doživele od konca 1. do 3. stoletja. Najprej so jih izdelovali na obalah srednje Italije, od 1. stoletja naprej pa se je njihova proizvodnja širila proti severu (Loeschcke 1919, 166–178, 237–243; Novšak, Bekljanov Zidanšek, Žerjal 2019, 90; Bussière, Lindros Wohl 2017, 193). Poleg zgoraj omenjenih smo prepoznali še odlomke tipološko nedoločenih reliefnih oljenk, kot npr. dele ramen z ostenjem (G112, G204–G206) in dna (G113, G207). Odlomki se med seboj razlikujejo po premazu, ki je rdeč ali rjav, na nekaterih odlomkih pa premaz ni več ohranjen. Odlomki so premajhni, da bi jim lahko natančneje določili obliko, nedvomno pa jih lahko pripišemo reliefnim oljenkam.

Fino namizno posodje

K finemu namiznemu posodju prištevamo posode s sigilatnim premazom in keramiko tankih sten. Tako sigilatno posodje kot odlomki keramike tankih sten so zelo fragmentirani in slabo ohranjeni. Na večini odlomkov je premaz ohranjen le v sledovih ali pa ga sploh ni. Takim odlomkom ne morem točno določiti oblike in jih zato nismo uvrstili v katalog, kjer je predstavljen izbor tovrstnega posodja.

Sigilatno posodje

Na najdišču so bili odkriti le odlomki italške sigilate, ki jih s primerjavami lahko uvrstimo v čas 1. in prve polovice 2. stoletja. Posode so izdelane iz fino prečiščene lončarske mase, svetlo roza barve, z mehko in mazavo površino ter slabo do dobro ohranjenim premazom; opredelili smo jih kot izdelke padskih delavnic, ki so sigilatno posodje izdelovale od konca 1. stoletja pr. n. št. dalje. Zaradi slabe ohranjenosti odlomkov in kasnejšega utrjevanja keramike pri večini odlomkov ne

23 Bolj natančna opredelitev je otežena zaradi fragmentarnosti odlomkov.

moremo ožje določiti, ali gre za padsko B sigilato ali poznopadsko sigilato.

Prepoznali smo odlomke padske sigilate B, katere proizvodnja je prenehala nekje po sredini 1. stoletja (Mantovani 2021, 147; Mazzeo Saracino 2000, 35; Žerjal 2005, 266–268). Za poznopadsko produkcijo je značilno, da ponovno začnejo uporabljati okras aplik (Schindler Kaudelka, Fastner, Gruber 2001, 151–152; Žerjal 2005, 267; Žerjal, Novšak 2020, 179). Poznopadsko sigilato, okrašeno z aplikami, je Susanne Zabehlicky-Scheffeneegger uvrstila v oblikovno skupino A. V Noriku se npr. najstarejši izdelki te skupine pojavijo v klavdijskem obdobju, najmlajši pa sredi 2. stoletja (Schindler Kaudelka, Fastner, Gruber 2001, 151–153; Zabehlicky-Scheffeneegger 1992, 415–416). Na najdišču se sicer pojavljata dve glavni obliki posod, skodelice in krožniki.

Aretinski sigilati smo pripisali le odlomek prstanastega dna z dobro ohranjenim svetlečim premazom krožnika iz SE 24 (G133). Za aretinsko sigilato je značilen zelo trd rdeč premaz, izdelana pa je iz zelo fino prečiščene lončarske mase brez vidnih primesi. Odlomek je premajhen, da bi mu lahko določili obliko. Aretinsko sigilato so začeli izdelovati v sredini 1. stoletja pr. n. št., proizvodnja pa je upadla nekje sredi 1. stoletja n. št. (Conspectus 1990, 13–16; Mantovani 2021, 156).

Med najbolj tipične oblike padske sigilate B sodita odlomka krožnikov z navpičnim konkavno-konveksnim robom ustja Consp. 18.2.3 (G43, G68). Gre za priljubljeno obliko krožnikov, ki so jo izdelovali med srednjeavgustejskim obdobjem in prvo polovico 1. stoletja (Conspectus 1990, 82–83; Mazzeo Saracino 2000, sl. 1). H krožnikom padske proizvodnje smo pripisali še v SE 1 odkrito odebeljeno ustje in ostenje z dobro ohranjenim rdečim premazom (G1); morda gre za krožnik Consp. 20 (Conspectus 1990, 86–87). Odlomek iz plasti SE 2 pa ima pod odebeljenim ustjem ostenje, okrašeno s pereznim okrasom (G15).

Skodelicam padske sigilate B lahko pripišemo prstanasto dno in del ostenja cilindrične skodelice Consp. 27 ali 26 (G16). Odlomek ima na zunanji površini ostanke temno rdečega premaza. Izdelava teh skodelic se je iztekla v klavdijskem času (Conspectus 1990, 100–101). Odkrite so bile npr. na Križišču, kjer gre morda za izdelek loronske delavnice (Novšak, Bekljanov Zidanšek, Žerjal 2019, G225, G374), in na Školaricah pri Spodnjih Škofijah, kjer gre za izdelke poznopadskih delavnic. Najmlajši primerki te produkcije so bili najdeni v grobovih trajanskega obdobja (Žerjal 2008, 66, t. 2: 28–33; Žerjal, Novšak 2020, 179, G32, G2220, G3135, G3250, G3481).

Eno vodilnih oblik poznopadske oblikovne skupine A predstavlja krožnik s pokončnim robom ustja oblike Consp. 20.4. Tej obliki pripadata odlomek ustja in ostenja, okrašenega

z rozeto (G130), iz SE 24 in morda tudi odlomek krožnika (G269) iz SE 33. Tovrstni krožniki se pojavijo okoli leta 30 n. št. in so zelo pogosti v kontekstih iz sredine 1. stoletja po cellem Sredozemlju (Conspectus 1990, 86). Tej produkciji smo pripisali tudi krožnika s stopničastim prehodom Consp. 21.3.2 iz SE 24 (G131) in iz SE 29/37 (G208). Odlomek ustja in ostenja iz SE 23 (G120) smo opredelili kot krožnik tipa Consp. 21, vendar je preslabo ohranjen, da bi mu lahko podrobneje določili obliko. Proizvodnja tovrstnih krožnikov je najkasneje do trajanskega obdobja potekala vzporedno s krožniki tipa Consp. 20, le da so redkejši (Conspectus 1990, 88–89). V skupino krožnikov padske produkcije smo pripisali tudi odlomke prstanastega dna iz SE 1 (G2), SE 27 (G167) in SE 33 (G270) s slabo ohranjenim rdečim premazom in del prstanastega dna iz SE 29/37, ki nima več ohranjenega premaza (G209).

Tako kot na Školaricah najbolj pogosti odlomki sigilate pripadajo skodelicam z rebrom Consp. 34, ki se pojavljajo v dveh velikostih. V skupino manjših (*acetabulum*) s premerom 7 do 9,5 cm sodita dva odlomka ustji z ostenji (G44, G132), k velikim (*paropsis*) s premerom 11 do 13 cm pa trije odlomki (G114, G210, G211). Zaradi slabe ohranjenosti nobenega primerka nismo uspeli podrobneje uvrstiti. Vse skodelice so neokrašene, kar je značilno za padsko sigilato B, vendar je na številnih odlomkih premaz zelo slabo ohranjen ali sploh ne in na ostenju ni vidnih ostankov aplik. Padske delavnice so ta tip skodelic izdelovale od tiberijskega časa, vendar oblika ni bila pogosta. Na najdišču Fondi Cossar v Akvileji pa se najbolj pogosto pojavlja prav v padski B sigilati (Mantovani 2021, 149, t. 1). Množično se pojavi tudi v poznopadski produkciji, kjer so skodelice okraševali z aplikami. Najpogostejše so na prostoru severnega Jadrana, Norika in Panonije (Conspectus 1990, 112; Zabehlicky-Scheffeneegger 1992, 419; Žerjal 2008, 268). Najverjetneje k tem skodelicam lahko pripišemo odlomka prstanastih dnov s slabo vidnim žigom *i.p.p.* (G212, G213) in odlomki prstanastih dnov iz SE 5, SE 21 in SE 23 (G69, G115, G121).

V SE 9 je bilo odkrito močno izvihano ustje sklede ali krožnika Consp. 39/43 ali morda Consp. 42, ki ima na površini slabo ohranjen rdeč premaz (G95). Gre za poznopadsko sigilato oblikovne skupine B, za katero so značilne nove oblike posodja in barbotin okras na ustju. Začetek proizvodnje naj bi bil v času Nerona, zaključil pa naj bi se sredi 2. stoletja (Zabehlicky-Scheffeneegger 1992, 421–422). Consp. 39 in 43 predstavljata najbolj pogosto obliko sigilatnega posodja v flavijskem času na noriško-panonskem prostoru in v Padski nižini (Conspectus 1990, 120, 128).

Morda k sigilatnemu posodju lahko pripišemo tudi v SE 5 odkrito zakrnelo ustje in ostenje posode, izdelane iz fino

prečiščene lončarske mase brez vključkov, z zelo mehko površino in brez premaza (**G72**). Oblika močno spominja na severnoitalske reliefne sigilatne skodelice Sarius, katerih proizvodnja se je začela v zadnji četrtini 1. stoletja pr. n. št. Produkcija je dosegla višek v prvih treh desetletjih 1. stoletja n. št. in se je zaključila v klavdijskem obdobju (Schindler Kaudelka 2000, 62).

Keramika tankih sten (KTS)

K fini namizni keramiki sodijo tudi skodelice in čaše, izdelane iz t. i. keramike tankih sten. Gre za posode manjših dimenzij, ki posnema dražje kovinske posodje, s stenami debeline do 2 mm. Tovrstno posodje so razvili v srednjeitalskih delavnicah v 2. in 1. stoletju pr. n. št., od zgodnjecesarkega obdobja pa so ga nato izdelovali po celotnem imperiju. Čeprav med KTS prepoznamo številne oblike in fature, zaenkrat še ni bilo odkritih veliko delavnic (Žerjal 2008, 72–73; Montana *et al.* 2003, 387–388).

Na Bošku je večina najdenih odlomkov narejenih iz zelo fine redukcijsko žgane in izredno mehke keramike s temnejšim, mat sivim premazom KTS1. To fakturo na Školaricah povezujejo s fakturo C iz Ravene (Žerjal 2008, 74) in je primerljiva s fakturo B 9 na Serminu (J. Horvat 1997e, 169). Najbolje je ohranjena cilindrična skodelica z drobno vodoravno kaneluro pod ustjem in zelo slabo vidnim peresnim okrasom na spodnjem delu posode (**G116**), ki jo lahko uvrstimo v tip Ricci 2/323 (Ricci 1985, 291, t. 93:4). Tovrstne skodelice so bile npr. odkrite v plasteh na Križišču pri Spodnjih Škofijah (Novšak, Bekljanov Zidanšek, Žerjal 2019, 92, G323, G328b), v grobu 14 na grobišču Bertoki-Vale (Ciglar *et al.* 2017, 57–58, t. 6: 14) in na Školaricah pri Spodnjih Škofijah (Žerjal, Novšak 2020, 182). V severni Italiji so se proizvajale od tiberijskega časa do prve četrtine 2. stoletja, na provincialnih trgih pa se pojavljajo do sredine 2. stoletja (Ricci 1985, 291). Iz te fature so na Bošku narejeni vsi okrašeni odlomki ostenj, prevladujejo pa odlomki, okrašeni s koleščkanjem (**G123**, **G124**, **G215**). Tovrsten način okraševanja je značilen za čas od tiberijskega obdobja do 2. stoletja (Plesničar Gec 1977, 18–19; Ricci 1985, 316–318, okras št. 5).

Redukcijsko žgana skodelica iz SE 29/SE 37 (**G214**) z ostanki temno sivega premaza ima ostenje okrašeno z glavnički, izdelanimi v barbotin tehniki. Gre za okras, ki je značilen za severnojadransko proizvodnjo med Raveno in Akvilejo in je v uporabi od začetka 1. do začetka 2. stoletja, najbolj pogost pa je v neronsko-flavijskem obdobju (Ricci 1985, 331, okras št. 340, t. 108: 15). Tako okrašene skodelice so bile odkrite tudi na Školaricah pri Spodnjih Škofijah (Žerjal, Novšak 2020, 183, G58), v grobu 9 in v plasti SE 108 na Križišču pri Spodnjih Škofijah (Novšak, Bekljanov Zidanšek, Žerjal 2019, G61, G330b),

na Serminu (J. Horvat 1997d, 110, t. 48: 18) in v plasti iz začetka 1. stoletja na Fornačah (Stokin 1992, 84, t. 1: 2).

V SE 29/37 je bil v odkrit tudi odlomek ostenja z ostanki temno sivega premaza, okrašen z apliciranimi luskami (**G217**). Na podlagi okrasa ga uvrščamo v 1. ali v prvo polovico 2. stoletja (Ricci 1985, 330–331, okras št. 14, t. 108: 6–8). Tako okrašene skodelice so bile najdene na Serminu med gradivom iz jarka ob Rižani, časovno uvrščenim v 1. stoletje (J. Horvat 1997d, 110, t. 48: 16), na Križišču pri Spodnjih Škofijah med KTS iz plasti SE 108 (Novšak, Bekljanov Zidanšek, Žerjal 2019, 93, G286) ali med gradivom iz Školaric pri Spodnjih Škofijah (Novšak, Žerjal 2020, 183, G1424). Na Štalenski gori pa se pojavljajo v plasteh tiberijsko-klavdijskega časa (Schindler Kaudelka 1975, oblika 84, 102, 106, 136, 143).

V SE 29/37 je bil najden tudi odlomek ostenja, okrašen z dobro ohranjenim zelo temno sivim okrasom navpičnega niza barbotin bunčic (**G216**). Odlomek je zelo majhen in je zato težko prepoznati celoten motiv; morda gre za del motiva grozdov iz bunčic in girland ali vodnih listov. Tovrstni motivi se pojavijo na skodelicah tipa 102 s Štalenske gore, v plasteh iz časa po letu 25 (Schindler Kaudelka 1975, 102c, 102i). Kombinacijo grozdov iz bunčic in vodnih listov najdemo tudi na skodelici iz Školaricah pri Spodnjih Škofijah (Žerjal, Novšak 2020, 184, G131).

Poleg skodelic lahko k fakturi KTS1 pripišemo tudi spodnji del ostenja čaše, okrašene z vodoravnimi kanelurami in temno sivim premazom na zunanji površini (**G271**). Primerjavo mu najdemo med gradivom iz Sermina, kjer je bilo najdeno ustje čaše s temno sivim premazom (J. Horvat 1997d, 105, t. 1: 6).

Odlomek ustja in ostenja redukcijsko žgane cilindrične skodelice, izdelane iz fino prečiščene lončarske mase s številnimi vključki belega peska brez premaza (**G122**), je primerljiv s fabrikatom C s Štalenske gore (Schindler Kaudelka 1975, 33) ali fakturo KTS11 (Žerjal, Novšak 2020, 182). Odlomek morda pripada obliki 68 s Štalenske gore, ki je bila značilna za avgustejsko-tiberijsko obdobje (Schindler Kaudelka 1975, 84). Podobna skodelica je bila odkrita tudi na Školaricah pri Spodnjih Škofijah (Žerjal, Novšak 2020, 182, G2231).

Poleg zgoraj navedenih k redukcijsko žganim skodelicam KTS pripisujemo še dno iz SE 5 (**G71**). Dno nima ohranjenega premaza ali ga nikoli ni imelo, na površini dna skodelice tankih sten iz SE 9 (**G96**) pa so ohranjeni ostanki temno sivega premaza.

Veliko redkejši so odlomki oksidacijsko žgane keramike tankih sten, ki so jo do avgustejskega obdobja uvažali iz delavnic srednje Italije, po tem obdobju pa so jo

najverjetneje izdelovali tudi v Padski nižini in na Jadranu (Mantovani 2021, 89–90, 93).

Čaša iz SE 5 je bila izdelana iz oksidacijsko žgane fino prečiščene lončarske mase brez premaza KTS3 (G70). Taka izdelava prevladuje med KTS v republikanskem in v avgustejskem času (Marabini Moevs 1973, 36, 99; Schindler Kaudelka 1975, 30–31, 163–166). Morda gre za obliko Marabini 8, ki je časovno umeščena v avgustejsko obdobje (Marabini Moevs 1973, 69, 70). Primerjave lahko najdemo med gradivom iz Sermina (J. Horvat 1997d, 103, t. 35: 8) in Mandrge-Razdrto (J. Horvat, Bavdek 2009, 70), na Štalenski gori pa so tovrstne čaše umeščene v zgodnje- in srednjeavgustejski čas (Schindler Kaudelka 1975, 39–46, 151, 164, t. 1: 2; 2: 2, 5; 3: 6).

V SE 29/37 odkrito dno in del ostenja sta narejena iz oksidacijsko žgane, prečiščene lončarske mase s finimi do zmernimi vključki (G218). Skodelica ima debelejša stena, kot se običajno pojavljajo pri keramiki tankih sten.

H keramiki tankih sten smo prišli tudi odlomek ustja in vratu keramičnega balzamarija iz SE 29/37 (G219), in sicer h KTS5. Izdelan je iz zelo fino prečiščene lončarske mase brez prime-si, rdečerumene barve. Keramični balzamariji z odebeljenimi ustji so bili odkriti v grobovih na grobišču Bertoki-Vale (Ciglar *et al.* 2016, grob 10 št. 6; 11, št. 21; 12, št. 3; 13, št. 5; 14, št. 8; 17, št. 5 in 9). Gre za balzamarije hruškaste oblike, ki je značilna za zgodnjorimske kontekste (J. Horvat 2012, 277; Schindler Kaudelka 1975, 221).

Namizna keramika

Na Bošku je bilo najdene malo namizne keramike. V to skupino smo uvrstili vso oksidacijsko žgano keramiko, izdelano iz bolj ali manj prečiščene lončarske mase. Uporabljali so jo predvsem za serviranje, shranjevanje in pripravo hrane. Pri pripravi hrane so jo uporabljali za pripravo, ki ni povezana s segrevanjem, saj ta tip posodja ni odporen na temperaturne spremembe in na stik z ognjem. Med gradivom smo prepoznali odlomke lokalne ali severnojadranske oksidacijsko žgane namizne keramike, izdelane iz treh fakturnih tipov, od N1 z zelo fino prečiščeno lončarsko maso brez vključkov, z mehko pršno površino, do N3 prečiščene lončarske mase s številnimi do zmernimi vključki šamota (zdrobljena opeka ali keramika), peska, fine sljude in železovih oksidov. Fakturna skupina N4 pa je opredeljena kot venetska siva keramika. Gre za redukcijsko žgano, sivo, namizno keramiko, izdelano iz fino prečiščene lončarske mase z zmernimi vključki. Oblikovno se ta vrsta keramike deli na dve glavni oblikovni skupini, na posodje zaprte oblike, kamor sodijo vrči, fini lonci in čaše, ter na

posodje odprte oblike, kamor sodijo skleda in skodelice. Posodje se loči po obliki ustja in trupa, medtem ko so si oblike ročajev ali dna podobne pri različnih posodah.

Venetski namizni keramiki smo pripisali le dno iz SE 5; odlomek nima ohranjenega premaza in je premajhen za določitev oblike posode (G74). Venetsko namizno keramiko so izdelovali na območju Padske nižine in verjetno Furlanije od konca 5. stoletja pr. n. št. do sredine 1. stoletja n. št. (Berden 2022, 128, s starejšo literaturo).

Vrči

Vrč je trebušasto oblikovana posoda z izrazitim vratom in vsaj enim ročajem. Vrče delimo v dve glavni skupini, na vrče z enim in na vrče z dvema ročajema. Glavni element za določanje oblike in tipa je ustje, ki ima lahko izlivek. Trup je večinoma kroglast ali ovalen, dno je večinoma prstanasto. Ročaji so lahko okrogli, trakasti, profilirani in narebreni (Plesničar Gec 1977, 27). Enoročajni vrči se med seboj ne razlikujejo le v oblikovnem pogledu, ampak predvsem v uporabnem smislu. Enoročajni vrči predstavljajo tipično namizno posodje, namenjeno strežbi vina in vinu sorodnih pijač. Izvirajo iz ital-skega prostora in posnemajo steklene, srebrne, kovinske in sigilatne vrče (Plesničar Gec 1977, 27). Dvoročajni vrči, čeprav jih obravnavamo kot namizno keramiko, sodijo predvsem med shrambeno in transportno posodje (Schindler Kaudelka 1989, 37–46; Schindler Kaudelka, Mantovani 2018, 339–340).

Odlomki vrčev z najdišča Boško so večinoma precej fragmentirani. Pri obdelavi gradiva z bližnjih Školaric je Tina Žerjal sicer uspela oblikovati glavne skupine vrčkov, vrčev in amfor z ravnim dnom, a je hkrati ugotovila, da gre za široke skupine, ki jih je težko vzporejati z že izdelanimi tipologijami vrčev, saj le-te slonijo na obliki in širini vratu, pritrditvi ročajev in obliki trupa (Žerjal 2008, 181–182). V naselbinskih kontekstih so odlomki vrčev običajno premalo ohranjeni, da bi jim lahko določili obliko, saj se običajno najbolje ohranijo le dna in trakasti profilirani ročaji, ki največkrat niso tipološko opredeljivi.

V plasti SE 24 sta bila odkrita vodoravno izvihano ustje in ozek vrat enoročajnega vrča (G135). Pod robom ustja je na zunanji površini vodoravno rebro, ki ga lahko razumemo kot nastavek za ročaj. Vrč je izdelan iz zelo fino prečiščene lončarske mase brez vključkov, površina je mehka. V Akvileji, tudi na izkopavanjih Fondi Cossar, so vrči s tako oblikovanimi ustji ena najbolj pogostih oblik vrčev. Pogosto se pojavljajo v kontekstih 1. stoletja, z manjšimi oblikovnimi spremembami pa je ta oblika prisotna do pozne antike (Cividini 2021, 407–408, t. 2: 7). Na Školaricah pri Spodnjih Škofijah so vrči s tako oblikovanimi ustji opredeljeni v skupino NK38 (Žerjal 2008, 183, kat. št. 2333).

Dva odlomka polkrožno odebeljenih, širših ustij vrčev iz SE 24 (**G136**, **G137**), lahko pripadata enoročajnim ali dvoročajnim vrčem. Vrč **G136** ima stožčast vrat in odgovarja obliki NK43 s Školaric (Žerjal 2008, 183, kat. št. 2344). Vrč **G137** ima ožje ustje in cilindrični vrat in odgovarja obliki NK42 s Školaric (Žerjal 2008, 183, kat. št. 2340). Oblika ustja teh vrčev spominja na amfore Dr. 2–4 ali na italijanske amfore z ravnim dnom, le da so pri vrčih ustja bolj gracilna. Splošna datacija vrčev NK 42–43 je 1. do tretja četrtina 2. stoletja (Žerjal 2008, 183, z navedenimi primerjavami).

K večjim dvoročajnim vrčem z odebeljenim profiliranim ustjem, ki sodijo v širšo družino amfor z ravnim dnom tipa Dressel 28, smo pripisali v plasti SE 2 odkrit odlomek narebrenega ustja in vratu (**G17**), v SE 29/37 pa sta bila odkrita vsaj dva vrča tega tipa (**G224** – del ustja in vratu z ročajem; **G225** – odlomka ustja in vratu). Na Školaricah pri Spodnjih Škofijah so ti vrči opredeljeni kot tip NK57 in uvrščeni v čas 1. in 2. stoletja. Razširjeni so bili na noriško-panonskem področju, na Jadranu, v Italiji in v zahodnem Sredozemlju (Žerjal 2008, 184, s starejšo literaturo, kat. št. 2381; Žerjal, Novšak 2020, 201). Vrča tega tipa sta bila odkrita tudi na bližnjem najdišču Na Vrh 1 (Tica, Kovačič 2019, G241, G314), ravno tako v Trstu, med izkopavanji na trgu Barbacan v plasteh iz 1. in 2. faze, ki so časovno uvrščene v konec 1. in začetek 2. stoletja (Maselli Scotti *et al.* 2004, 93, t. 6: 66).

Prepoznali smo tudi dvoročajne vrče z vrečastim ali trebušastim ostenjem, širokim, rahlo odebeljenim kelihastim ustjem in trakastimi, rahlo profiliranimi ročaji. Odlomek ustja z ročajem in delom ostenja je bil odkrit v SE 2 (**G18**), odlomek ustja v SE 25 (**G162**) in v SE 29/37 odlomek ustja in vratu (**G221**). Vrč iz SE 25 ima bolj pokončno ustje, ki je na robu stanjšano, ročaj pa je rahlo profiliran in trakast. Na Školaricah pri Spodnjih Škofijah so tovrstni vrči opredeljeni kot tip jajčastih loncev s čašastim ustjem NK1B (Žerjal 2008, 185, kat. št. 2212–2219). Pogosti so predvsem v 1. in 2. stoletju, glede na analize vsebin vrčev iz Pompejev, Rima, Ostie, Stabbie in drugih najdišč so jih uporabljali za hrambo in prodajo ribjih omak (Cividini 2021, 418, tip. 8; Schindler Kaudelka, Mantovani 2018, 337–338, sl. 13).

K tej obliki smo pripisali tudi v SE 21 odkrito čašasto ustje s kaneluro pod robom (**G109**) in v SE 29/37 najdeno manjše ustje, izdelano iz fino prečiščene lončarske mase, z drobno kaneluro pod robom ustja (**G220**). Zelo podobno ustje s kaneluro pod robom ustja je bilo odkrito na Školaricah (Žerjal 2008, kat. št. 2214). Vrči te oblike so v uporabi od 1. do 4. stoletja, najbolj pogosti pa so v zgodnjecesarskem času (Schindler Kaudelka, Mantovani 2018, 340; Žerjal 2008, 185, kat. št. 2212–2215).

Poleg vrčev med zaprte oblike posodja iz prečiščene keramike prištevamo tudi fine lonce.²⁴ Narejeni so iz fine prečiščene do bolj grobe lončarske mase, ki vsebuje številne vključke. V uporabi so lahko kot namizno posodje ali kot posode za shranjevanje živil. Fini lonci imajo običajno cilindričen ali stožčast vrat z izvihanim ustjem in jajčastim trupom; nekatere posode imajo na notranji strani ustja nastavek za pokrov. Dno je lahko prstanasto ali ravno.

K finim loncem smo prišli v SE 29/37 odkrito odebeljeno izvihano ustje z nastavkom za pokrov na notranji strani (**G222**). Primerjave mu najdemo med gradivom iz Školaric pri Spodnjih Škofijah; tip NK5 (Žerjal 2008, 186, kat. št. 2240; Žerjal, Novšak 2020, 201, G2449, G3860). Na najdišču Fondi Cossar v Akvileji so taki lonci opredeljeni kot tip 6, dvoročajni lonci z odebeljenim izvihanim ustjem z nastavkom za pokrov, ki naj bi bil različica tipa 5. V Sevegljanu se pojavljajo od 2. stoletja pr. n. št., v osrednji Italiji pa v času med 1. stoletjem in pozno antoninskim obdobjem (Cividini 2021, 417–418, t. 7: 6).

K vrčem ali finim loncem smo prišli tudi odlomek ustja z rahlo izvihanim poševno odrezanim robom ustja (**G223**), ki ga lahko uvrstimo v tip NK4 iz Školaric pri Spodnjih Škofijah; lonci z enostavnim izvihanim ustjem. Ta oblika ustja je v uporabi skozi celotno rimsko obdobje, od 1. do 4. stoletja (Žerjal 2008, 185–186, kat. št. 2031).

Manjše navpično, kvadratno ustje in ostenja iz SE 3 (**G29**) pripada čaši ali manjšemu finemu loncu.

Poleg obravnavanih so ostale najdbe namizne keramike fragmentirane, ohranjeni so le posamezni deli, ki ne dopuščajo oblikovnih definicij:

- ozki vratovi, najverjetneje enoročajnih vrčev (**G45**, **G84**, **G138**);
- profilirani trakasti ročaji (**G97**, **G139**, **G227–G230**, **G268**) in trakast ročaj **G140**;
- ravna dna (**G117**, **G125**, **G145**, **G168**, **G272**);
- prstanasta dna (**G21**, **G85**, **G105**, **G142–G144**, **G146**, **G233–G236**).

Poleg zaprtih oblik so bile na Bošku najdene tudi odprte oblike, sklede, ki so jih uporabljali predvsem za serviranje hrane. V plasti SE 2 je bil najden odlomek odebeljenega navpičnega ustja (**G19**) skleda ali krožnika s kaneluro pod ustjem. Podobne sklede s kaneluro pod ustjem so bile najdene na Sermiju (J. Horvat 1997a, t. 7: 1–7). V SE 30 (**G267**) je bilo odkrito navpično, kvadratno ustje, ki je najverjetneje pripadalo skledi.

K namizni keramiki smo prišli tudi odlomek stanjšane roba in ostenja manjšega pokrova (**G232**). Rob pokrova je

24 Za ta tip posodja se v literaturi uporablja dva izraza: fini lonci ali lonci iz prečiščene keramike (Istenič 1999; Žerjal 2008) in vaze (Plesničar Gec 1977; Vidrih Perko 2006).

ožgan. Glede na premer pokrova, ki znaša 11 cm, bi šlo morda lahko tudi za pokrov za amfore.

Kuhinjska keramika

Največ keramičnega gradiva, najdenega na najdišču, pripada kuhinjski keramiki; loncem, pekačem in pokrovom. Tovrstna lončenina se je uporabljala predvsem za pripravo hrane na ognju, zaradi česar je morala biti odporna na termični šok ob stiku z ognjem. Nekatere oblike pa so uporabljali tudi za kratkotrajno shranjevanje živil in/ali transport. Za kuhinjsko keramiko je značilna velika heterogenost oblik, ki pa so zaradi svoje funkcionalnosti v uporabi daljše časovno obdobje. Določanje hkrati otežuje dejstvo, da je ta tip lončenine velikokrat močno fragmenitiran, kar otežuje tipološko opredelitev (Riccato 2020, 15).

Kampanjska/srednje italjska proizvodnja

Osnovne oblike kampanjske kuhinjske keramike so nizki pekači z značilnim rdečim premazom na notranji površini, pekači brez premaza in njim pripadajoči pokrovi. Od 2. stoletja pr. n. št. do 3. stoletja n. št. so jo izdelovale delavnice v zaledju Neapeljskega zaliva, v poznorepublikanskem in zgodnje-sarskem obdobju, na višku produkcije, pa so jih izvažali po tedanjem celotnem imperiju (Della Porta, Sfredda, Tassinari 1998, 168; Riccato 2020, 99–100, 103). Posode so izdelane iz fature IKK1; gre za oksidacijsko žgano, kompaktno lončarsko maso, za katero je značilno, da vsebuje obilo finega vulkanskega peska, peska, šamota, železovih jeder. Na najdišču smo tej produkciji pripisali pokrov z odebeljenim ustjem iz SE 4 – S (G46) in SE 27 (G169), rob ustja iz SE 5 (G75) in dva dna s prstanasto nogo iz SE 29/37 (G251, G252). Pokrov G46 ima na ostenju sekundarno izdelano trikotno luknjo. Taki pokrovi so bili odkriti na najdišču Na Vrh 1 (Tica, Kovačič 2019, 51–52, sl. 62), na Serminu (J. Horvat 1997e, 170, t. 56: 9) ali v Fizinah pri Portorožu (Gaspari *et al.* 2007, t. 2: 27).

Vsi na Bošku najdeni pekači imajo na ustju žleb in predstavljajo eno od značilnih oblik kampanjske kuhinjske keramike, to je t. i. pekače *orlo bifido* (G47, G237–G239). Ti pekači so na zunanji površini večinoma močno ožgani. Tovrstnim pekačem pripisujemo tudi dno in del ostenja iz SE 9 (G100). Razvili so jih v poznorepublikanskem obdobju, množična produkcija in izvoz sta se začela v drugi polovici 1. stoletja pr. n. št. in nadaljevala skozi celotno 1. stoletje n. št., njihova priljubljenost pa je upadla v prvi polovici 2. stoletja (Žerjal, Novšak 2020, 197). Ta oblika pekačev je najbolj razširjen izdelek kampanjskih delavnic in se pojavlja na številnih najdiščih severnojadranskega prostora. Odkriti so bili npr. na najdiščih Fondi Cossar (Riccato 2020, 103–104) in Canale Anfora (Cividini 2018, 254–255 sl. 38) v Akvileji, trgu Barbacan v Trstu (Maselli Scotti *et al.* 2004, t. 11: 126), Serminu (J. Horvat 1997d,

107, t. 9: 8) ter na Školaricah pri Spodnjih Škofijah (Žerjal, Novšak 2020, 197).

Severnoitalska kuhinjska keramika

Med kuhinjsko keramiko z najdišča Boško prevladujejo odlomki loncev, ki so izdelek lokalnih ali regionalnih lončarskih delavnic. Okoli dve tretjini lokalne kuhinjske keramike je izdelane iz kompaktne, trde prečiščene lončarske mase z obilnimi do zmernimi vključki finega belega ali sivga peska, železovih jeder in šamota. Številni primerki so delno ožgani. Največ je loncev in lončkov, sledijo pekači ali krožniki in njim pripadajoči pokrovi. Posodje je bilo izdelano na hitrem vretenu in se pojavlja v dveh fakturnih skupinah; KK1 in KK3. Gre za oksidacijsko žgano, neporozno in kompaktno lončenino, z zmernimi zelo finimi vključki rjave do rdečerjave barve. Fakturi KK2 in KK5 sta redukcijsko ali stihijsko žgani, lončenina je groba, temno sive, temno rjave do črne barve, z obilo apnenčevega peska in porozno površino. Faktura KK2 je najverjetneje prežgana različica fature KK5. Način žganja je pri fakturah kuhinjske keramike težko določiti, saj so bili kosi večinoma ožgani ali v postopku poterske obdelave utrjeni.

Med lonci prevladujejo jajčasti lonci s podarjenim prehodom v rame, visokim vratom in rahlo izvihanim ustjem. Na ramenu so pogoste vodoravne kanelure, dno je ravno ali rahlo vbočeno. Med tovrstnimi lonci najdemo tudi zelo majhne lončke zelo fine izdelave, s tankimi stenami. Glede na obliko roba ustja ločimo naslednje različice loncev:

- raven rob (G154, G170, G245, G247);
- odebeljeno ustje (G99, G156, G240);
- trikotno odebeljeno ustje (G76, G98, G152, G153, G241, G246);
- na koncu stanjšano ustje (G77, G78, G106, G244);
- na robu ustja žleb (G48, G242, G243).

Ta oblika loncev je na Školaricah opredeljena kot KK23, z različicami KK24, KK27–KK29, časovno pa so uvrščeni v 1. in v 2. stoletje. Pojavljajo se najdiščih ob Jadranu, v severni Italiji, v Sloveniji pa so še posebej značilni za Istro (Žerjal, Novšak 2020, 199). Najdeni so bili tudi na grobišču Križišče pri Spodnjih Škofijah (Novšak, Bekljanov Zidanšek, Žerjal 2109, 99, G396), številni pa so na grobišču Campus Martius v Pulju, kjer so služili kot žare (Matijašič 1991, 113, t. 8: gr. 13/1; t. 22: gr. 59/1, itd.).

Druga oblika loncev, izdelanih iz lončarske mase KK1 in KK3, so nizki lonci s poudarjenimi rameni, ustje je vodoravno izvihamo, rame pa je lahko okrašeno z večtračno valovnico ali vodoravnimi rebri (G150–G151, verjetno G249). Glede na fakturo jih lahko opredelimo kot lonce tipa KK23 s Školaric (Žerjal 2008, 172, kat. št. 1868). Podoben lonec poznamo tudi s sosednjega najdišča Na vrhu 1 (Tica, Kovačič 2019, G214), odkriti pa so bili tudi na najdišču Canale Anfora v Akvileji, kjer

so opredeljeni kot lonci tipa 6, predstavljajo pa najbolj številno skupino loncev z različnimi variantami ustij. Značilni so za prostor severne Italije v času 1. in 2. stoletja (Cividini 2018, 242–243, sl. 12: 1–7).

K loncem iz neporozne keramike faktur KK1 in KK3 smo pripisali tudi nekatera dna (**G49, G81, G157, G253, G256**), k loncem manjših dimenzij, ki so lahko služili kot pivsko posodje, pa dna **G158, G254** in **G255**.

Drugo skupino kuhinjske keramike predstavljajo lonci z enostavno izvihanim ustjem, izdelani iz porozne, črne do temno sive grobe keramike z obilo karbonatnega peska, faktura KK2. Gre za izdelke lokalnih delavnic, ki so na najdišču precej fragmentarno ohranjeni. Med seboj se razlikujejo po obliki in nagibu ustja. Na Bošku mednje sodijo lonca z navpičnimi, rahlo odebeljenimi ustji iz SE 7 in SE 24 (**G87, G149**), lonec z izvihanim ustjem iz SE 24 (**G155**) in dna iz SE 5 (**G79**) in SE 8 (**G90**). Lonci z navpičnim ustjem so bili odkriti npr. Na Vrhu 1 (Tica, Kovačič 2019, G280), na Školaricah pri Spodnjih Škofijah pa so taki lonci opredeljeni kot tip KK1. To je zelo razširjena oblika, ki se pojavlja tako na jadranskem območju kot v Padski nižini, v uporabi pa so skozi celotno rimsko obdobje (Žerjal 2008, 169, kat. št. 1696; Žerjal, Novšak 2020, 199).

Iz te fature so bili izdelani tudi trije pekači z odebeljenim in navznoter uvihanim ustjem, ki ima žleb na robu ustja (**G86, G103, G147**). V SE 24 je bil odkrit tudi pekač iz grobe kuhinjske keramike brez žleba na ustju (**G148**). Pekači z žlebom na ustju iz grobe kuhinjske keramike posnemajo bolj fino izdelane pekače iz kampanjskih delavnic. Primerki na Serminu so opredeljeni kot pekač ali skleda (J. Horvat 1997a, t. 9: 8, 9; 34: 9), na Školaricah jih je Tina Žerjal opisala kot pekače z dvojnim ustjem tipov KK37 in KK38 (Žerjal, Novšak 2020, 200, G45, G1436). Na najdišču Fondi Cossar v Akvileji so taki pekači opredeljeni kot tip 4. Glede na primerjave z drugih najdišč iz Furlanije Julijske Krajine, kot so npr. Svegliano, Štramar pri Miljah (it. *Stramare di Muggia*) ali Trst, so najstarejši primerki datirani v poznorepublikansko in zgodnjecesarско dobo, vendar se pogosteje pojavljajo v kontekstih avgustejsko–tiberskega obdobja. Bolj nejasno je definiran konec proizvodnje, vendar se najverjetneje ni nadaljevala po koncu 1. stoletja (Riccati 2020, 62, t. 33: 2–7; 34: 1).

Transportno posodje

Amfore so posode z dvema ročajema, sorazmerno ozkim vratom in ravnim ali bolj pogosto dnom, oblikovanim v špičo. Oblika je posledica glavne namembnosti amfor, to pa je pomorski prevoz razsutega tovora in tekočin, zlasti olja, vina, ribjih omak, suhega sadja in žitaric. To obliko so poznali in uporabljali za shranjevanje že v prazgodovini, a je vrhunec

priljubljenosti dosegla v antičnem obdobju, zlasti v helenistični in rimski dobi (Vidrih Perko 2000, 424).

Dressel 2–4 (Dr. 2–4)

Široko družino amfor Dr. 2–4 povezuje oblika dvopaličastih ročajev, majhno, navzven odebeljeno ustje, cilindričen vrat, stožčasto ali zvončasto rame, ki z ostrim prehodom preide v ozko in stožčasto telo, ki se konča v enostavni, polni nogi (Vidrih Perko 2000, 427; Žerjal, Novšak 2020, 192). Amfore tipa Dr. 2–4 so bile najbolj razširjena oblika amfor za vino v času zgodnjecesarskega obdobja na območju zahodnega Sredozemlja. Srednje in južnoitalske delavnice so, po vzoru amfor za vino z grškega otoka Kosa, od sredine 1. stoletja pr. n. št. začele izdelovati amfore tipa Dr. 2–4., njihova produkcija pa se je nadaljevala do konca 2. ali začetka 3. stoletja. Največji produkcijski centri so bili na osrednji tirenski obali, od koder oblika izhaja, v južnem Laciju in Kampaniji. Obliko so že zgodaj začeli posnemati številni proizvodni centri v južni in osrednji Franciji, Španiji, Britaniji, na grških otokih, Švici, Egiptu in drugih vzhodnih provincah, kjer se je njihova produkcija obdržala še do 3. stoletja. Izdelovale so jih tudi delavnice na vzhodnojadranski obali (Istenič 1999, 147; Žerjal, Novšak 2020, 192), kjer je njihova izdelava potrjena v delavnici iz Crivenice, ki je delovala od druge polovice 1. stoletja pr. n. št. do začetka 2. stoletja (Lipovac Vrkljan 2011, 6). Na podlagi analiz keramičnega gradiva iz vile na Školaricah pa se domneva tudi severnoistrska proizvodnja amfor Dr. 2–4, verjetno v zaledju Miljskega ali Koprškega zaliva oziroma v rečnih dolinah Rižane, Badaševce ali Osapske reke (Žerjal 2011, 141).

Amfore Dr. 2–4 so na Bošku zastopane s petimi primerki. Izdelane so bile iz faktur A2 in A3. Za fakturo A2 je značilna dobro prečiščena lončarska masa s številnimi do zmernimi vključki šamota in belega peska (do 1 mm), medtem ko je faktura A3 izdelana iz dobro prečiščene lončarske mase brez vključkov. Obe fakturi sta v prelomu rahlo porozni in rdečerrumene barve (7.5YR 6/6). Glede na značilnosti smo lahko obe fakturi pripisali italiskim ali istrskim delavnicam (Žerjal 2011, 123–124). Deli dvopaličastih ročajev, ki so značilni za te amfore, so bili odkriti v zidu SE 4 – S (**G50**), ruševini strešnikov SE 7 (**G88**), v plasti SE 9 (**G101**) in v plasti SE 27 (**G171**). V plasti SE 24 je bil poleg ročaja ohranjen še del ostenja (**G160**). Italske amfore Dr. 2–4 so bile v bližini Boška najdene na Školaricah pri Spodnjih Škofijah (Žerjal, Novšak 2020, 192, G116, G1464), na grobišču Bertoki-Vale (Ciglar *et al.* 2016, gr.1, t. 1: 9, SE 2 in SE 13, t. 9: 2, 4) in na Serminu (Žerjal 2012, 94).

Dressel 6A (Dr. 6A)

Za amfore Dressel 6A so značilni obročast rob ustja, ki je lahko vertikalni ali rahlo zapognjen navzven, visok in ozek vrat cilindrične ali stožčaste oblike, paličast ročaj ovalnega ali

okroglega preseka, rame s poudarjenim prehodom, ovalen ali hruškast trup in polna, podaljšana noga (Vidrih Perko 2000, 427). Gre za italško vinsko amforo, ki se je v drugi polovici 1. stoletja pr. n. št. na širšem območju srednjega in severnega Jadrana razvila iz predhodne oblike Lamboglia 2. Amfore Dr. 6A so nato izdelovali do sredine, morda konca 1. stoletja n. št. (Bezeczky 1998, 230; Carre, Pesavento Mattioli 2003, 272).

Odlomek okroglega ročaja amfore Dr. 6A, izdelan iz fino prečiščene, oksidacijsko žgane lončarske mase zelo blede rjave barve (**G159**) iz plasti SE 24 predstavlja najstarejšo obliko amfor na Bošku. Amfore Dr. 6A so izdelovali v številnih delavnicah, kar se odraža v različnih fakturah in oblikovnih variantah (Žerjal, Novšak 2020, 192). Odlomek je bil izdelan iz fakture A4; gre za fino prečiščeno lončarsko maso, brez vključkov s prašno, mehko površino svetlo rjave barve (7.5YR 6/4). Zastopane so na celotnem območju severne Italije in na celotnem Jadranu. V bližini Boška so bile odkrite npr. na najdišču Na Vrh 1 (Tica, Kovačič 2019, 56), na Školaricah pri Spodnjih Škofijah (Žerjal, Novšak 2020, 192), na Serminu (Žerjal *et al.* 2012, 56 – kat. 189, 58 – kat. 209 (?), 230, 60 – kat. 259, 74 – kat. 793, 77 – kat. 894, 82 – kat. 1014, 84 – kat. 1037, 86 – kat. 1109, 90 – kat. 1247),²⁵ na grobišču Vale pri Bertokih (Ciglar *et al.* 2016, t. 1: 1; 3: 7) in v manjšem številu na ostalih zgodnjericinskih naselbinah in grobiščih v notranjosti Slovenije, povsod v kontekstih iz časa do sredine 1. stoletja (Vidrih Perko 2000, 433–434; 2006, 99).

Dressel 6B (Dr. 6B)

Amfore Dr. 6B so bile prvotno namenjene predvsem za transport severnojadranskega olivnega olja. Za amfore Dr. 6B je značilno čašasto ustje, ki nežno prehaja v bolj ali manj stožčast vrat in ovalno telo, ki se zaključuje z gumbastim ali čepastim zatičem. Ročaji so ovalnega ali okroglega preseka, segajo od spodnjega roba ustja do stičišča vratu z ramenom. Klasične oblike so običajno visoke med 80 in 95 cm z volumnom med 24 in 26 litri (Vidrih Perko 2000, 428; Žerjal, Novšak 2020, 193).

Izvor amfor tipa Dr. 6B predstavljajo jadranske amfore, ki so se v pozno republikanskem obdobju razvile iz starejših oblik jadranskih jajčastih amfor na italški zahodnojadranski obali, uporabljali pa so jih za transport olja iz Apulije in Picena. Na severnem Jadranu so se pojavile sredi 1. stoletja pr. n. št., v zgodnjecarskem času pa je to najbolj pogosta oblika amfor na slovenskih najdiščih. Poleg znanih delavnic v Fažani in v Loronu na precejšnje število drugih lončarskih delavnic in proizvajalcev oljčnega olja in Istri kažejo številni žigi na amforah tipa Dr. 6B, pogosto pa se isti žigi pojavljajo tako na

amforah tipov Dr. 2–4 in Dr. 6B kot tudi na tegulah. Ta pojav je še posebej izrazit v severni Istri, kjer lahko na podlagi žigov na tegulah, nahajališč gline, odpadkov proizvodnje ali topnimov sklepamo na lončarske delavnice na nekaterih najdiščih (Matijašič 1998, 252–262; Poglajen 2007, 76–78, 133–135; Vidrih Perko, Zupančič 2011, 155–157).

Na Bošku smo našli sedem odlomkov amfor tipa Dr. 6B. Amfore so bile izdelane iz fino prečiščene lončarske mase, brez vključkov rdečerumene barve (5YR 6/6), faktura A1. V ruši (SE 1) je bilo odkrito ustje skledaste oblike (**G4**), ki se pojavlja v prvi polovici oziroma do tretje četrtine 1. stoletja (Bezeczky 1998, 6; Carre, Pesavento Mattioli 2003, 264). Ovalni ročaji velikih amfor Dr. 6B so bili najdeni v SE 1 (**G5**), SE 29 (**G257**, **G258**), v SE 24 pa gumbast zatič (**G161**). Iz plasti SE 2 izvirata ročaj (**G26**) in zatič (**G27**), ki predstavljata mlajše oblike amfor Dr. 6B. Za manjše amfore Dr. 6B se domneva, da so mlajše, njihova uporaba pa se povezuje s transportom jadranskih ribjih omak, morda suhega sadja in tudi olja. Izdelovali so jih tako v Loronu kot v Fažani. Jama z lončarskim odpadom malih amfor Dr. 6B je bila odkrita tudi v Perariolu (Vidrih Perko, Zupančič 2011, 155–156).

Pokrovček za amforo

S pokrovčki za amfore so tesnili ustja amfor. Na slovenskih najdiščih so bili najdeni keramični pokrovčki za amfore, domnevamo pa, da so za zapiranje uporabljali tudi pokrove iz plute in lesa, ki pa se pri nas niso ohranili. Znotraj plasti SE 10 bil najden pokrovček za amforo z gumbastim držajem (**G104**). Pokrovček, ki je bil izdelan na vretenu, ima premer 9,9 cm, po fakturi pa odgovarja izdelkom namizne keramike N1. Podobni pokrovčki za amfore, ki so uvrščeni v tip PA 1, so bili najdeni na Serminu. Pokrovčki, izdelani na vretenu, so starejši in so jih skupaj s ploščatimi pokrovčki, izdelanimi v kalupu, uporabljali že za zapiranje amfor Lamboglia 2. Od zgodnjeargustejškega časa pa prevladujejo ploščati pokrovčki (J. Horvat 1997c, 78–79, 81–82, sl. 31).

Gradbeni material – tegule z žigi

Na najdišču je bila najdena velika količina rimskodobnega gradbenega materiala, predvsem tegul, tubulov in imbreksov.

Med ostalim gradivom je bil na Bošku najden tudi odlomek tegule z okroglim žigom v obodnem pasu (del napisa *TULLIAE A.F. CRISPINAE*), na sredini pa so ohranjene prve tri črke kratice T.A.F.C. (**G104A**). Tovrstni žigi so bili najdeni v Trstu, Dolini, Čedažu, Pomjanu (Zaccaria, Župančič 1993, 150, 167, kat. 74, t. 1: 3), Kopru (Zaccaria, Župančič 1993, 56, št. 25),²⁶ Školaricah (Žerjal, Novšak 2020, G1207, G3668), Valah

²⁵ Navedeni odlomki so sicer opredeljeni kot Lamboglia 2 ali Dr. 6A; podobno Jana Horvat (1997b, 58).

²⁶ Tam brez najdiščinih podatkov.

pri Bertokih (Ciglar *et al.* 2016, 59, sl. 14) in Na vrhu (Tica, Kovačič 2019, G417).²⁷ Oba primerka s Školaric sta najdena v ruševinah, v katerih se pojavlja tudi gradivo iz 4. in prve polovice 5. stoletja (Žerjal, Novšak 2020, 361, 406), a sta odlomka tegul z okroglim žigom uvrščena v čas 1. stoletja, saj naj bi tegule z žigi *CRISPINI* nasploh uporabljali v prvi gradbeni fazi vile na Školaricah (Žerjal, Novšak 2020, 202, 579, 797).

Vsi žigi so pripadali tržaški aristokratski družini Tullii Crispini. Žigi te družine se pojavljajo v dveh tipih. Najpogostejši je pozitiven žig *CRISPINI* v pravokotnem okvirju. Take žige poznamo npr. iz Trsta v domusu na trgu Barbacan (Maselli Scotti *et al.* 2004, 142–144), iz vile v Predloki (Zaccaria, Župančič 1993, 141, št. 19), iz Simonovega zaliva (Zaccaria, Župančič 1993, 141–142, št. 19, št. 20), iz Grubelj v Sečoveljski dolini (Boltin-Tome, Karinja 2000, 485, t. 7: 2) ali s Školaric (Žerjal, Novšak 2020, 202).²⁸

V Tergestu in njegovem agru družino Tullii Crispini poznamo po epigrafskih napisih iz časa med 1. in 3. stoletjem n. št. (15 primerkov, prevladujoč praenomen Aulus). Vsaj od sredine 1. stoletja so se ukvarjali s pridelavo in izvozom olivnega olja, o čemer pričajo najdbe amfor tipa Dr. 6B z žigi: A. *CRISPINI*, *CRISPINI*, *CRISPIN*, *T.A. CRISPINAE*, ki so bile najdene v Akvileji, na Štalenski gori, v Emoni in na Ptuj. Glede na razprostranjenost teh žigov je imela družina svoje posesti v zaledju Trsta, Koprškega zaliva in Miljskega polotoka (Žerjal 2011, 141).

Za tržaški ager je značilno, da se pečati enega lastnika pojavljajo na zelo omejenem področju. Okrogli žigi *TULLIAE A.F. CRISPINAE T.A.F.C.* so bili najdeni predvsem območju med Koprom in Trstom (Vidrih Perko, Župančič 2011, 153).

Za severozahodno Istro je značilno, da se isti žigi kot na tegulah pojavljajo tudi na amforah tipov Dr. 6B in Dr. 2–4, pri čemer je bila distribucija tegul s tovrstnimi žigi dokaj ozko omejena. To naj bi pomenilo, da so bile tegule stranski produkt lončarskih delavnic na posesti, kjer so pridelovali oljčno olje in/ali vino. Verjetno niso bile namenjene za prodajo, temveč za gradbene projekte na posestvu. Višek so porabili na drugih posestvih istega lastnika, jih zamenjali za drugo blago ali pa jih prodali na lokalnem trgu (Poglajen 2007, 132; Žerjal 2011, 139–140, z navedeno literaturo). Ostankov opekarskih delavnic v severozahodni Istri še niso odkrili, opekarske delavnice pa bi lahko iskali tudi v Miljskem zalivu ali na območju doline reke Rižane, kjer bogati glineni nanosi nudijo obilico surovine (Žerjal, Novšak, 2020, 202 s starejšo literaturo; Poglajen 2007, 133–134). Na podlagi odpadnega materiala bi opekarsko delavnico lahko iskali tudi nekje v bližini vile rustike v Grubeljah ob reki Dragonji (Boltin-Tome, Karinja 2000, 485–486).

6.2.5 Novčne najdbe

Andrej Šemrov

Posamična najdba					Prostorski kontekst	Ostalo
Rim						
Augustus						
1	Quad	8 pr. n. št.	Rom	RIC 424	k.o. Rožar 1401/2, kv. C3, SE 4 sever	PN 376
Vespasianus ali Titus						
2	As	69–81	Rom	RIC ?	k.o. Rožar 1401/2, sonda B, SE 1	PN 1
Nedoločljiv						
3					k.o. Rožar 1401/2, kv. B3, SE 29	PN 474
4	As	1.–2. stoletje	Rom	RIC ?	k.o. Rožar 1401/2, kv. B3, SE 29	PN 488

33 Novčne najdbe.

²⁷ Na vrhu je bilo najdenih nekaj odlomkov tegul z okroglim žigom in ostanki napisa *TULLIAE A.F. CRISPINAE*, pri čemer sta dva odlomka brez kratice *T.A.F.C.* na sredini in kot taka brez primerjav (Tica, Kovačič 2019, 60, sl. 65, G109, G151), medtem ko je nekaj odlomkov preslabo ohranjenih in ne moremo določiti, v kateri tip žiga sodijo (Tica, Kovačič 2019, 60).

²⁸ Za najdbe tegul s tovrstnimi žigi iz Istre, predvsem z območja tržaškega agra, glej npr. Tica, Kovačič 2019, 60; Zaccaria, Župančič 1993, 141–142 (št. 19), 167 in Žerjal, Novšak 2020, 202.

7 Sklep

Arheološke raziskave na najdišču Boško so popolnoma upravičile svoj namen. Za razliko od sosednjega najdišča Na vrhu, kjer so bili rimskodobni ostanki večinoma uničeni, smo na Bošku naleteli na mnogo bolj ohranjene ostanke rimskodobne stavbe. Gre za objekt s tremi prostori (sl. 12, 13), ki je ležal na najnižji, antropogeno nastali terasi severnega pobočja. Stavba je verjetno nastala v prvi polovici 1. stoletja n. št., manjši del gradiva pa je tudi starejši.

Temelji triprostorne stavbe na Bošku so bili verjetno zgrajeni naenkrat. Najstarejša hodna površina je nastala tako, da so dele skalne osnove izravnali, ostale neravne dele med zidovi pa poravnali z zemljo. Nastal je torej objekt z zidanimi temelji (suhozidna gradnja), lesenimi ali kamnitimi stenami (tega nam ni uspelo ugotoviti, dejstvo pa je, da imamo *in situ* premalo kamnitega materiala, da bi ga lahko opredelili kot dele celotnih kamniti sten) in zemljeno hodno površino, pokrivala pa ga je streha, sestavljena iz tegul in imbreksov. Na eni od tegul se pojavlja tudi okrogel napis *TULLIÆ A.F. CRISPINÆ* s kratico *T.A.F.C.* v notranjem krogu na sredini (G104A). Pečati s tovrstnimi napisi se pojavljajo v 1. stoletju n. št., vezani pa so na tržaški ager. V stavbo se je verjetno vstopalo na južni strani vzhodnega prostora, na mestu, kjer se je v zidu SE 4 – J nahajala razširitev. V vzhodnem prostoru je bilo tudi ognjišče, obdano s kamnitimi ploščami, ob njem pa je bil zložen tudi gradbeni material, ki bi lahko predstavljal mesto za odlaganje posode (SE 6).

Srednji prostor, ki nam najbolj izrazito kaže nastanek hodne površine v kombiniranju vseka v skalno osnovo in zemljene poravnave, ni kazal nobenih posebnosti. Zato pa ostanki v zahodnem prostoru kažejo na večje spremembe. Že zidova, ki omejujeta srednji in zahodni prostor (SE 20 – Z in del zidu SE 16 – J), kažeta na uničenje. Nobenemu od ostankov zidov v zahodnem prostoru (SE 22 – S, SE 22 – Z in SE 36) pa na podlagi ohranjenosti ne moremo določiti ne velikosti ne oblike. Glavnino zahodnega prostora je predstavljal nepravilen ovalen vsek (SE 29) v skalno osnovo v južnem delu prostora, ki bi lahko na podlagi polnila, ki ga je v veliki meri tvorila zelo temno rjava ilovica, označili kot odpadno jamo. Glede na stratigrafsko sliko v zahodnem prostoru lahko z njegovim nastankom označimo uničenje južnega dela prostora. Kot prvotno hodno površino v zahodnem prostoru

bi lahko označili plast SE 39. Nad njo in nad delom, kjer je prvotno stal severni zid prostora, pa se je verjetno razprostirala najmlajša hodna površina stavbe na Bošku, ki smo jo označili kot SE 24.

V nekem trenutku tekom 1. stoletja je znotraj stavbe na Bošku prišlo do sprememb. Razloga zanje ne poznamo. Lahko bi bil potres, požar (navkljub redkim najdbam oglja in ožganih kamnov nismo našli večje žganinske plasti) ali pa kaj tretjega.

Če izvzamemo odlomek starejšeželeznodobne certoške fibule (G107), ki je bil najden ob zidu med srednjim in zahodnim prostorom, in del fibule poznolatske sheme (G110) iz ruševine SE 21, imamo v mislih predvsem najdbe iz plasti SE 10, ki je služila kot izravnava terena, njen vrh pa bi lahko označili kot prvo hodno površino stavbe. V predavgustejsko obdobje bi lahko uvrstili pokrovček za amforo (G104), v poznorepublikansko oziroma zgodnjecesarско obdobje pa mogoče odlomek pekača z žlebom na robu ustja (G103).²⁹ Iz srednjavgustejškega obdobja izvira kvadrans, najden v severnem zidu zahodnega prostora.³⁰

Na podlagi navedenih najdb sicer ne moremo trditi, da bi bila stavba zgrajena že pred našo ero. Toda najstarejše najdbe, najdene znotraj najstarejše hodne površine objekta, tako kot tudi odlomki gradbenega materiala, ki so tvorili del nasutja oziroma izravnavo za temelj južnega zidu srednjega prostora SE 34 (sl. 23, 24), kažejo, da je v neposredni bližini stavbe na Bošku že moral obstajati starejši objekt oziroma objekti, katerega (katerih) deli (ostanki) so bili uporabljeni za gradnjo raziskane stavbe.

Da odkrita stavba najverjetneje ni bila edina na pobočju, domnevamo tudi na podlagi še nekaj širših teras antropogenega nastanka, na katerih bi lahko pričakovali najdbe arhitekturnih ostankov iz rimskega obdobja. Predvsem po končanih izkopavanjih na Bošku in rezultatih le-teh lahko dvomimo, da gre pri vseh spremembah na terenu, ki so bile interpretirane kot naravne, res za stvaritve narave.

²⁹ Res so tovrstni pekači najbolj pogosti v avgustejsko-tiberijskem času, najverjetneje pa se njihova proizvodnja ni nadaljevala po koncu 1. stoletja n. št. (glej zgoraj).

³⁰ Glej poglavje o analizi novcev.

Pred začetkom izkopavanj je bil namreč južni zid našega vzhodnega prostora v takratni sondi B določen kot naraven, med izkopavanji pa se je izkazalo, da gre za precej širok zid stavbe. Podobne »zidove« najdemo v še nekaterih sondah (sl. 9).

Ob morebitnem obstoju več stavb, povezanih ali ne z našo stavbo, pa nastane vprašanje, kaj je stavba ali celo kompleks stavb v zgodnjerrimskem obdobju delal na zelo vetrovnem severnem pobočju hrbta, ki se je od vzpetine Na vrhu vlekel do Tinjana. Boško ima odlično razgledno lego, saj nadzoruje dostop iz notranjosti Istre v Trst prek Osapske doline. Ima pa tudi izredno optično povezavo s Tinjanom na eni, Rožarjem na drugi in kraškim robom na tretji strani. Dostop je razmeroma preprost tako iz Ospa na severni strani (po obstoječi gozdni poti) kot tudi na južni mimo Stepanov iz doline Rižane. Gre torej za izrazito kontrolno točko. V različnih plasteh, od plasti kolumialnega nastanka SE 2, do ruševin in plasti iz različnih faz obstoja stavbe (vsaj dve) ter celo v zidu, so bili tudi najdeni dokazi vojaške prisotnosti, npr. železen žebliček z vzorcem križnega rebra in štirimi buncicami na stožčasti glavici (G10), kamnita izstrelka za fračo (G51, G259) ali železna izstrelka za katapult (G55–G56).

Za najstarejši zgodnjerrimski objekt iz bližnje Predloke, verjetno iz časa druge polovice 1. stoletja pr. n. št., je že Elica Boltin Tome domnevala, da bi lahko predstavljal predavgustejsko mejno vojaško postojanko v bližini reke Rižane (2011, 191–192). Da je reka Rižana predstavljala staro mejo Italije in Istre, navajajo že antični viri (glej npr. Križman 1979, 95, 234, 239, 332; Vedaldi lasbez 1994, 127–128). Rižana je predstavljala mejo med Italijo (Cisalpinsko Galijo) in Istro vsaj še za časa Julija Cezarja, pri čemer je bilo območje Tergesta z zaledjem vključeno v provinco Cisalpinska Galija, bližnja *Aegida* (Koper ali Sermin) pa je spadala v okvir takrat upravnno še nedoločljive Istre. V Avgustovem času je s premikom meje na Rašo (*Arsia*) skoraj celotna Istra postala del Italije (Bratož 2007, 31, 156, 219).

Morda bi Boško lahko povezali tudi s pred kratkim odkritimi poznorepublikanskimi tabori Koromačnik (it. *San Rocco*), Mala Gročanica (it. *Grociana piccola*) in Dolga krona (it. *Monte d'Oro*) jugovzhodno od Trsta, ki pa so po dosedanjih raziskavah vseeno večinoma datirani v zgodnejši čas, v 2. stoletje pr. n. št. ali v čas med galskimi vojnami in zgodnjeavgustejskim obdobjem (npr. Bernardini, Duiz 2021; Bernardini, J. Horvat, Vinci 2023).

Toda, glede na to, da je naša stavba (mogoče še neraziskan kompleks) obstajala v 1. stoletju n. št., nastane spet vprašanje, kaj bi taka točka v tistem času lahko pomenila. V predavgustejskem in zgodnjeavgustejskem obdobju ob

koncu 1. stoletja pr. n. št. ali na začetku 1. stoletja n. št. bi bila kontrolna točka na tem mestu popolnoma razumljiva, kajti meja med takratno Italijo in Ilirikom je potekala po Rižani, sistem, v katerega bi bila lahko vključena točka na Bošku, pa bi pomenil ne le obmejne postojanke, temveč tudi zaščito kolonije v bližnjem Trstu. Z Avgustovim prenosom meje na reko Rašo pa ni več potrebe za vojaško ali carinsko točko v zaledju takratne rimske Istre.

Po drugi strani stavbo na Bošku verjetno lahko povežemo tudi z naselbinskimi ostanki, verjetno kmečkega posestva, na sosednjem najdišču Na vrhu (Tica, Kovačič 2019). Analiza gradiva z najdišča Na vrhu je pokazala, da se je tam poselitev začela na začetku 1. stoletja, podobno kot na Bošku. Toda za razliko od Boška, kjer nimamo najdb, ki bi jih z gotovostjo lahko uvrstili le v čas 2. stoletja, gradivo iz Na vrhu kaže na obstoj naselbinskih ostankov še do konca 2. stoletja. Odnosa obeh najdišč nam sicer ni uspelo ugotoviti, domnevamo pa lahko, da je stavba na Bošku v času svojega obstoja (večji del 1. stoletja n. št.) predstavljala del istega kompleksa, katerega ostanki so bili odkriti Na vrhu, kar naj bi kazale tudi najdbe opek z žigi *TULLIÆ A.F. CRISPINÆ*.

ANSI 1975, *Arheološka najdišča Slovenije*. – Ljubljana.

ANTONARAS, A. C. 2017, *Glassware and Glassworking in Thessaloniki. 1st Century BC – 6th Century AD*. – Archaeopress Roman Archaeology 27, Oxford.

BERDEN, T. 2022, *Navport (Vrhnika) – arheološko najdišče Kočevarjev vrt*. – Doktorska disertacija. Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.

BERNARDINI, F. in A. DUIZ 2021, *Oltre Aquileia. La conquista romana del Carso (II-I secolo a.C.) / Onkraj Akvileje. Rimsko osvajanje Krasa (2. in 1. stoletje pr. n. št.) / Beyond Aquileia. The Roman conquest of the Carst (2nd – 1st century BC)*. – Trieste.

BERNARDINI, F., J. HORVAT in G. VINCI 2023, San Rocco/Koročan military camps (2nd – 1st centuries BC). – V: J. Horvat, F. Bernardini in M. Belak (ur.), *The Roman conquest beyond Aquileia (II – I centuries BC)*. Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 45, Ljubljana, 21–48.

BEZECZKY, T. 1998, Amphora types of Magdalensberg. – *Arheološki vestnik* 49, Ljubljana, 225–242.

BIAGGIO SIMONA, S. 1991, *I vetri romani. Provenienti dalle terre dell'attuale Cantone Ticino* 1 in 2. – Locarno.

BOGDANOVIĆ, I. 2013, Roman stone and clay shot from the Viminacium amphitheatre. – V: M. Sanader, A. Rendić-Miočević, D. Tončinić in I. Radman-Livaja (ur.), *XVII Roman Military Equipment Conference Zagreb 2010, 24th – 27th May, 2010. Radovi XVII. ROMEC-a. Rimsko vojna oprema u pogrebnom kontekstu / Proceedings of the XVIIth Roman Military Equipment Conference: Weapons and military equipment in funerary context / Akten der 17. Roman Military Equipment Conference: Militaria als Grabbeilage*. Dissertationes et Monographie 7, Zagreb, 393–409.

BÖHME, A. 1972, *Die Fibeln der Kastelle Saalburg und Zugmantel*. – Saalburger Jahrbuch. Bericht des Saalburg Museums 29, Berlin, New York.

BOLTIN TOME, E. 1987, Predloka – antična in zgodnj srednjeveška lokaliteta. – V: V. Jurkić (ur.), *Arheološka istraživanja u Istri i Hrvatskom primorju. Knj. 2*. Izdanja Hrvatskog arheološkog društva 11 (2), (1986), Pula, 189–207.

BOLTIN TOME, E. 2011, Predloka v rimskem času – po pripovedi arheoloških najdb. – *Kronika* 59/2, Ljubljana, 189–210.

BOLTIN-TOME, E. in S. KARINJA 2000, Grubelce in Sečoveljska dolina v zgodnj rimskem času. – *Annales. Anali za istrske in mediteranske študije* 22/2000. Ser. hist. sociol. 10, 2, Koper, 481–510.

BORZIĆ, I., N. CAMBI, M. GLAVIČIĆ, Ž. MILETIĆ, I. JADRIĆ KUČAN in J. ZANINOVIĆ 2016, *The Burnum. Archaeological*

Collection. – Burnum – Catalogues and Monographs Burnum 9, Drniš, Šibenik.

BOULASIKIS, D., J. EITLER, Y. SEIDEL in S. STÖKL 2012, Die Altfund aus dem Militäramphitheater von Carnuntum. – *Carnuntum Jahrbuch* 2012, Wien, 83–152.

BOŽIČ, D. 2005, Die spätrömische Hortfunde von der Gora oberhalb von Polhov Gradec. – *Arheološki vestnik* 56, Ljubljana, 293–368.

BRATOŽ, R. 2007, *Rimska zgodovina 1. Od začetkov do nastopa cesarja Dioklecijana*. – Ljubljana.

BREŠČAK, D. 1982, *Antično bronasto posodje Slovenije*. – Situla 22/1, Ljubljana.

BRODAR, M. 2009, *Stara kamena doba v Sloveniji / Altsteinzeit in Slowenien*. – Ljubljana.

BULJEVIĆ, Z. 2002, Stakleni štapići. – V: E. Marin (ur.), *Longae Saroniae I in II*. Arheološki muzej Split. Niz Salona 11, Split, 297–311, 150–153.

BUORA, M., L. MANDRUZZATO, T. BURBA in M. LAVARONE 2004, *Vetri Antichidel Museo Archaeologico di Udine. I vetri di Aquileia della collezione di Toppo e materiali da alter collezioni e da scavi recenti*. – Corpus delle Collezioni del Vetro nel Friulia Venezia Giulia 1, Trieste.

BUSSIÈRE, J. in B. LINDROS WOHL 2017, *Ancient lamps in the J. Paul Getty Museum*. – Los Angeles.

BUSULADŽIĆ, A. 2014, *Antički željezni alat i oprema sa prostora Bosne i Hercegovine / Iron tools and implements of the Roman period in Bosnia and Herzegovina*. – Sarajevo.

BUSULADŽIĆ, A. 2021, Antičke kopče iz muzejskih zbirki u Bosni i Hercegovini (izbor nalaza) / Buckles of Antiquity from the Museum Collections of Bosnia and Herzegovina (a selection). – *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu* 38/2, Zagreb, 43–87.

CARRADICE, I. A. in T. V. BUTTREY 2007, *From AD 69-96: Vespasian to Domitian*. – RIC 2/1, London.

CARRE, M. B. in S. PESAVENTO MATTIOLI 2003, Anfore e commerci nell'adriatico. – V: F. Lenzi (ur.), *L'archeologia dell'Adriatico dalla preistoria al medioevo. Atti del convegno internazionale Ravenna, 7–8–9 giugno 2001*, Firenze, 268–285.

CASSANI, G. 2002, *Blechkannen* dall'Italia nordorientale. – V: G. Cuscito in M. Verzár-Bass (ur.), *Bronzi di Età Romana in Cisalpina. Novità e riletture*. Antichità Altoadriatiche 51, Trieste, 511–524.

CASARI, P. 2002, Le sepolture romane e il catalogo dei materiali. – V: A. Dugulin (ur.), *La necropoli di San Servolo. Veneti, Istri, Celti e Romani nel territorio di Trieste*, Trieste, 95–129.

- CATALOGO 2002, Catalogo. – V: M. Buora in W. Jobst (ur.), *Roma sul Danubio. Da Aquileia e Carnuntum lungo la via dell'ambra*. Cataloghi e Monographie Archeologiche dei Civici Musei di Udine 6, Roma, 183–290.
- CIGLAR, I., G. ČAKŠ, G. TICA in J. VINDER 2016, *Poročilo o predhodnih arheoloških raziskavah (arheološka izkopavanja in arheološka raziskava ob gradnji) na arheološkem območju Bertoki – Arheološko najdišče Vale (EŠD 9503) na trasi II. tira železniške proge Divača–Koper*. – Slovenska Bistrica, Planina (neobjavljeno poročilo).
- CIVIDINI, T. 2018, Ceramica comune ad impasto grezzo. – V: P. Maggi, F. Maselli Scotti, S. Pesavento Mattioli in E. Zulini (ur.), *Materiali per Aquileia - Lo scavo di Canale Anfora (2004–2005)*. Scavi di Aquileia 4, Roma, 237–258.
- CIVIDINI, T. 2021, La ceramica comune di produzione Italica. – V: J. Bonetto, S. Mazzocchin in D. Dobrev (ur.), *Aquileia. Fondi Coszar. 3.3. Tomo 1. I materiali ceramici*. Scavi di Aquileia 2, Roma, 399–468.
- CONSPECTUS (ETTLINGER, E. et al.) 1990, *Conspectus formarum terrae sigillatae Italico modo confectae*. – Materialien zur römisch-germanischen Keramik 10, Bonn.
- CORTI, C., P. PALLANTE in R. TARPINI 2001, Bilance, stadere, pesi e contrappesi nel Modenese. – V: C. Corti in N. Gioradi (ur.), *Pondera. Pesi e Misure nell'Antichità*, Modena, 271–313.
- CUNJA, R., A. BAVDEK, S. KARINJA, M. MLINAR in B. ŽBONA TRKMAN 2010, Fibule med prazgodovino in zgodnjim srednjim vekom / Fibule tra preistoria e alto medioevo. – V: R. Cunja in M. Mlinar (ur.), *S fibulo v fabulo. Fibule iz Istre, s Krasa, iz Notranjske in Posočja med prazgodovino in zgodnjim srednjim vekom / Con la fibula nella storia. Fibule dall'Istria, dal Carso, dalla Carniola Interna e dall'Isontino tra preistoria e alto medioevo*. Koper / Capodistria, 10–89.
- CZURDA-RUTH, B. 1979, *Die römischen Glaser vom Magdalensberg*. – Kärntner Museumsschriften 65. Archäologische Forschungen zu den Grabungen auf dem Magdalensberg 6, Klagenfurt.
- ЧОЛАКОВ, И. Д. / CHOLAKOV, I. D. 2010, *Римски и ранновизантийски метални инструменти от територията на България (I - началото на VII век) / Roman and Early Byzantine Metal Tools on the Territory of Bulgaria (the 1st – the beginning of the 7th century)*. – София.
- DEIMEL, M. 1987, *Die Bronzekleinfunde vom Magdalensberg*. – Kärntner Museumsschriften 71. Archäologische Forschungen zu den Grabungen auf dem Magdalensberg 9, Klagenfurt.
- DELLA PORTA, C., N. SFREDDA in G. TASSINARI 1988, Ceramiche comuni. – V: G. Olcese (ur.), *Ceramiche in Lombardia tra il secolo a. C. e VII secolo d. C. Raccolta dei dati editi*. Documenti di archeologia 16, Mantova, 133–230.
- DJURIĆ, B. in G. TICA 2001, *Poročilo o arheološkem intrasite pregledu na najdišču Boško – Na vrhu*. – Ljubljana (neobjavljeno poročilo).
- DOLENZ, H. 1998, *Eisenfunde aus der Stadt auf dem Magdalensberg*. – Kärntner Museumsschriften 75. Archäologische Forschungen zu den Grabungen auf dem Magdalensberg 13, Klagenfurt.
- DUGULIN, A. (ur.) 2002, *La necropoli di San Servolo. Veneti, Istri, Celti e Romani nel territorio di Trieste*. – Trieste.
- FEUGÈRE, M. 1994, La vaisselle gallo-romaine en bronze de Vertault (Côte-d'Or). – *Revue archéologique de l'Est* 45/1, 137–166.
- GASPARI, A., V. VIDRIH PERKO, M. ŠTRAJHAR in I. LAZAR 2007, Antični pristaniški kompleks v Fizinah pri Portorožu – zaščitne raziskave leta 1998. – *Arheološki vestnik* 58, Ljubljana, 167–218.
- GIOVANNINI, A. in G. TASCA 2016, *Metali antichi del Museo di San Vito al Tagliamento. L'età romana e altomedievale*. – San Vito al Tagliamento (Pordenone).
- GIRARD, P. E. 2010, *Le Verre antique: Usages et techniques. Le Proche-Orient, creuset de l'innovation verrière? Tome 1*. – Magistrska naloga. Université Paul Valéry-Montpellier III, Montpellier.
- GOSTENČNIK, K. 2014, Textilproduktion im römischen Österreich. – *Instrumentum* 40/déc. 2014, Chauvigny, 33–36.
- GREGO, M. in M. MLINAR 2012, *Komu so zvonili. Katalog arheološko-etnološke razstave*. – Tolmin.
- GUGL, C. 2004, Ausgewählte Fundkomplexe aus dem Amphitheater von Virunum – Fundensembles der frühen 2. bis frühen 4. Jahrhunderts. – V: R. Jernej in C. Gugl (ur.), *Virunum. Das römische Amphitheater. Die Grabungen 1998–2007*. Archäologie Alpen Adria 4, Klagenfurt/Celovec, 139–219.
- GUŠTIN, M., M. ZUPANČIČ in S. KARINJA 2021, Po brezpottjih najstarejše istrske zgodovine. – V: M. Guštin, S. Žitko in A. Seliškar (ur.), *Slovenska Istra II. Zgodovina in družba*. Slovenske pokrajine 3, Ljubljana, 43–60.
- HARDEN, D. B. 1947, The Glass. – V: C. F. C. Hawkes in M. R. Hull (ur.), *Camulodunum. First report on the Excavations at Colchester 1930–1939*. Reports of the Research Committee of the Society of Antiquaries of London 14, Oxford, London, 287–307.
- HEYNOWSKI, R. 2017, *Gürtel: Erkennen, Bestimmen, Beschreiben*. – Bestimmungsbuch Archäologie 5, München.
- HORVAT, J. 1990, *Nauportus (Vrhnika)*. – Dela SAZU, Razred za zgodovinske in družbene vede 33. Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Inštitut za arheologijo 16, Ljubljana.
- HORVAT, J. (ur.) 1997a, *Sermin. Prazgodovinska in zgodnjerimska naselbina v severozahodni Istri / Sermin. A Prehistoric and Early Roman Settlement in Northwestern Istria*. – Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 3, Ljubljana.
- HORVAT, J. 1997b, Amfore / Amphorae. – V: J. Horvat, *Sermin. Prazgodovinska in zgodnjerimska naselbina v severozahodni Istri / Sermin. A Prehistoric and Early Roman Settlement in Northwestern Istria*. Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 3, Ljubljana, 57–77.
- HORVAT, J. 1997c, Pokrovčki za amfore / Amphora lids. – V: J. Horvat, *Sermin. Prazgodovinska in zgodnjerimska naselbina v severozahodni Istri / Sermin. A Prehistoric and Early Roman*

Settlement in Northwestern Istria. Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 3, Ljubljana, 77–82.

HORVAT, J. 1997d, Fina namizna in navadna keramika / Fine table ware and coarse pottery. – V: J. Horvat, *Sermin. Prazgodovinska in zgodnjorimska naselbina v severozahodni Istri / Sermin. A Prehistoric and Early Roman Settlement in Northwestern Istria*. Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 3, Ljubljana, 100–112.

HORVAT, J. 1997e, Opisi rimske in helenistične keramike / Descriptions of Roman and Hellenistic Pottery. – V: J. Horvat, *Sermin. Prazgodovinska in zgodnjorimska naselbina v severozahodni Istri / Sermin. A Prehistoric and Early Roman Settlement in Northwestern Istria*. Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 3, Ljubljana, 165–170.

HORVAT, J. 2012, Skupek keramike iz prve polovice 1. stoletja iz Navporta. – V: I. Lazar in B. Županek (ur.), *Emona med Akvilejo in Panonijo / Emona between Aquileia and Pannonia*, Koper, 273–299.

HORVAT, J. in A. BAVDEK 2009, *Okra. Vrata med Sredozemljem in Srednjo Evropo / Odra. The gateway between the Mediterranean and Central Europe*. – Opera Instituti archaeologici Sloveniae 17. Ljubljana.

HORVAT, M. 1999, *Keramika. Tehnologija keramike, tipologija lončenine, keramični arhiv*. – Razprave Filozofske fakultete, Ljubljana.

HOSCH, W. L. 2011, *The Britannica Guide to Numbers and Measurement*. – New York.

ISINGS, C. 1957, *Roman glass from dated finds*. – Archaeologica Traiectina 2, Groningen.

ISTENIČ, J. 1999, *Poetovio, zahodna grobišča I. Grobne celote iz Deželne muzeja Joanneuma v Gradcu / Poetovio, the Western Cemeteries I. Grave-Groups in the Landesmuseum Joanneum, Graz* – Katalogi in monografije 32, Ljubljana.

ISTENIČ, J. 2005, Evidence for a very late Republican siege at Grad near Reka in Western Slovenia. – V: W. Jobst (ur.), *Archäologie der Schlachtfelder – Militaria aus Zerstörungshorizonten. Akten der 14. Internationalen Roman Military Equipment Conference (ROMECC), Wien, 27.–31. August 2003*. Carnuntum Jahrbuch 2005, Wien, 77–87.

ISTENIČ, J. 2015, Traces of Octavian's military activities at Gradišče in Cerkno and Vrh near Pečine / Sledovi Oktavijanovega vojaškega delovanja na Gradišču v Cerknem in Vrh gradu pri Pečinah. – V: J. Istenič, B. Laharnar in J. Horvat (ur.), *Evidence of the Roman army in Slovenia / Sledovi rimske vojske na Slovenskem*. Katalogi in monografije 41, Ljubljana, 43–73.

IVČEVIĆ, S. 2004, Dijelovi opreme rimskog vojnika iz Garduna / Components of Roman military equipment from Gardun. – *Opuscula archaeologica* 28, Zagreb, 159–176.

JABLONKA, P. 2001, *Die Gurina bei Dellach im Gailtal. Siedlung, Handelsplatz und Heiligtum*. – Aus Forschung und Kunst 33, Klagenfurt.

JACOBI, G. 1974, *Werkzeug und Gerät aus dem Oppidum von Manching*. – Die Ausgrabungen in Manching 5, Wiesbaden.

JAMES, S. 2010, *Excavations at Dura-Europas 1928–1937. Final Report VII: The Arms and Armour and other Military Equipment*. – Oxford.

KOŠČEVIĆ, R. 1991, *Antička bronca iz Siska. Umjetničko-obrtna metalna produkcija iz razdoblja rimskog carstva*. – Zagreb.

KRIŽMAN, M. 1979, *Antička svjedočanstva o Istri. Izbor iz djela*. – Istra kroz stoljeća. Prvo kolo: Knjiga 1, Pula, Rijeka.

КРУНИЋ, С. 1997, Употребни предмети / Utilitarian Objects. – V: С. Крунић (ur.), *Античка бронза Сингидунума / Antique Bronze From Singidunum*, Музеј града Београда. Каталог изложбе 49, Београд / Belgrade, 187–229.

LABUD, G. 1995, *Richerche archaeologico-ambientali dell'Istria settentrionale: la valle del fiume Risano*. – Studies in Mediterranean Archaeology and Literature. Pocket-book 130, Jonsered.

LAHARNAR, B. 2009, The Žerovnišček Iron Age hillfort near Bločice in the Notranjska region / Železnodobno gradišče Žerovnišček pri Bločicah na Notranjskem. – *Arheološki vestnik* 60, Ljubljana, 97–157.

LAHARNAR, B. 2015, The Roman army in the Notranjska region / Rimska vojska na Notranjskem. – V: J. Istenič, B. Laharnar in J. Horvat (ur.), *Evidence of the Roman army in Slovenia / Sledovi rimske vojske na Slovenskem*, Katalogi in monografije 41, Ljubljana, 9–41.

LATINOVIĆ, S., S. NAGRADIĆ HABUS in D. LONČAR 2017, *Anamneza – povijest bolesti u antičkom svijetu / Anamnesis – Medical History in the Ancient World*, Zagreb.

LAZAR, I. 2003, *Rimsko steklo Slovenije / The Roman glass of Slovenia*. – Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 7, Ljubljana.

LIEBMANN, A. in F. HUMER 2021, *Vergangene Pracht. Eine Geschichte der römischen Provinz Pannonia und des angrenzenden Donaumaums im Lichte der Kleinfunde*. – *Austria Antiqua* 7, Oppenheim am Rhein.

LIPOVAC VRKLJAN, G. 2011, Lokalna keramičarska radionice Seksta Metilija Maksima u Crikvenici. Crikvenička amfora ravnog dna / Local pottery workshop of Sextus Metilius Maximus in Crikvenica – Crikvenica flat-bottomed amphorae. – V: G. Lipovac Vrkljan, I. Radić Rossi in B. Šiljeg (ur.), *Rimske keramičarske i staklarske radionice. Proizvodnja i trgovina na jadranskom prostoru*. Zbornik I. međunarodnog arheološkog kolokvija, Crikvenica, 23.–24. listopada 2008, 3–18.

LOESCHCKE, S. 1919, *Lampen aus Vidonissa. Ein Beitrag zur Geschichte von Vindonissa und des antiken Beleuchtungswesens*. – Zürich.

MANTOVANI, V. 2021, La terra sigillata italica. – V: J. Bonetto, S. Mazzocchin in D. Dobrev (ur.), *Aquileia. Fondi Cossar. 3.3. Tomo 1. I materiali ceramici*. Scavi di Aquileia 2, Roma, 145–174.

MARABINI MOEVS, M. T. 1973, *The Roman Thin Walled Pottery: From Cosa (1948-1954)*. – *Memoirs of the American Academy in Rome* 32, Rome.

MASELLI SCOTI, F., V. DEGRASSI, L. MANDRUZZATO, G. MIAN, V. PROVENZALE, D. RICCOBON in C. TIUSSI 2004, La domus di

- Piazza Barbacan (Trieste): le fasi e i materiali. – *Società istriana di archeologia e storia patria*, N.s. 52, 1 = 104, Trieste, 19–158.
- MATIJAŠIĆ, R. 1991, *Campus Martius. Antička nekropola između Premanturske i Medulinske ulice u Puli (istraživanja 1985-1986. godine) / Roman necropolis between Premanturska and Medulinska street in Pula (Campaign 1985 – 1986)*. – Monografije i katalozi 8, Pula.
- MATIJAŠIĆ, R. 1998, *Gospodarstvo antičke Istre. Arheološki ostaci kao izvor za poznavanje društveno-gospodarskih odnosa u Istri u antici (I. st. pr. Kr. – III. st. posl. Kr.)*. – *Povijest Istre* 4, Pula.
- MAZZEO SARACINO, L. 2000, Lo studio delle terre sigillate padane: problemi e prospettive. – V: G. P. Brogiolo in G. Olcese (ur.), *Produzione ceramica in area padana tra il II secolo a.c. e il VII secolo d.c.: nuovi dati e prospettive di ricerca*. Documenti di archeologia 21, Mantova, 31–45.
- MILOVANOVIĆ, B. 2017, *Rudarsko-metalurški kompleksi i predmeti od olova u rimskim provincijama na tlu Srbije / Mining and metallurgy lead complexes and finds in the Roman provinces at the territory of Serbia*. – Arheološki institut Beograd, Posebna izdanja 56, Beograd.
- MONTANA, G., H. MOMMSEN, I. ILIOPOULOS, A. SCHWEDT in M. DENARO 2003, The petrography and chemistry of thin-walled ware from an hellenistic-roman site at Segesta (Sicily). – *Archaeometry* 45/3, Oxford, 375–389.
- NOVŠAK, M., I. BEKLJANOV ZIDANŠEK in T. ŽERJAL 2019, *Križišče pri Spodnjih Škofijah*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 81, Ljubljana.
- OGRIN, D. 1995, *Podnebje Slovenske Istre*. – Knjižnica Annales 11, Koper.
- OGRIN, D. 2019a, Geografske poteze. – V: J. Pavšič, M. Gogala in A. Seliškar (ur.), *Slovenska Istra I. Neživi svet, rastlinstvo. Živalstvo in naravovarstvo*. Slovenske pokrajine 3, Ljubljana, 37–49.
- OGRIN, D. 2019b, Podnebje. – V: J. Pavšič, M. Gogala in A. Seliškar (ur.), *Slovenska Istra I. Neživi svet, rastlinstvo. Živalstvo in naravovarstvo*. Slovenske pokrajine 3, Ljubljana, 73–89.
- OLDENSTEIN, J. 1977, Zur Ausrüstung römischer Auxiliareinheiten. Studien zu Beschlägen und Zierat an der Ausrüstung der römischen Auxiliareinheiten des obergermanisch-raetischen Limesgebietes aus dem zweiten und dritten Jahrhundert n.Chr. – *Bericht der Römisch-Germanischen Kommission* 57 (1976), Frankfurt am Main.
- PETRU, S. in P. PETRU 1978, *Neviodunum (Drnovo pri Krškem). Katalog najdb*. – Katalogi in monografije 15, Ljubljana.
- PLESNIČAR GEC, L. 1972, *Severno emonsko grobišče / The Northern Necropolis of Emona*. – Katalogi in monografije 8, Ljubljana.
- PLESNIČAR GEC, L. 1977, *Keramika emonskih nekropol*. – Dissertationes et monographiae 20, Ljubljana.
- PLESNIČAR GEC, L., J. ŠAŠEL, I. SIVEC, I. MIKL-CURK in P. KOS 1983, *Starokrščanski center v Emoni / Old Christian Center in Emona*. – Katalogi in monografije 21, Ljubljana.
- POGLAJEN, S. 2007, *Geografski informacijski sistemi v študijah rimskega podeželja: primer severozahodne Istre*. – Doktorska disertacija. Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za arheologijo, Ljubljana.
- ПОПОВИЋ, И. 1988, Античко оруђе од гвожђа у Србији. – *Монографије* 5, Београд.
- RADNÖTI, A. 1938, *Die römischen Bronzegefäße von Pannonien*. – Dissertationes Pannonicae, Ser. 2/6, Budapest.
- REPOLUSK, P. 2001, Sredozemski svet. – V: D. Perko in M. Oražen Adamič (ur.), *Slovenija, pokrajine in ljudje*, Ljubljana, 194–207.
- RIC = *The Roman Imperial Coinage*.
C. H. V. Sutherland, *The Roman Imperial Coinage. Vol. I: Augustus to Vitellius*. – London, 1984.
I. A. CARRADICE in T. V. BUTTREY, *The Roman imperial coinage. Vol. 2, part 1, From AD 69-96: Vespasian to Domitian*. – London, 2007.
- RICCATO, A. 2020, *Aquileia. Fondi Cossar. 3.2. La ceramica da cucina: produzioni italiche e orientali*. – Scavi di Aquileia 2, Roma.
- RICCI, A. 1985, Ceramica a pareti sottili. – V: G. Pugliese Carratelli (ur.), *Enciclopedia dell'arte antica classica e orientale. Atlante delle forme ceramiche II. Ceramica fine romana nel bacino mediterraneo (tardo ellenismo e primo impero)*. Enciclopedia dell'arte antica classica e orientale, Roma, 231–357.
- RIHA, E. 1986, *Römisches Toilettgerät und medizinische Instrumente aus Augst und Kaiseraugst*. – *Forschungen in Augst* 6, Augst.
- ROZMAN, B. 2001, *Preliminarno poročilo – Boško*. – Kranj (neobjavljeno poročilo).
- SAKARA SUČEVIĆ, M. 2012, *Prazgodovinska keramika med Miljskim zalivom in porečjem Mirne*. – Doktorska disertacija. Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Koper.
- SCHINDLER KAUELKA, E. 1975, *Die dünnwandige Gebrauchskeramik vom Magdalensberg*. – *Kärntner Museumsschriften* 58. Archäologische Forschungen zu den Grabungen auf dem Magdalensberg 3. Klagenfurt.
- SCHINDLER KAUELKA, E. 1989, *Die gewöhnliche Gebrauchskeramik vom Magdalensberg. Helltonige Krüge und Verwandtes*. – *Kärntner Museumsschriften* 72. Archäologische Forschungen zu den Grabungen auf dem Magdalensberg 10, Klagenfurt.
- SCHINDLER KAUELKA, E. 2000, Ceramica Norditalica decorata del Magdalensberg: problemi aperti. – V: G. P. Brogiolo in G. Olcese (ur.), *Produzione ceramica in area padana. Tra il II secolo a.C. e il VII secolo d.C.: nuovi dati e prospettive di ricerca. Convegno internazionale, Desenzano del Garda 8-10 aprile 1999*. Documenti di archeologia 21, Mantova, 53–67.
- SCHINDLER KAUELKA, E., U. FASTNER in M. GRUBER 2001, *Italische Terra Sigillata mit Appliken in Noricum*. – Österreichische Akademie der Wissenschaften, Philosophisch-historische Klasse, Denkschriften 298. Archäologische Forschungen 6, Wien.
- SCHINDLER KAUELKA, E. in V. MANTOVANI 2018, La ceramica comune depurata del Magdalensberg 2. – V: M. Janežič, B.

- Nadbath, T. Mulh in I. Žižek (ur.), *Nova odkritja med Alpami in Črnim morjem. Rezultati raziskav rimskodobnih najdišč v obdobju med leti 2005 in 2015. Zbornik 1. mednarodnega arheološkega simpozija, Ptuj, 8. in 9. oktober 2015 / New Discoveries Between the Alps and the Black Sea. Results From the Roman Sites in the Period Between 2005 and 2015. Proceedings of the 1st International Archaeological Conference, Ptuj, 8th and 9th October 2015. In Memoriam Iva Mikl Curk. Monografije CPA 6, Ljubljana, 327–399.*
- SCHULZE-DÖRRLAM, M. 2009, *Byzantinische Gürtelschnallen und Gürtelbeschläge im Römisch-Germanischen Zentralmuseum 1. Die Schnallen ohne Beschläg, mit Laschenbeschläg und mit festem Beschläg des 5. bis 7. Jahrhunderts.* – Kataloge Vor- und Frühgeschichtlicher Altertüme 30/1, Mainz.
- SCHÜTZ, N. M. 2003, *Eisenfunde aus der Stadt auf dem Magdalensberg II.* – Kärntner Museumsschriften 77. Archäologische Forschungen zu den Grabungen auf dem Magdalensberg 13,4 Klagenfurt.
- SIVEC, I. in B. DIRJEC 1998, *Iz Vulkanove delavnice. Bronasti predmeti, bogastvo Emone. Katalog ob razstavi Mestnega muzeja Ljubljana.* – Ljubljana.
- SNOJ, D. 1992, Sermin. – *Varstvo spomenikov* 34, Ljubljana, 91–105.
- STAMATOVIČ, Ž. in O. MIRKOVIČ 2001, *Poročilo o sondiranjih na arheološkem najdišču Boško.* – Piran (neobjavljeno poročilo).
- STOKIN, M. 1992, Naselbinski ostanki iz 1. st. pr. n. št. v Fornačah pri Piranu. – *Arheološki vestnik* 43, Ljubljana, 79–92.
- STOKIN, M. 1997, Razširjenost arheoloških najdišč v zaledju Sermina / The Distribution of Archaeological Sites in the Hinterland of Sermin. – V: J. Horvat (ur.), *Sermin. Prazgodovinska in zgodnjeh rimska naselbina v severozahodni Istri / Sermin. A Prehistoric and Early Roman Settlement in Northwestern Istria.* Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 3, Ljubljana, 140–150.
- SUTHERLAND, C. H. V. 1984, *Augustus to Vitellius.* – RIC 1, London.
- ŠAŠEL, J. 1975, Rimske ceste v Sloveniji (viae publicae). – V: *Arheološka najdišča Slovenije*, Ljubljana, 74–88.
- TASSINARI, S. 1993a, *Il vasellame bronzeo di Pompei 1.* – Cataloghi 5, Roma.
- TASSINARI, S. 1993b, *Il vasellame bronzeo di Pompei 2. Tipologia. Catalogo. Tavole sinottiche A-X.* – Cataloghi 5, Roma.
- TERŽAN, B. 1977, Certoška fibula. – *Arheološki vestnik* 27, Ljubljana, 317–443.
- TICA, G. 2000, *Poročilo o rezultatih ekstenzivnega arheološkega pregleda.* – Kranj (neobjavljeno poročilo).
- TICA, G. 2001, *Poročilo o arheoloških izkopavanjih na lokaciji Boško na trasi AC Klanec–Ankaran.* – Kranj (neobjavljeno poročilo).
- TICA, G. 2002, Boško. – V: D. Voglar (ur.), *Enciklopedija Slovenije 16, Dodatek A–Ž*, Ljubljana, 18–19.
- TICA, G. 2003, Boško pri Stepanih. – V: D. Prešeren (ur.), *Zemlja pod vašimi nogami. Arheologija na avtocestah Slovenije. Vodnik po najdiščih*, Ljubljana, 100–101.
- TICA, G. 2017, *Goti med Jadranom in Panonijo.* – Doktorska disertacija. Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Koper.
- TICA, G. in A. KOVAČIČ 2019, *Na vrhu.* – Arheologija na avtocestah Slovenije 80, Ljubljana.
- TIEFENGRABER, G. 2015, Eine ausgewählte Fundstelle: Das latènezeitliche Heiligtum auf den "Perl-/Stadläckern" am Frauenberg bei Leibnitz. – V: B. Herbert (ur.), *Urgeschichte und Römerzeit in der Steiermark. Geschichte der Steiermark 1*, Wien, Köln, Weimar, 646–652.
- TODOROVIČ, J. 1972, *Praistorijska Karaburma I. Nekropola mlađeg gvozdenog doba.* – Dissertationes et monographiae 13. Muzej grada Beograda, Monografije 3, Beograd.
- TRENTZ, A. in M. NOVŠAK 2006, Školarice, ankaransko križišče. – *Rast št. 2 (104), april 2006. Delno dopolnjen separat*, Novo mesto, 15–18.
- UNZ, C. in E. DESCHLER-ERB 1997, *Katalog der Militaria aus Vindonissa. Militärische Funde, Pferdegeschirr und Jochteile bis 1976.* – Veröffentlichungen der Gesellschaft pro Vindonissa 14, Brugg.
- VEDALDI IASBEZ, V. 1994, *La Venetia orientale e L'Histria. La fonti letterarie greche e latine fino alla caduta dell'Impero Romano d'Occidente.* – Studi e ricerca sulla Galia Cisalpina 5, Roma.
- VIDRIH PERKO, V. 2000, Amfore v Sloveniji. – *Annales, Series historia et sociologia* 10/2 (22), Koper, 421–455.
- VIDRIH PERKO, V. 2006, Keramično gradivo. – V: I. Lazar, *Ilovica pri Vranskem. Arheologija na avtocestah Slovenije 1*, Ljubljana, 86–247.
- VIDRIH PERKO, V. in M. ŽUPANČIČ 2011, Local brick and amphorae production in weaster Slovenia. – V: G. Lipovac Vrkljan, I. Radić Rossi in B. Šiljeg (ur.), *Rimske keramičarske i staklarske radionice / Officine per la produzione di ceramica e vetro in epoca romana / Roman ceramic and glass manufactures.* Zbornik I. međunarodnog arheološkog kolokvija, Crikvenica, 23.–24. listopada 2008, Crikvenica 151–163.
- WHITEHOUSE, D. 1997, *Roman Glass in The Corning Museum of Glass 1.* – The Corning Museum of Glass. Catalog Series, Corning, New York.
- WITT, J. 1998, Pilgerandenken. – V: L. Wamser in G. Zahlhaas (ur.), *Rom und Byzanz. Archäologische Kostbarkeiten aus Bayern*, München, 101–109.
- ZABEHLICKY-SCHEFFENEGGER, S. 1992, Terra Sigillata tardo-padana. – *Rei Cretariae Romanae Fautorum Acta* 31–32, Augst, Kaiseraugst, 415–443.
- ZACCARIA, C. in M. ŽUPANČIČ 1993, I bolli laterizi del territorio di Tergeste romana. – V: C. Zaccaria (ur.), *I laterizi di età romana nell'area Nordadriatica*, Cataloghi e monografie archeologiche dei Civici Musei di Udine 3, Udine, 135–180.
- ŽERJAL, T. 2005, Sigilata s Školaric pri Spodnjih Škofijah: trgovina s sigilatnim posodjem v severni Istri v 1. in 2. st. – *Arheološki vestnik* 56, Ljubljana, 263–292.

ŽERJAL, T. 2008, *Rimska vila rustika v luči drobnih najdb: primer najdišča Školarice pri Spodnjih Škofijah*. – Doktorska disertacija. Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za arheologijo, Ljubljana.

ŽERJAL, T. 2011, Ceramic production in Northern Istria and in villa rustica at Školarice near Koper (Slovenija). – V: G. Lipovac Vrkljan, I. Radić Rossi in B. Šiljeg (ur.), *Rimske keramičarske i staklarske radionice / Officine per la produzione di ceramica e vetro in epoca romana / Roman ceramic and glass manufactures*. Zbornik I. međunarodnog arheološkog kolokvija, Crikvenica, 23.-24. listopada 2008, Crikvenica, 139–150.

ŽERJAL, T. 2012, Analiza rimske keramike. – V: A. Plestenjak (ur.), *Sermin. Arheološke raziskave v letu 2010*, Ljubljana, 93–94.

ŽERJAL, T., V. MERC, Z. MILEUSNIĆ in I. BEKLJANOV ZIDANŠEK 2012, Katalog najdb. – V: A. Plestenjak (ur.), *Sermin. Arheološke raziskave v letu 2010*, Ljubljana, 48–92.

ŽERJAL, T. in M. NOVŠAK 2020, *Školarice pri Spodnjih Škofijah*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 86, Ljubljana.

ŽERJAL, T. in S. POGLAJEN 2012, Rimsko podeželje Slovenske Istre: nova spoznanja in stara vprašanja. – V: A. Gaspari in M. Erič (ur.), *Potopljena preteklost Arheologija vodnih okolij in raziskovanje podvodne kulturne dediščine v Sloveniji. Zbornik ob 128-letnici Dežmanovih raziskav Ljubljanice na Vrhniki (1884–2012)*, Rado-
vljica, 109–120.

9 Katalog gradiva

V katalogu predstavljamo izbor najdb z arheološkega najdišča Boško: kamnite, kovinske, steklene in keramične predmete. Predmeti so v katalogu razvrščeni po stratigrafskih enotah, na koncu so opisane najdbe, ki izvirajo iz sondiranj, ki jih je izvajal takratni MZVKD Piran.

Pri opisu kosov so najprej navedeni najdiščni podatki, nato pa opis odlomka z ohranjenostjo, obliko ali tipom, okras, če je bil le-ta izdelan, sledita fakturni tip (pri keramičnih kosih) in barva keramičnih izdelkov, na koncu so podane dimenzije.

Okrajšave

SE	stratigrafska enota
kv.	kvadrant
PN	posebna najdba
SN	seznam najdb
VZ	vzorec
F	faktura
odl.	odlomek
rek.	rekonstruiran/-a
pr.	premer
ohr.	ohranjen/-a
dl.	dolžina
š.	širina
db.	debelina
v.	višina
t.	teža
najv.	največji/-a

Fakture

Večina posod je bila izdelana na lončarskem kolesu, zato tega podatka posebej ne navajam.

Uporabljena lestvica za trdoto: mehko – če razi noht, srednje trdo – ko noht ne razi, trdo – ko razi kovinsko rezilo.

Oljenke

O1: reliefne oljenke: zelo fino prečiščena lončarska masa z redkimi rjavimi zrni in šamotom do 1 mm. Oksidacijsko žgana, izdelana v kalupu. Površina je mehka, prašna. Premazje slabo ohranjen tanek, rdeče, rdečerjave in rjave barve. Barva: 7.5YR 7/4 roza, 7.5YR 7/6 rdečerumena, 10YR 8/4 zelo blede rjava.

O2: reliefna oljenka: zelo fino prečiščena lončarska masa z redkimi rjavimi zrni in šamotom do 1 mm. Oksidacijsko žgana, izdelana v kalupu. Površina je mehka, prašna. Premaza ni ali ni ohranjen. Barva: 7.5YR 6/4 svetlo rjava.

Tera sigilata

TS1: poznopadska sigilata: zelo fino zrnata prečiščena glina z redkimi ali zmernimi primesmi: fina sljude, lahko redka fina bela in črna zrnca. Oksidacijsko žgana. Površina: mehka, lahko mazava, rahlo porozna. Barva preloma: 5 YR 7/6 rdečkasto rumena ali 7.5 YR 8/4 in 5 YR 8/4 roza. Premaz je srednje ali slabo ohranjen, gladek, trd, rahlo svetleč do ne bleščeč rdeče barve 2.5 YR 4/8 do 5/8.

TS2: padska sigilata: zelo fino zrnata, prečiščena lončarska masa brez primesi ali z redkimi primesmi fine sljude in belimi pikami. Oksidacijsko žgana. Površina: mehka, rahlo porozna. Barva preloma: je 5 YR 7/8 rdečkasto rumena. Premaz je trd, debel, enakomeren. Barva premaza: 2.5 YR 4/6 rdeča.

Keramika tankih sten

KTS1: siva keramika tankih sten s premazom: zelo fino zrnata, prečiščena lončarska masa brez primesi ali z redkimi zrni. Redukcijsko žgana. Površina: mehka do trda, gladka. Barva preloma: 10YR 6/1 siva do GLEY2 4/5PB temno siva 10YR 7/1 svetlo siva. Premaz je srednje do slabo ohranjen, temno sive barve 2.5 YR 4/1, GLEY 1 5/1 siva.

KTS2: siva brez premaza: drobnnozrnata, prečiščena lončarska masa s primesmi: fino sljudo in redkimi rjavimi zrni (do

1 mm), vidne redke do zmerne luknjice. Redukcijsko žgana. Površina: gladka, prašna. Barva preloma: 10YR 1/1 siva.

KTS3: svetla keramika tankih sten: finožrnata, prečiščena lončarska masa z redkimi rjavimi zrni (do 1 mm), vidne redke luknjice. Oksidacijsko žgana. Površina: gladka, srednje mehka. Barva preloma: 2.5YR 5/8 rdeča.

KTS4: siva keramika tankih sten brez premaza: drobnazrnata, prečiščena lončarska masa s primesmi: pogost fin siv in bel pesek (do 1,5 mm). Redukcijsko žgana. Površina: mehka, hrapava. Barva preloma: 10YR 4/1 temno siva.

KTS5: balzamarij, keramika tankih sten s premazom: finožrnata, prečiščena lončarska masa s primesmi: zmernimi rjavimi zrni, vidne redke luknjice. Oksidacijsko žgana. Površina: srednje mehka, gladka. Barva preloma: 5YR 6/6 rdečerumena.

Namizna keramika

N1: namizno posodje: zelo finožrnata prečiščena glina brez primesi: vidne redke do zmerne luknjice. Oksidacijsko žgana. Površina: trda, gladka. Barva preloma: 7.5YR 6/6, 7.5YR 6/6 rdečkasto rumena ali 5YR 6/6 rdečkasto rumena.

N2: namizno posodje: srednje prečiščena glina z vključki: zmernimi vključki šamota (do 1 mm), zmernimi sivimi zrni (do 0,5 mm) in pogostimi do redkimi belimi pikami (lupine mehkužcev). Oksidacijsko žgana. Barva preloma: 5YR 5/6 rumenkasto rdeča.

N3: namizno posodje: srednje prečiščena lončarska masa kompaktna z zmernimi vključki rjavih jeder in šamotom (do 5 mm). Oksidacijsko žgana. Površina: mehka. Barva zunanje površine: 7.5YR 6/4 svetlo rjava do 5YR 5/6 rdečkasto rumena, notranja površina 5YR 5/6 rdečkasto rumena.

N4: siva venetska keramika: finožrnata, kompaktna prečiščena lončarska masa s primesmi: redkimi črnimi vključki (od 0,5 do 1 mm). Redukcijsko žgana. Površina: mehka in prašna. Barva preloma: 10YR 5/1 siva.

Kuhinjska keramika

KK1: italska keramika: prečiščena glina z vključki: zmerno do veliko finega belega peska in šamota (do 1 mm), posamezni kamenčki (do 7 mm). Oksidacijsko žgana. Površina: rahlo porozna. Barva preloma: 10YR 72/1 črna do 2.5YR 5/8 rdeča. Lonci so večinoma ožgani.

KK2: kuhinjska keramika: srednje prečiščena glina z vključki: posamezna temno rjava jedra (do 2 mm), redko bel pesek (do 3 mm), močno do zmerno porozna. Redukcijsko ali stihijsko žgana. Površina: porozna. Barva preloma: 7.5YR 2/1 črna, barva površine: 7.5YR 3/2 temno rjava.

KK3: italska keramika: kompaktna prečiščena glina z vključki: zmerno do veliko belega peska in šamota (do 2 mm), ter zmeren črn pesek (do 1 mm) lističi srebrne sljude (do 1 mm). Oksidacijsko ali stihijsko žgana. Površina: hrapava. Barva preloma: 7.5YR 5/4 rjava do 7.5YR 2/1 črna.

KK4: italska keramika: kompaktna prečiščena glina z vključki: redkim belim peskom, šamotom in rjavimi jedri (do 0,5 mm). Redukcijsko žgana. Barva preloma: 7.5YR 4/2 rjava, barva površine 10 YR 3/1 zelo temno siva.

KK5: kuhinjska keramika: srednje prečiščena glina z vključki: posamezna temno rjava jedra (do 2 mm), z zmernim do obilnim belim peskom do 5 mm. Redukcijsko žgana. Površina: groba. Barva preloma: 10YR 2/1 črna do 10YR 3/2 zelo temno sivorjava.

KK6: kuhinjska keramika, fino prečiščena glina, kompaktna z redkimi belimi pikami. Redukcijsko ali stihijsko žgana. Barva preloma: 7.5YR 2.5/1 črna do 7.5YR 2.5/2 zelo temno rjava.

IKK2: kuhinjska keramika pompejanske produkcij, brez premaza: prečiščena glina z veliko belim in črnim peskom (do 1 mm), redkimi do zmernimi zrcni sljude ter posameznimi zrni šamota in črnega peska (do 2 mm). Oksidacijsko žgana. Površina: trda, rahlo porozna, hrapava. Barva preloma: 5 YR 5/8 do 4/6 rumenkasto rdeča. Rob je lahko ožgan, temnejše barve.

Amfore

A1: Dressel 6B prečiščena glina z vključki: zmerno bela zrna in šamot (do 2 mm). Oksidacijsko žgana. Barva preloma: 5YR 6/4 svetlo rdečkasto rjava do 7.5YR 6/6 rdečkasto rjava.

A2: Dressel 2 – 4: prečiščena glina z redkimi vključki belega peska (do 0,5 mm), rahlo luknjičasta. Oksidacijsko žgana. Barva preloma: 5YR 5/6 rumenkasto rdeča.

A3: Srednje prečiščena glina z vključki: številnimi bela zrna in šamot do 3 mm, temno rjava jedra do 1 mm in lističi sljude. Oksidacijsko žgana. Površina je rahlo hrapava. Barva preloma: 5YR 6/4 svetlo rdečkasto rjava.

A4: Dressel 6A: fino prečiščena glina, kompaktna, z redkimi vključki šamota (do 2mm) in črnimi pikicami. Oksidacijsko žgana. Površina je prašna. Barva preloma 10YR 8/4 zelo blede do rjava.

1 SE 1, sonda O, PN 11

Padska sigilata; odlomek ustja in ostenja sigilatnega krožnika s svetlečim rdečim premazom. F: TS2, B: 5YR 6/6 rdečerumena. Pr. 18,6 cm, ohr. v. 1,4 cm.

2 SE 1, sonda B, PN 2.

Poznopadska sigilata; del prstanastega dna sigilatnega krožnika. F: TS1, B: 5YR 7/6 rdečerumena. Rek. pr. 9 cm, ohr. v. 1 cm.

3 SE 1, kv. C3, PN 7

Kuhinjska keramika; odlomek izvihane ustja lonca. F: KK1, B: 5YR 3/1 zelo temno siva. Pr. 15,2 cm, ohr. v. 1 cm.

4 SE 1 vrh, kv. B4, PN 1

Amfora Dressel 6B; odlomek ustja amfore Dr. 6B. F: A1, B: 5YR 6/6 rdečerumena. Pr. 14,9 cm, ohr. v. 4,7 cm.

5 SE 1, sonda K, PN 10

Amfora Dressel 6B; odlomek okroglega, delno poškodovanega ročaja amfore Dr. 6B. F: A3, B: 2.5YR 5/6 rdeča. Pr. ročaja 2,5 cm, ohr. v. 7,4 cm.

6 SE 2, sonda 3, PN 501

Posoda; odlomek ustja in ostenja prazgodovinske posode. F: PG, B: ZP in NP 5YR 4/2 zelo temno sivorjava, preloma: 5YR 2/1 črna. Ohr. v. 3,1 cm, ohr. š. 5,7 cm.

7 SE 2, kv. B, PN 5

Bronasta kvadratna spona. Dl. 1,8 cm, š. 2 cm, db. 0,2 cm.

8 SE 2 ob severnem zidu, kv. C3, PN 105

Podolgovat železen predmet z nasadiščem, uporabni del je zavil navzgor. Ohr. dl. 13,3 cm, š. 3 cm, db. 0,5–1,3 cm.

9 SE 2, kv. D3, PN 116

Del ovalne železne zanke, presek je kvadraten. Ohr. dl. 2 cm, ohr. š. 1,6 cm, db. 0,25 cm.

10 SE 2, kv. C3, SN 22

Železen žebliček z vzorcem križnega rebra in štirimi bunčicami na stožčasti glavici. Na glavi 4 pike. Dl. 1,2 cm, š. 1,4 cm.

11 SE 2, kv. D3, VZ 15

Železen trn žeblja, ohranjen je del glavice; trn je ovalen. Ohr. dl. 1,7 cm, š. 1,2 cm, db. 0,4 cm.

12 SE 2 v profilu sonde K, kv. E2, PN 8

Kovan železen žebelj s ploščato glavico, trn je pravokoten in odlomljen. Ohr. dl. 3,2 cm, š. 2,5 cm, pr. 0,8–0,5 cm.

13 SE 2, kv. C3a, PN 111

Steklenica ali balzamarij; odlomek vodoravno izvihane ustja in vratu steklenice. Pr. 4,5 cm, ohr. v. 0,6 cm.

14 SE 2, kv. D2, PN 238

Oljenka Loeschcke VIII; odlomek ramena in dela diska. Rame je okrašeno z jajčnim okrasom. F: O2, B: 7.5YR 6/4 svetlo rjava. Ohr. dl. 1,24 cm, ohr. š. 1,25 cm.

15 SE 2, kv. B2, PN 180

Padska sigilata, najverjetneje krožnik; odlomek ustja sigilatne posode, rob ustja je stanjšán, ostenje je okrašeno s peresnim okrasom, na NP je pod robom ustja drobna kanelura. F: TS2, B: 2.5YR 6/6 rdeča. Ohr. v. 1,2 cm, ohr. š. 1 cm.

16 SE 2, kv. B4, PN 280

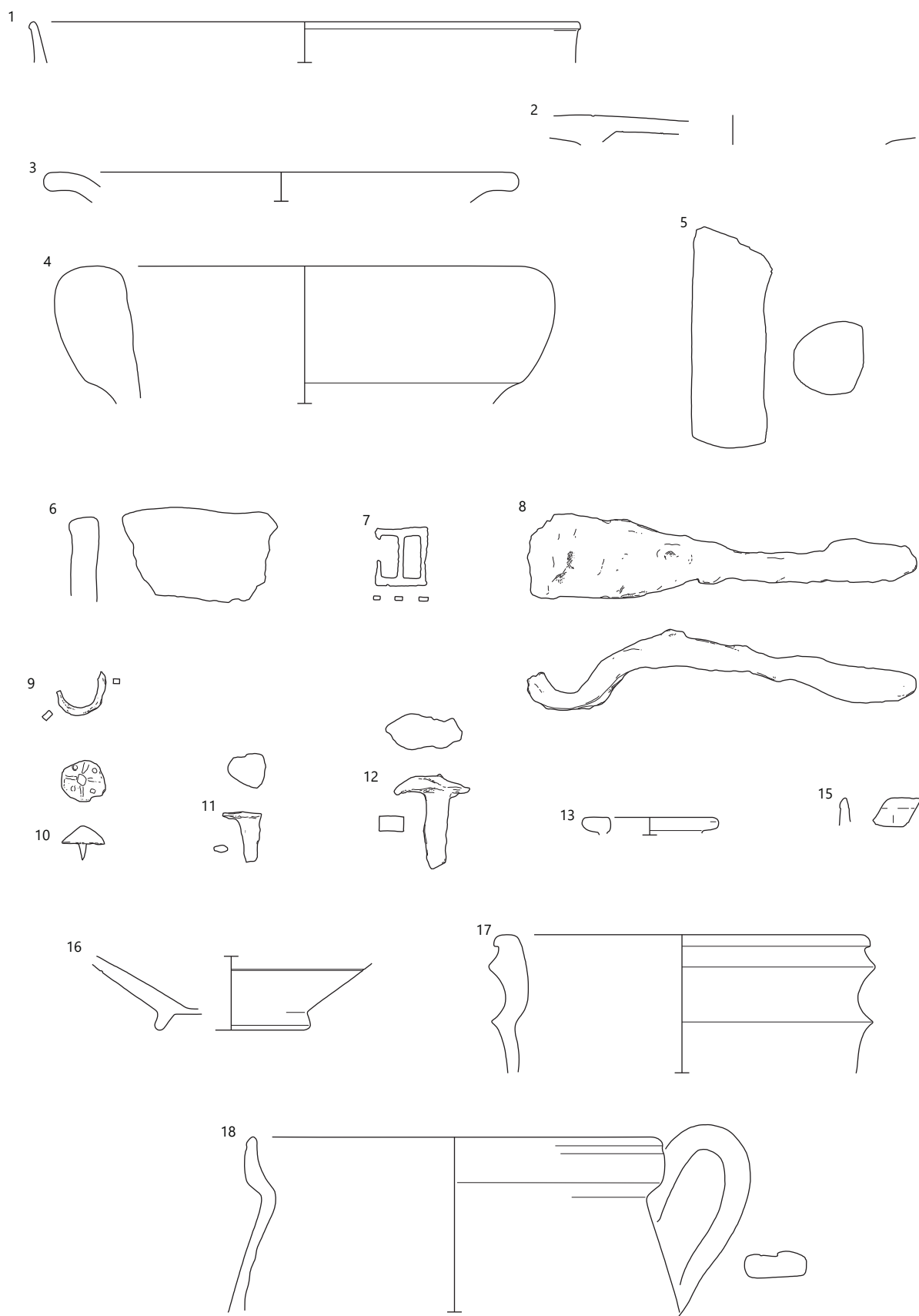
Poznopadska sigilata; prstanasto dno in del ostenja sigilatne skodelice Consp. 27 ali 26. Ostenje je na zunanji strani okrašeno z drobno vodoravno kaneluro. Premaz je zelo slabo ohranjen. F: TS1, B: 5YR 7/6 rdečerumena. Pr. dna 5,1 cm, ohr. v. 2,5 cm.

17 SE 2, kv. C4, PN 275

Namizna keramika; odlomek navpičnega, narebrenega ustja vrča, rob ustja je zakrnel. F: N3, zelo groba, šamot do 7 mm, B: 5YR 6/6 rdečerumena. Pr. ustja 12,5 cm, ohr. v. 4,7 cm. N3 z manj vključi samo šamot do 4 mm.

18 SE 2 nad izravnavo, kv. C3, PN 103

Namizna keramika; odlomek kelihastega ustja in ostenja z ročajem vrča F: N3 slabo prečiščena, B: ZP 7.5YR 6/4 svetlo rjava, NP 2.5YR 6/6 svetlo rdeča. Pr. ustja 12,5 cm, ohr. v. 6 cm.

1-4 SE 1, 5-18 SE 2; merilo 1 : 2.

19 SE 2, kv. E2, PN 32

Namizna keramika; odlomek odebeljenega ustja sklede ali krožnika, na zunanji strani, tik pod robom plitka široka kanelura. F: N3, B: ZP 7.5YR 6/4 svetlo rjava, NP 2.5YR 5/6 rdeča. Pr. ustja 24 cm, ohr. v. 2,4 cm.

20 SE 2, kv. F2, PN 30

Namizna keramika; odlomek ostenja posode z vtisnjenim krožcem. F: N1, B: 2.5YR 6/6 svetlo rdeča. Ohr. v. 2,6 cm, š. 2,8 cm.

21 SE 2 nad tlakom, kv. C2, PN 44

Namizna keramika; odlomek prstanastega dna in dela ostenja posode odprte oblike. Posoda je delno ožgana. F: N1, B: 2.5YR 6/6 svetlo rdeča. Pr. dna 6,2 cm, ohr. v. 1,9 cm.

22 SE 2 vrh, kv. C2, PN 17

Kuhinjska keramika; odlomek ustja pladnja, žleb na vrhu roba ustja. F: KK1, B 7.5YR 2/1 črna. Pr. 21 cm, ohr. v. 3,9 cm.

23 SE 2 vrh, kv. D2, PN 17

Kuhinjska keramika; odlomek ustja pladnja, žleb na vrhu roba. F: KK1, B 7.5YR 2/1 črna. Pr. 20 cm, ohr. v. 2,5 cm.

24 SE 2, kv. C4, PN 276

Kuhinjska keramika; odlomek navpičnega, odebeljenega ustja lončka. Pod robom ustja je široka plitva kanelura. F: KK4, B: ZP in NP: 10YR 3/1 zelo temno siva, preloma: 7.5YR 4/2 rjava. Pr. ustja 11,1 cm, ohr. v. 2,8 cm.

25 SE 2, PN 1

Kuhinjska keramika; odlomek odebeljena roba ustja in ostenja. F: IKK1, B: 7.5YR 2/1 črna. Ohr. š. 2 cm, ohr. v. 1,7 cm.

26 SE 2, kv. F2, PN 35

Amfora Dressel 6B; odlomek okroglega ročaja male amfore Dressel 6B. F: A1, B: 5YR 6/6 rdečerumena. Pr. ročaja 2,8 cm, ohr. v. 5cm.

27 SE 2, kv. D4, PN 234

Amfora Dressel 6B; gumbast zatič in del ostenja male amfore Dr. 6B. F: A1, B: 2.5YR 5/8 rdeča. Pr. zatiča 2,9 cm, ohr. v. 5,4 cm.

28 SE 2, kv. B, PN 6

Namizna keramika; odlomek ustja in trakastega ročaja bokala. Belo engobirana loščena posoda z ostanki rumene poslikave na robu ustja F: NVN1, B: 10R 5/6 rdeča. Pr. ustja 11,7 cm, ohr. v. 3,1 cm.

29 SE 3, kv. A3, PN 378

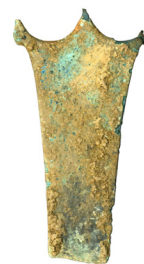
Namizna keramika; del navpičnega, kvadratnega ustja in ostenja čaše ali finega lonca. F: N2, B: 5YR 7/4 roza. Pr. 9,6 cm, ohr. v. 3,9 cm.

30 SE 4 sever, kv. D3, PN 159

Bronast zvonček s petkotno zanko. V. 7,5 cm, š. 3,7 cm.

31 SE 4 sever, kv. D3, PN 312

Del dolgega bronastega ročaja zajemalke. Konec ročaja manjka. Ohr. dl. 6,6 cm, š. 3,7 – 1,7 cm, db. 0,2 cm.

32 SE 4 sever, kv. D3, PN 421

Odlomek bronaste pločevine, ohranjene je polkrožen originalen rob. Ohr. dl. 2,6 cm, ohr. š. 2 cm, db. 0,1 cm.

33 SE 4 sever, kv. D3, PN 421

Odlomek železnega okova (tečaj oken/vrat). Pr. zanke: 3,3 cm, Dl. 4,9 cm.

34 SE 4 sever, kv. C3, PN 509

Odlomek železnega, pravokotnega predmeta z delno ohranjeno luknjo, okov? Ohr. dl. 2,4 cm, ohr. š. 2 cm, db. 0,15 cm.

35 SE 4 zahod, kv. C3, PN 471

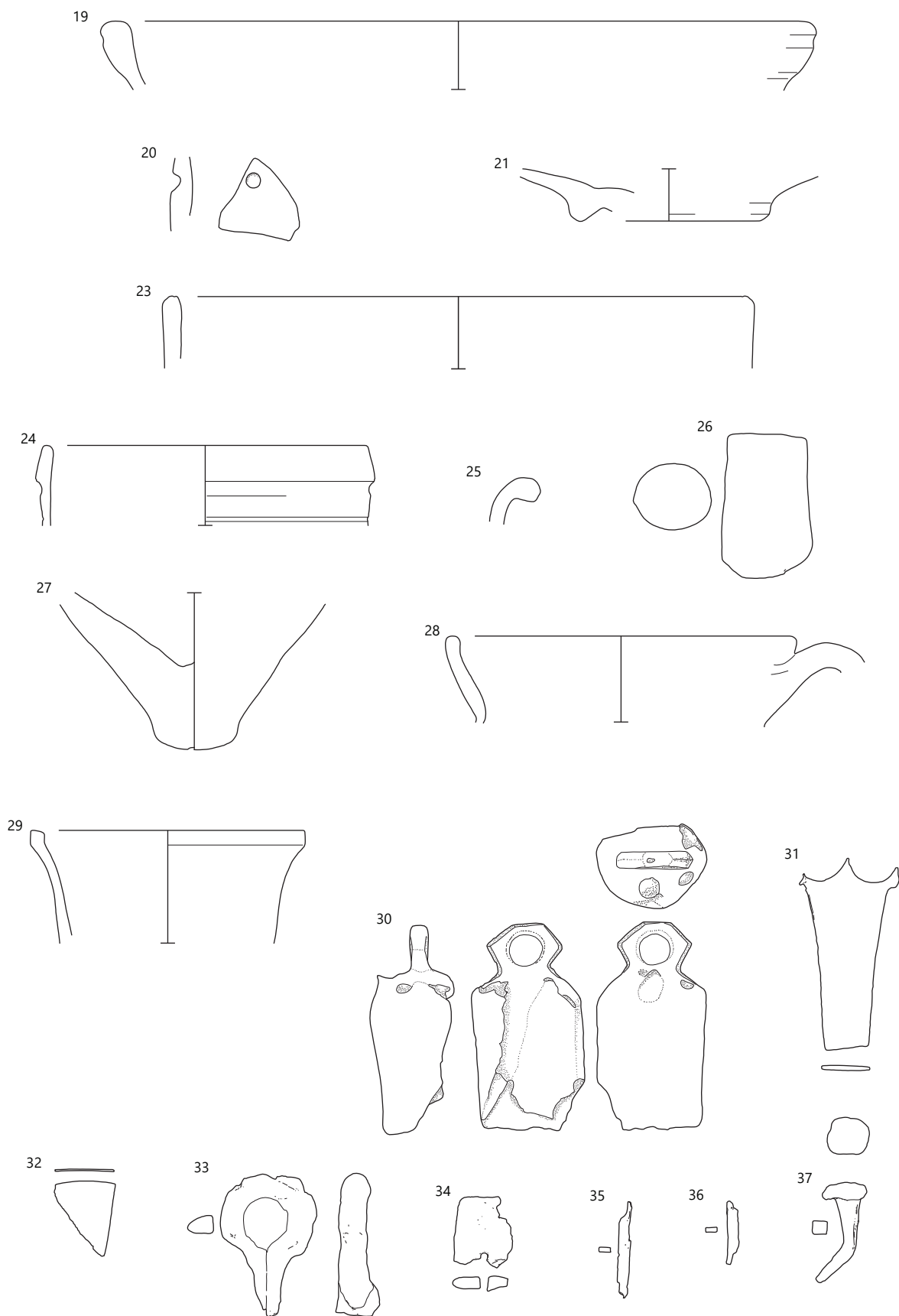
Odlomek manjšega podolgovatega železnega predmeta z nasadiščem, presek je pravokoten. Ohr. dl. 3,3 cm, š. 0,4 cm, db. 0,15 cm.

36 SE 4 zahod, kv. C3, PN 471

Odlomek manjšega podolgovatega železnega predmeta z nasadiščem, presek je pravokoten. Ohr. dl. 2,2 cm, š. 0,4 cm, db. 0,15 cm.

37 SE 4 zahod, kv. C3, PN 471

Kovan železen žebelj s ploščato glavico, trn je kvadraten, upognjen. Ohr. dl. 3,4 cm, š. 1,4 cm, pr. 0,5 cm.

19–28 SE 2, 29 SE 3, 30–37 SE 4; merilo 1 : 2.

38 SE 4 zahod, kv. C3, PN 471

Kovan železen žebelj s stožčasto, poškodovano glavico, trn je kvadraten. Ohr. dl. 5,9 cm, š. 1,3 cm, pr. 0,5 cm.

39 SE 4 sever, kv. D3, PN 164

Del tordirane, steklene palčke iz rjavo obarvanega stekla z razširjenim koncem, drugi konec je odlomljen. Dl. 7,2 cm, pr. palčke 0,8 cm, pr. glave 1,15 cm.

40 SE 4 zahod, kv. C2, PN 217

Steklena posoda; odlomek cevastega ustja krožnika ali skodelice, rob ustja je okrašen z narebreno apliko. Pr. 13,1 cm, ohr. v. 0,5 cm.

41 SE 4 sever, kv. D3, PN 119

Steklenica ali vrč; odlomek steklenega ročaja. Ohr. dl. 6,9 cm, ohr. š. 2,5 cm, db. 0,4 cm.

42 SE 4, kv. D3, PN 415

Steklenica ali vrč; odlomek steklenega ročaja. Ohr. dl. 2,6 cm, ohr. š. 1,1 cm, db. 0,9 cm.

43 SE 4, kv. D3, PN 311

Padška sigilata; odlomek ostenja sigilatnega krožnika, Consp. 18, premaz slabo ohranjen. F: TS2, B: 5YR 7/6 rdečerumena. Najv. pr. 14,7 cm, ohr. v. 2 cm.

44 SE 4 sever, kv. D3, PN 117

Padška sigilata; odlomek ostenja sigilatne skodelice Consp. 34., premaz je slabo ohranjen. F: TS1, B: 7.5YR 7/4 roza. Najv. pr. 9 cm, ohr. v. 2,2 cm.

45 SE 4, kv. D3, PN 311

Namizna keramika; del vratu vrča. F: N1, B: 2.5YR 6/6 svetlo rdeča. Najv. pr. 9,2 cm, ohr. v. 2,2 cm.

46 SE 4 sever, kv. D3, PN 159

Kuhinjska keramika; odlomek navzven odebeljenega roba in ostenja pokrova. Na ostenju pokrova sekundarno narejena luknja. Rob pokrova in ZP sta ožgana. F: IKK1, B: 2.5YR 4/6 rdeča. Pr. 20,5 cm, ohr. v. 3,6 cm.

47 SE 4 sever, kv. D3, PN 129

Kuhinjska keramika; odlomek ustja in ostenja pekača. Na robu ustja je žleb; t. i. pekači »orlo bifido«. F: KK2, B: 5YR 4/1 temno siva. Pr. 21 cm, ohr. v. 3,7 cm.

48 SE 4 sever, kv. D3, PN 159

Kuhinjska keramika; odlomek izvihanega ustja lonca, na robu ustja je žleb. F: KK1, B: 2.5YR 4/4 rdečerjava. Pr. 12,8 cm, ohr. v. 1,2 cm.

49 SE 4 sever, kv. D3, PN 159

Kuhinjska keramika; odlomek dna in dela ostenja lonca. ZP je ožgana. F: KK3, B: 2.5YR 6/8 svetlo rdeča. Pr. 8,4 cm, ohr. v. 3,3 cm. Morda ista posoda kot G48.

50 SE 4 sever, kv. C3, PN 509

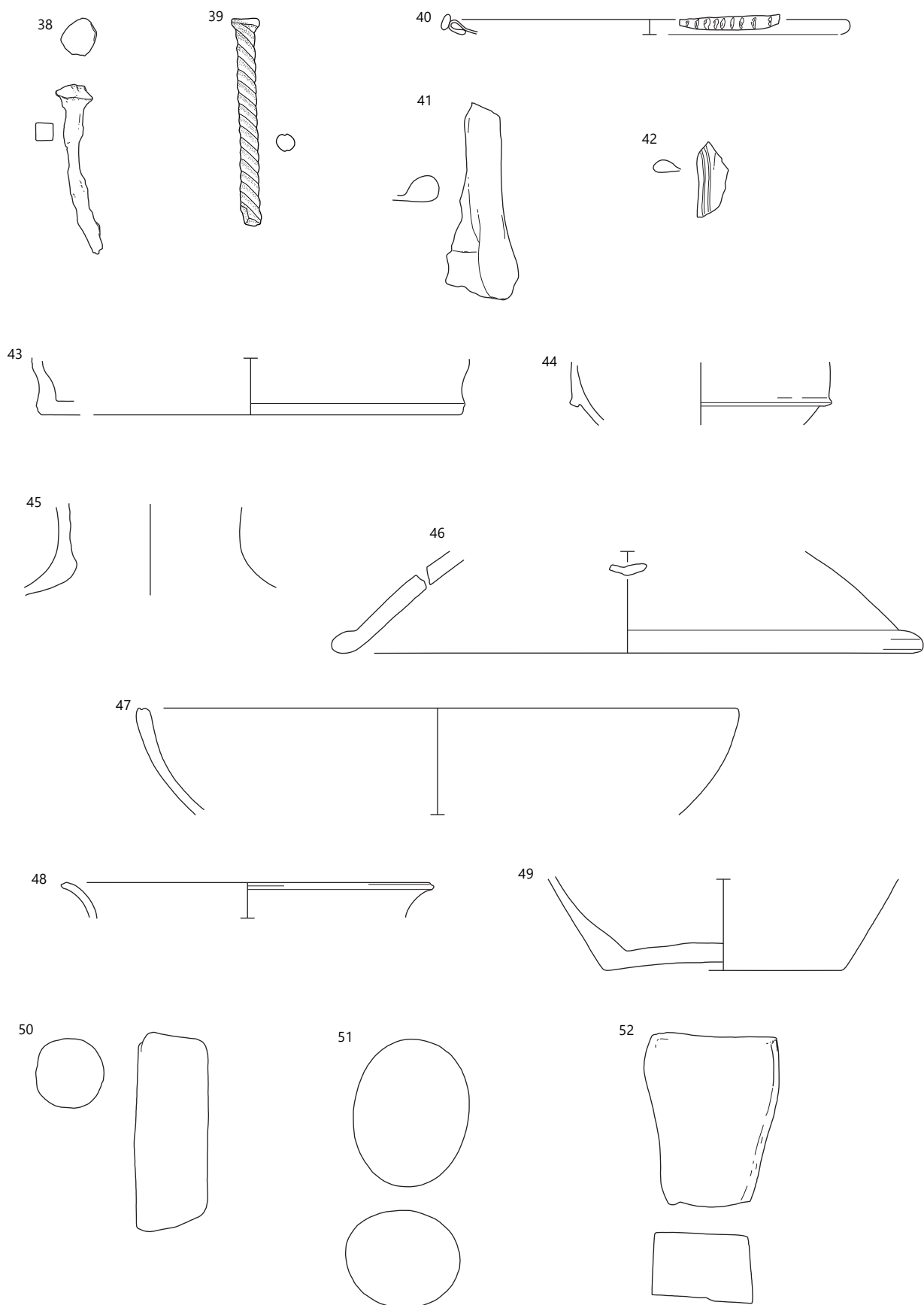
Amfora Dressel 2–4; odlomek ročaja amfore Dr. 2–4. F: A2, B: 2.5YR 6/6 sveto rdeča. Š. ročaja 2,4 cm, ohr. v. 7 cm.

51 SE 4 sever, kv. D3, PN 421

Ovalen, obdelan kamen (izstrelek za fračo?). Dl. 5 cm, š. 3,9 cm, db. 3,3 cm, t. 109 g.

52 SE 4, kv. C3, PN 187

Odlomek kamnitega brusa. Dl. 5,8 cm, š. 4,5 cm, db. 2,3 cm.

53 SE 5 dno, vzhodno od sonde B, kv. D3, PN 299

Del bronaste peresovine in igle fibule, presek igle je okrogel. Dl. 3,9 cm, š. 1,1 cm, pr. 0,25.

54 SE 5, kv. D3, PN 299

Odlomek bronaste pločevine, na obeh koncih zapognjen. Dl. 4,5 cm, š. 4,3 cm, db. 0,1 cm.

55 SE 5 dno, kv. D3, PN 298

Železni predmet s piramidalno konico in trnom, vrh je odlomljen. Dl. 10,6 cm, pr. 1,1 cm.

56 SE 5 vrh, kv. C2, PN 41

Del železnega predmeta s piramidalno konico in trnom, vrh in nasadišče sta odlomljena. Ohr. dl. 4,9 cm, pr. 0,9 cm.

57 SE 5, kv. C3a, PN 127

Železen predmet deltoidne oblike, na sredini vdolben. Dl. 10,4 cm, š. 2,1 cm, db. 0,4 cm, t. 50 g.

58 SE 5 vrh, kv. D3, PN 125

Odlomek železnega rezila noža. Ohr. dl. 4,5 cm, š. 1,5 cm.

59 SE 5 dno, kv. D3

Železna pravokoten okov, presek je kvadraten. Dl. 4,2 cm, š. 2,2 cm, db. 0,4 cm.

60 SE 5, kv. C3, PN 341

Del železnega, podolgovatega okova. Ohr. dl. 21,3 cm, š. 2 cm, db. 0,4 cm.

61 SE 5 dno, kv. D3, PN 294

Del železnega, podolgovatega okova. Ohr. dl. 13,4 cm, š. 1,9 cm, db. 0,5 cm.

62 SE 5 dno, kv. D3, PN 294

Odlomek železnega podolgovatega predmeta (okov?). Ohr. dl. 3,4 cm, š. 2 cm, db. 0,2 cm.

63 SE 5 dno, kv. D3, PN 287

Odlomek železnega pravokotnega predmeta (okov?). Ohr. dl. 3,4 cm, š. 3,1 cm, db. 0,5 cm.

64 SE 5 dno, kv. C3, PN 286

Kovan železen žebelj s ploščato glavico, kvadraten trn je odlomljen. Ohr. dl. 5,5 cm, š. 1,4 cm, pr. 0,5 cm.

65 SE 5 dno, kv. D3, PN 287

Železen trn žeblja (?), konica je odlomljena. Ohr. dl. 4 cm, š. 1,4 cm.

66 SE 5, kv. D3, PN 223

Svinčena utež v obliki amfore. Dl. 10 cm, š. 4,2 cm, teža 335 g.

67 SE 5 dno, kv. C3, PN 292

Vrč; del profiliranega steklenega ročaja, rjavo/medeno? obarvano steklo. Ohr. dl. 5,6 cm, š. 1,6 cm, db. 0,5 cm.

68 SE 5, kv. D2, PN 49

Padška sigilata; odlomek ustja in ostenja sigilatnega krožnika z delno ohranjenim tankim rdečim premazom. F: TS1, B: 5YR 7/3 roza. Pr. 15,8 cm, ohr. v. 0,8 cm.

69 SE 5, kv. D3, PN 129

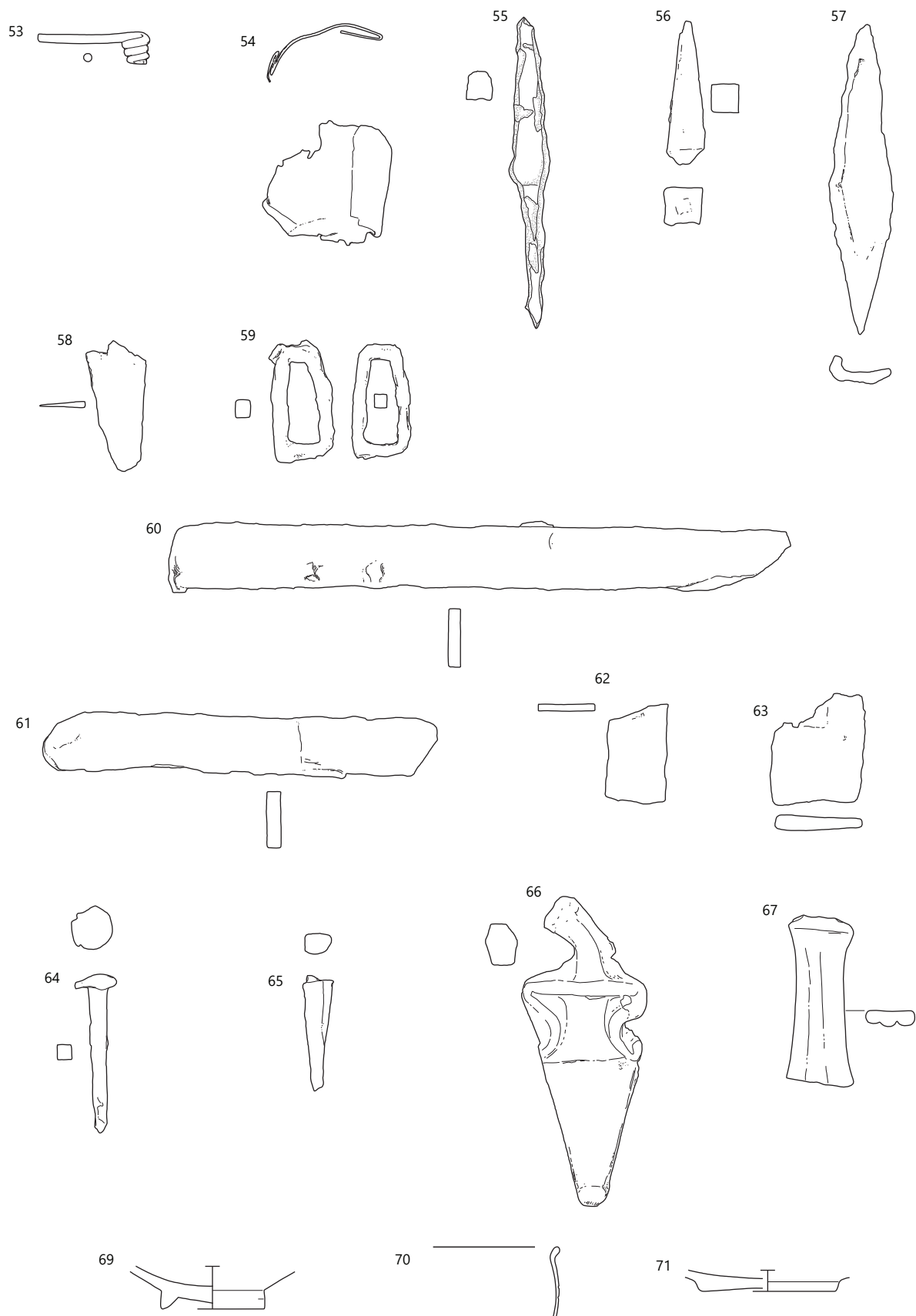
Padška sigilata; odlomek prstanastega dna sigilatne skodelice, moda ista posoda kot PN 117. F: TS1, B: 5YR 7/3 roza. Pr. 3,5 cm, ohr. v. 1,5 cm.

70 SE 5 dno, kv. D3, PN 313

Keramika tankih sten; odlomek rahlo izvihanega ustja in del ostenja skodelice tankih sten. Ostenje je okrašeno z dvema drobnima vodoravnima kanelurama. F: KTS3, B: 7.5YR 6/6 rdečerumena. Ohr. v. 2,4 cm.

71 SE 5 dno, kv. D3, PN 300, vzhodno od sonde B

Keramika tankih sten; odlomek dna in del ostenja skodelice tankih sten, dno je rahlo vbočeno. F: KTS2, B: siva. Pr. dna 4,6 cm, ohr. v. 0,7 cm.

72 SE 5, kv. C3, PN 271

Fina namizna keramika; odlomek ustja in del ostenja posode. Rob ustja je stanjšán in navpičen. F: N1, B: 2.5YR 6/8 svetlo rdeča. Pr. ustja 19,7 cm, v. 2,4 cm.

73 SE 5, kv. D3, PN 293

Namizna keramika; del rahlo profiliranega ročaja vrčka. F: N1, B: 5YR 7/6 rdečerumena. Pr. ročaja 2,4 cm, ohr. v. 3,8 cm.

74 SE 5 vrh, kv. D3, PN 152, zahodno od sonde B

Namizna keramika; odlomek dna posode. F: N4, B: siva. Pr. 4,9 cm, ohr. v. 2,1 cm.

75 SE 5 dno, kv. D3, PN 296

Kuhinjska keramika; odlomek roba in ostenja pokrova, rob je ožgan. F: IKK1, B 2.5YR 4/4 rdečerjava. Pr. 16,6 cm, v. 0,9 cm.

76 SE 5, kv. D 3, PN 167, vzhodno od sonde B

Kuhinjska keramika; del izvihanega odebeljenega/trikotnega ustja in ostenja lonca, prehod v rame je poudarjen, na ramenu ozka kanelura. F: KK1, B: 5YR 2.5/1 črna. Pr. 13,3 cm, ohr. v. 5,2 cm.

77 SE 5 dno, kv. D3, PN 301

Kuhinjska keramika; odlomek rahlo izvihanega ustja in del ostenja lončka. Rob ustja je stanjšán in ožgan, prehod iz vratu v rame je poudarjen. F: KK1, B: 2.5YR 5/8 rdeča. Pr. ustja 8,6 cm, ohr. v. 3,1 cm.

78 SE 5 vrh, kv. C3, PN 145

Kuhinjska keramika; odlomek izvihanega ustja lonca, na prehodu v rame tanko rebro in pod rebrom kanelura. F: KK4, B: 5YR 3/1 zelo temno siva. Pr. 24 cm, ohr. v. 1,8 cm.

79 SE 5 vrh, kv. D2, PN 24

Kuhinjska keramika; odlomek dna in ostenja lonca, na spodnji strani dna vidni ostanki lončarskega vretena. F: KK2, B: ZP in NP 5YR 3/1 zelo temno siva, premaz 5YR 5/6 rumenordeča. Pr. 9 cm, ohr. v. 2,1 cm.

80 SE 6, kv. C3, PN 272

Kovan železen žebelj z ukrivljeno glavico, trn je pravokoten in odlomljen. Ohr. v. 3,4 cm, š. 1,2 cm, pr. 0,7–0,5 cm.

81 SE 6 ob koncu opek, kv. C3, PN 87

Kuhinjska keramika; odlomek ožganega dna lonca. F: KK3, B: ZP 7.5YR 3/1 zelo temno siva, NP 5YR 5/6 rumenordeča. Pr. dna 12,3 cm, ohr. v. 1,2 cm.

82 SE 7, kv. D2, PN 256

Odl. železne palčke pravokotnega preseka. Ohr. v. 2,3 cm, š. 0,6 cm, db. 0,15 cm.

83 SE 7, kv. D2, PN 246

Steklena skodelica odlomek cevastega ustja in ostenja skodelice. Pr. ustja 8,6 cm, ohr. v. 1,6 cm.

84 SE 7, kv. E3, PN 133

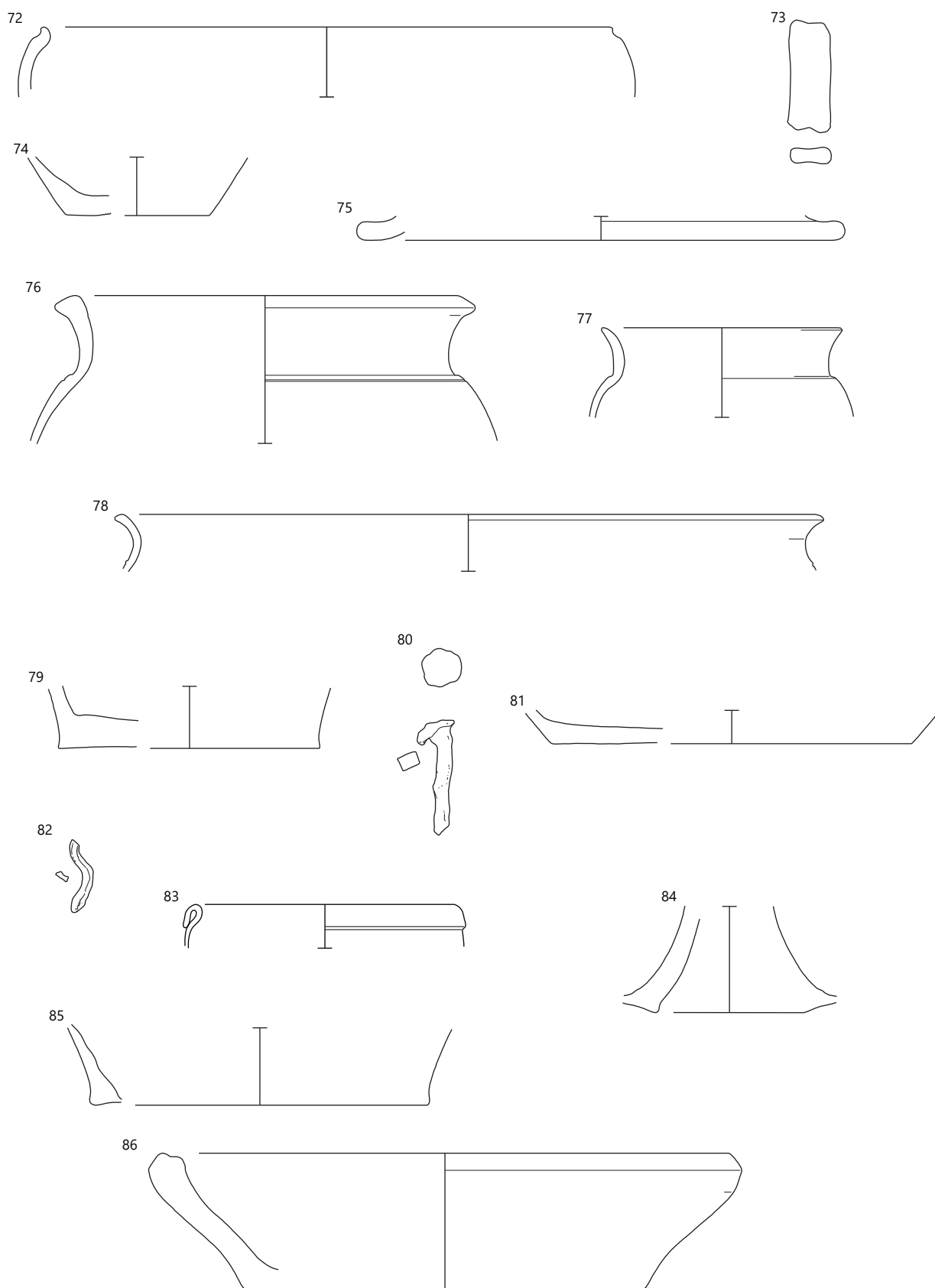
Namizna keramika; odlomek vratu vrčka. F: N2, B 2.5 YR 6/6 svetlo rdeča. Najv. pr. 5 cm, ohr. v. 3,7 cm.

85 SE 7, kv. D3, PN 123

Namizna keramika; odlomek dna posode. F: N1, 7.5YR 6/6 rdečerumena. Pr. dna 11,5 cm, ohr. v. 2,8 cm.

86 SE 7, kv. D3, PN 225

Kuhinjska keramika; delno ohranjen pekač z ravnim dnom. Rob ustja je rahlo odebeljen in ima nastavek za pokrov. F: KK2, B: 7.5YR 2/1 črna. Pr. ustja 19,7 cm, v. 4,7 cm.

72–79 SE 5, 80–81 SE 6, 82–86 SE 7; merilo 1 : 2.

87 SE 7, kv. D3, PN 248

Kuhinjska keramika; odlomek rahlo odebeljenega ustja lonca. F: KK2, B: 7.5YR 3/1 zelo temno siva. Pr. ustja 17,6 cm, ohr. v. 4,1 cm.

88 SE 7 dno, kv. D3, PN 442

Amfora Dressel 2–4; odlomek paličastega, dvojnega ročaja amfore Dr. 2–4. F: A2, B 5YR 6/6 rdečerumena. Š. ročaja 3,7 cm, ohr. v. 8,1 cm.

89 SE 8, kv. C3, PN 173

Bronasta pločevina, na ene delu zvita pod kotom 90°, ta del je oblikovan v špico. Ohr. dl. 3 cm, ohr. v. 2,5 cm, š. 0,4 cm, db. 0,1 cm.

90 SE 8, kv. C3, PN 185

Kuhinjska keramika; del dna in ostenja lonca, posoda je prežgana. F: KK2, 7.5YR 5/6 rjava. Pr. dna 16 cm, ohr. v. 4,4 cm.

91 SE 9 dno, kv. C2, PN 391

Železna palčka pravokotnega preseka, odlomljena na obeh koncih. Ohr. dl. 3,8 cm, š. 0,3 cm, db. 0,15 cm.

92 SE 9, kv. C2, PN 387

Bronast žebliček s ploščato okroglo glavico, na glavico je pritrjen kos zvite bronaste pločevine. Presek trna je okrogel. Dl. 1,9 cm, š. 2,4 cm, pr. 0,2 cm.

93 SE 9 dno, kv. C3, PN 389

Odlomek tanke bronaste pločevine, en del je zapognjen za 90°, na drugem delu del luknjice. Ohr. dl. 1,9 cm, š. 1,4 cm, v. 0,4 cm.

94 SE 9, PN 391

Glavica in del trna železne kline, trn je pravokoten, glava je trikotne oblike. Dl. 2,9 cm, š. 1,7 cm, pr. 0,8–0,2 cm.

95 SE 9, kv. B3, PN 368

Poznopadska sigilata; odlomek močno izvihanega ustja sklede, na površini ostanki rdečega premaza, Consp. 39 ali 43. F: TS1, B: 7.5YR 6/6 rdečerumena. Pr. 16,9 cm, ohr. v. 1 cm.

96 SE 9, kv. C3b, PN 199

Keramika tankih sten; odlomek dna in ostenja skodelice tankih sten z ostanki temno sivega premaza. F: KTS1, B: 10YR 5/1 siva. Pr. dna 4,3 cm, ohr. v. 0,5 cm.

97 SE 9, kv. C3b, PN 198

Namizna keramika; del profiliranega ročaja vrča. F: N2, B: 7.5YR 7/6 rdečerumena. Š. ročaja 3 cm, ohr. v. 5,2 cm.

98 SE 9, kv. C3b, PN 201

Kuhinjska keramika; odlomek izvihanega trikotnega ustja in ostenja lonca. Prehod iz vratu v rame je poudarjen. F: KK1, B: 7.5YR 2.5/1 črna. Pr. ustja 17,3 cm, ohr. v. 3,2 cm.

99 SE 9, kv. C3b, PN 200

Kuhinjska keramika; odlomek izvihanega ustja in del ostenja lonca. Rob ustja je trikotno odebeljen. F: KK1, B: 7.5YR 2.5/1 črna. Pr. ustja 16,3 cm, ohr. v. 2,1 cm.

100 SE 9, kv. C3, PN 388

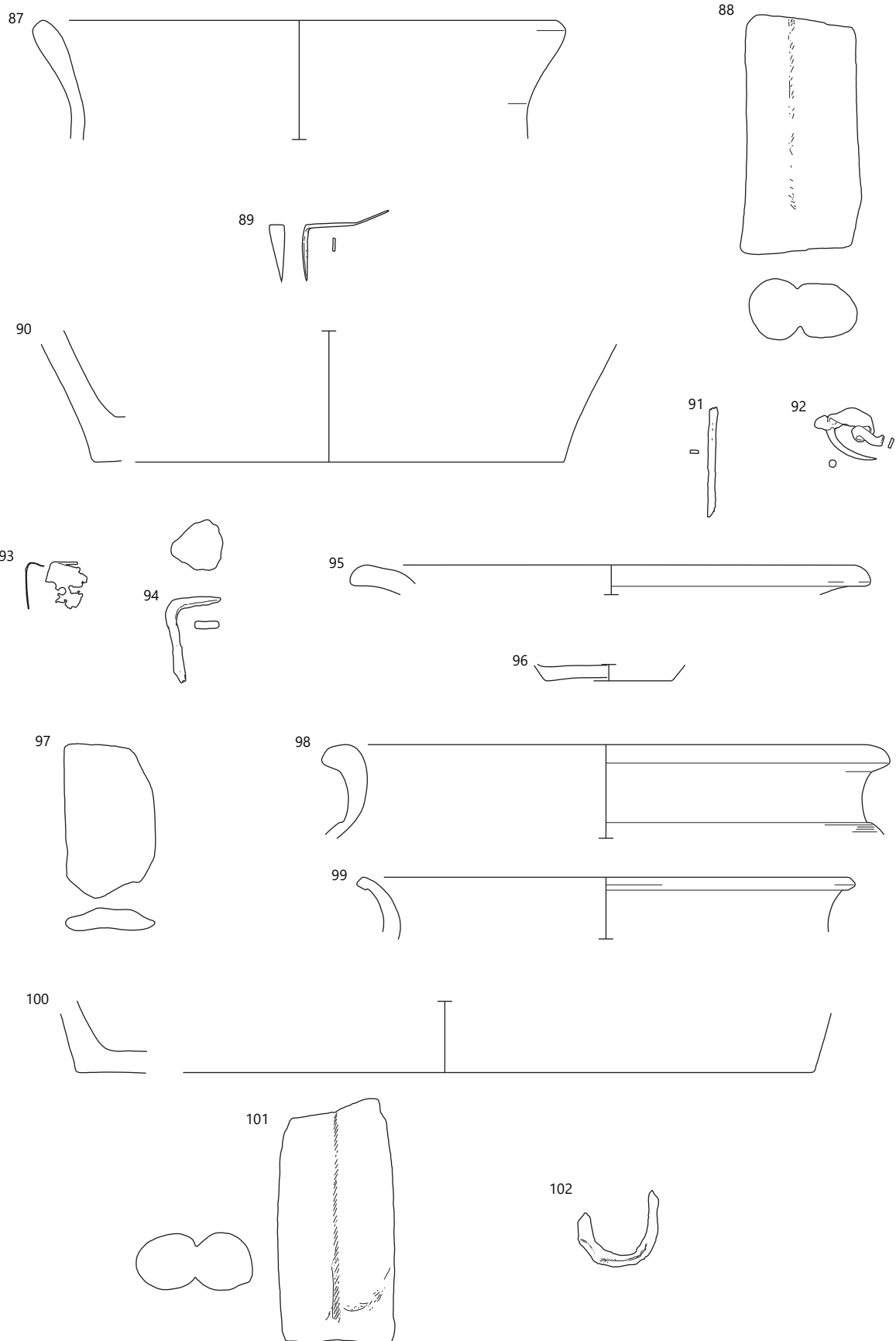
Kuhinjska keramika; odlomek dna in del ostenja pekača (?). F: KK3, B: ZP 10YR 2/1 črna, NP 10YR 3/2 zelo temno sivorjava. Pr. dna 25 cm, ohr. v. 2,5 cm.

101 SE 9, kv. C3b, PN 195

Amfora Dressel 2–4; del dvojnega paličastega ročaja amfore Dr. 2–4. F: A2, 5YR 6/6 rdečerumena. Pr. ročaja 4 cm, ohr. v. 8,4 cm.

102 SE 10, kv. D3, PN 374

Del ovalne železne zanke kvadratnega preseka. Ohr. dl. 3,6 cm, ohr. š. 2,7 cm.

87–88 SE 7, 89–90 SE 8, 91–101 SE 9, 102 SE 10; merilo 1 : 2.

103 SE 10, kv. D3, PN 370

Kuhinjska keramika; odlomek navznoter upognjenega ustja in del ostenja pekača. Na robu ustja je žleb. F: KK2, B: 7.5YR 2/1 črna. Pr. ustja 27,3 cm, ohr. v. 5,2 cm.

104 SE 10 vrh, kv. D3, PN 373

Pokrovček za amforo z gumbastim držajem. F: N1, 5YR 6/6 rdečerumena. Pr. 9,9 cm, v. 2,9 cm.

104A SE 13, kv. D2, PN 266

Tegula; odlomek tegule z delno ohranjenim okroglim žigom, v pozitivu, premera 8 cm, z napisom RISPIN (TULLIAE·A·F·CRISPINAE) v 1,8 cm širokem obodnem pasu in kratico T·A·F ... (T A F C) v notranjem krogu premera 4,3 cm. Ohr. dl. 7,8 cm, ohr. š. 6,5 cm, db. 2,6 cm.

105 SE 15, kv. C2, PN 316

Namizna keramika; odlomek prstanastega dna in ostenja posode zaprtega tipa. F: N2, B: 7.5YR 7/6 rdečerumena. Pr. dna 6,6 cm, ohr. v. 1,8 cm.

106 SE 16 jug, kv. B2, PN 507

Kuhinjska keramika; odlomek rahlo izvihanega ustja in del ostenja lončka, rob ustja je stanjšán. Prehod iz vratu v rame je poudarjen. F: KK1, B: ZP 5YR 4/4 rdečerjava, NP 5YR 5/6 rumenordeča. Pr. ustja 9,5 cm, ohr. v. 3,4 cm.

107 Ob SE 20 zahod, kv. B3, PN 352

Certoška fibula; del noge z gumbom. Ohr. dl. 2,9 cm, š. 1 cm, v. 1,2 cm.

108 Ob SE 20 zahod, kv. B3, PN 352

Konica bronaste igle. Ohr. dl. 1,5 cm, pr. 0,1 cm.

109 SE 20 sever, kv. B4, PN 366

Namizna keramika; odlomek čašastega ustja in del vratu vrča, pod robom ustja je vodoravna kanelura. F: N1, B: 5YR 5/6 rumenorjava. Pr. ustja 15,1 cm, ohr. v. 2,5 cm.

110 SE 21, kv. C2, PN 362

Bronasta fibula poznolatske sheme; presek loka je pravokoten. Dl. 8 cm, v. 2 cm, š. 1,8 cm.

111 SE 21, kv. C2, PN 365

Železen, zvit trn, okroglega preseka. Ohr. dl. 4,1 cm, pr. 0,5 cm.

112 SE 21, kv. C2, PN 363

Reliefna oljenka, odlomek ramena in ostenja oljenke, na NP in ZP v sledovih ohranjen rjav premaz. F: O1, B: 7.5YR 7/4 roza. Ohr. v. 1,1 cm, ohr. š. 1 cm.

113 SE 21, kv. D2, PN 358

Oljenka; odlomek dna in ostenja oljenke, z ostanki rjavega premaza na NP in ZP. F: O1, B: 10YR 8/4 zelo blede rjava. Pr. dna 3,3 cm, ohr. v. 0,75 cm.

114 SE 21, kv. C2, PN 365

Padska sigilata; rekonstruirana sigilatna skodelica, tip Consp. 34.2.1, na površini delno ohranjen rdeč premaz. F: TS1, B: 7.5YR 7/4 roza. Pr. ustja 10,1 cm, pr. dna 5,1 cm.

115 SE 21, kv. C2, PN 363

Padska sigilata; prstanasto dno in del ostenja sigilatne skodelice. Dno je na notranji strani okrašeno z drobno vodoravno kaneluro, Arezzo. F: TS1, B: 2.5YR 6/68 rdeča. Pr. dna 4,9 cm, ohr. v. 0,9 cm.

116 SE 21, kv. C2, PN 363

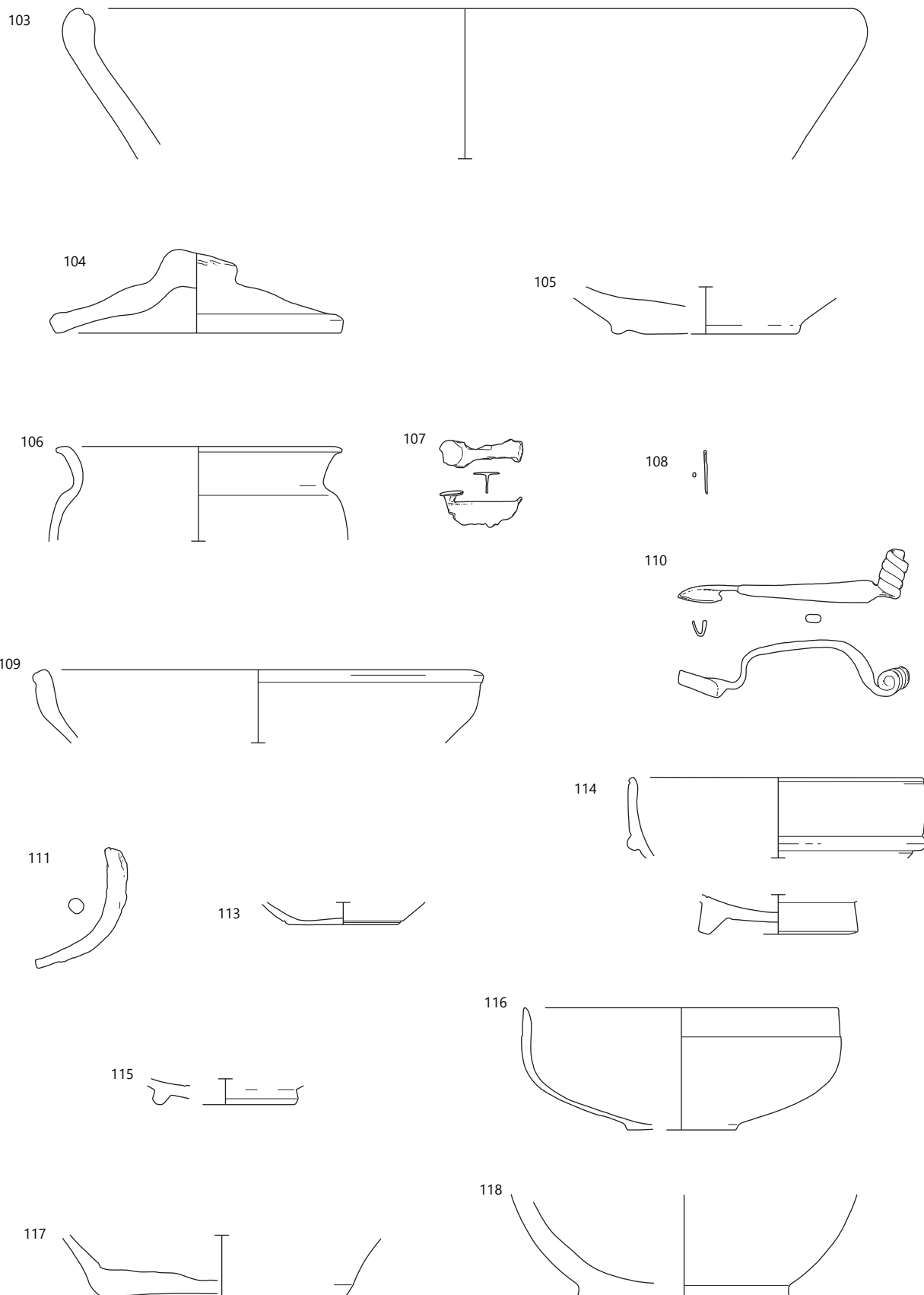
Keramika tankih sten; rekonstruirana cilindrična skodelica, keramike tankih sten, ostenje je okrašeno s slabo vidnim peresnim okrasom, na ZP ostanki temno sivega premaza. F: KTS2, B: GLEY 4/5PB siva. Pr. ustja 10,9 cm, pr. dna 3,7 cm, rek. v. 4,2 cm.

117 SE 22 sever, kv. B3, PN 537

Namizna keramika; del dna in ostenja posode. F: N3, precej groba faktura z veliko peska (do 0,8 cm), B: 5YR 7/6 rdečerumena. Pr. dna 8,5 cm, ohr. v. 2 cm.

118 SE 22 sever, kv. B3, PN 537

Namizna keramika; del izvlečenega, prstanastega dna in ostenja posode. F: N1, redek grog (do 2 mm), B: 7.5YR 7/4 roza. Ohr. v. 3,8 cm, pr. dna 7,5 cm.

103–104 SE 10, 104A SE 13, 105 SE 15, 106 SE 16, 107–108 ob SE 20, 109 SE 20, 110–116 SE 21, 117–118 SE 22;
 112 merilo 1 : 1, ostalo merilo 1 : 2.

119 SE 23, kv. B2, PN 393

Odlomek bronaste pločevine, na enem koncu upognjen. Dl. 3,5 cm, š. 2,6 cm, db. 0,1 cm.

120 SE 23, kv. B3, PN 498

Poznopadska sigilata; odlomek ustja in ostenja sigilatnega krožnika s svetlečim rdečim premazom, tip Consp. 21. F: TS2, barva: 5YR 7/6 rdečerumena. Pr. 18,5 cm, ohr. v. 1,9 cm.

121 SE 23, kv. B3, PN 498

Poznopadska sigilata; prstanasto dno in del ostenja sigilatne skodelice, na površini delno ohranjen temno rdeč premaz. Premaz je bolje ohranjen na zunanji površini. F: TS2, barva: 5YR 6/6 rdečerumena. Pr. dna 3,5 cm, ohr. v. 1,7 cm.

122 SE 23, kv. B3, PN 498

Keramika tankih sten; odlomek ustja in del ostenja cilindrične skodelice. F: KTS4, B: 10YR 4/1 temno siva. Pr. ustja 8 cm, ohr. v. 2,8 cm.

123 SE 23, kv. B3, PN 495

Keramika tankih sten; odlomek ostenja skodelice. Ostenje je okrašeno s koleščkanjem, na površini je slabo ohranjen sivorjav premaz. F: KTS1, B: 10YR 6/3 blede rjava. Ohr. v. 2,5 cm, ohr. š. 2,3 cm.

124 SE 23, kv. B3, PN 498

Keramika tankih sten; odlomek ostenja skodelice. Ostenje je okrašeno s koleščkanjem in drobnimi kanelurami. F: KTS1, B: ZP GLEY2 4/5PB temno siva, NP 10YR 7/1 svetlo siva. Ohr. v. 1,2 cm, ohr. š. 1,9 cm.

125 SE 23, kv. C2, PN 390

Del dna in ostenja posode. F: N2, B: 7.5YR 7/6 rdečerumena. Pr. dna 13 cm, ohr. v. 4 cm.

126 SE 24 dno, kv. A3, PN 569

Bronast trnek s sploščenim koncem, presek je okrogel. V. 3 cm, š. 1,7 cm.

127 SE 24, kv. B3, PN 548

Kovan železen žebelj s strehasto glavico, trn je kvadraten in odlomljen. Ohr. dl. 8,1 cm, š. 1,9 cm, pr. 0,6 cm.

128 SE 24 dno, kv. B3, PN 574

Kovan železen žebelj s stožčasto glavico, trn je kvadraten in ukrivljen. Ohr. dl. 3,5 cm, š. 1,1 cm, pr. 0,5 cm.

129 SE 24 dno, kv. A3, PN 550

Steklena posoda; odlomek prstanastega dna in dela ostenja. Pr. dna 3,2 cm, ohr. v. 0,9 cm.

130 SE 24 dno, kv. B3, PN 568

Padska sigilata; odlomek ustja in ostenja sigilatnega krožnika s svetlečim rdečim premazom, tip Consp. 20.4.3. Ostenje okrašeno z apliko v obliki rozete. F: TS1, B: 5YR 6/6 rdečerumena. Pr. 24,1 cm, ohr. v. 3 cm.

131 SE 24, kv. B3, PN 515

Padska sigilata; odlomek ustja in ostenja sigilatnega krožnika s slabo ohranjenim rdečim premazom, tip Consp. 21. F: TS1, B: 5YR 6/6 rdečerumena. Pr. 15,7 cm, ohr. v. 2,6 cm.

132 SE 24, kv. B3, PN 508

Padska sigilata; odlomek ustja in del ostenja sigilatne skodelica Consp. 34, na površini ima zelo slabo ohranjen rdeč premaz. F: TS1, B: 7.5YR 6/6 rdečerumena. Pr. 7,8 cm, ohr. v. 2,1 cm.

133 SE 24, kv. B4, PN 491

Padska sigilata; del prstanastega dna sigilatnega krožnika s svetlečim rdečim premazom, dno okrašeno z drobno kaneluro. F: TS1, B: 5YR 6/6 rdečerumena. Pr. 10,4 cm, ohr. v. 1,9 cm.

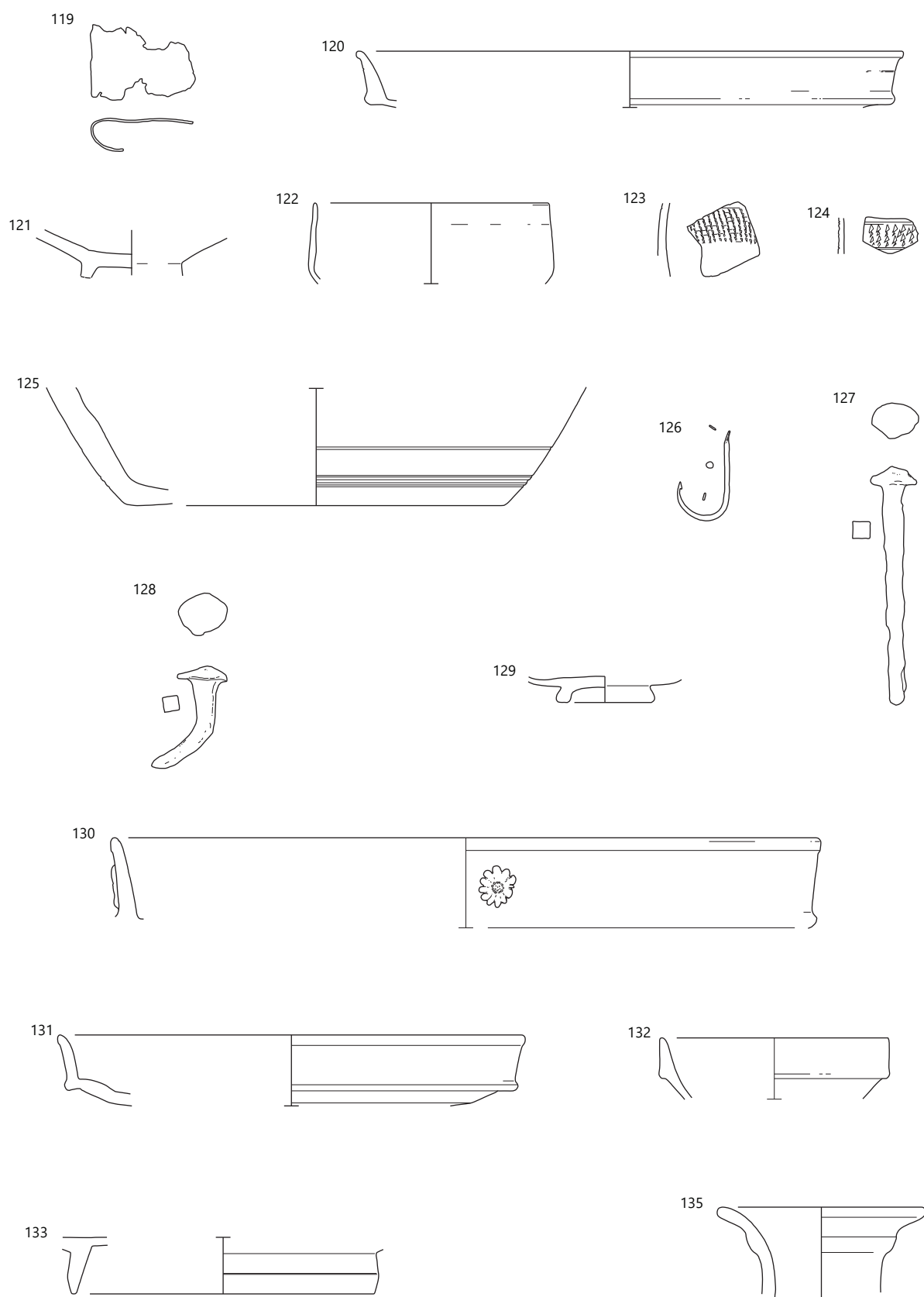
134 SE 24, kv. C3b, PN 368

Keramika tankih sten; odlomek dna in ostenja skodelice tankih sten z ostanki temno sivega premaza, dno je rahlo vbočeno. Morda namerno preoblikovano v pokrovček. F: KTS1, B: 10YR 7/1 svetlo siva, na površini odtenki temnejšega premaza. Pr. dna 2,5 cm, ohr. v. 0,5 cm.

135 SE 24, kv. B4, PN 514

Namizna keramika; odlomek izvihanega ustja in del ozkega vratu vrča, na vratu je horizontalno rebro. F: N1, B 2.5YR 6/8 svetlo rdeča. Pr. 6,8 cm, ohr. v. 3,1 cm.

119–125 SE 23, 126–135 SE 24; 134 merilo 1 : 1, ostalo merilo 1 : 2.

136 SE 24 dno, kv. A3, PN 558

Namizna keramika; del navpičnega, navzven odebeljenega ustja in ostenja vrča s profiliranim ročajem. F: N2, 5YR 7/6 rdečerumena. Pr. ustja 12,2 cm, ohr. v. 15,3 cm, š. ročaja 3,6 cm.

137 SE 24, kv. B4, PN 491

Namizna keramika; del navpičnega, navzven odebeljenega ustja in ostenja vrča ali amfore. F: N3 veliko belega peska, B 5YR 6/6 rdečerumena. Pr. ustja 9,5 cm, ohr. v. 3,8 cm.

138 SE 24 dno, kv. A3, PN 557

Namizna keramika; del vratu vrča. F: N1, B: 2.5YR 5/8 rdeča. Pr. 3,6 cm, ohr. v. 3,8 cm.

139 SE 24, kv. B3, PN 354

Namizna keramika; del profiliranega ročaja dvoročajnega vrča ali amfore. F: N3, B: 7.5YR 6/4 svetlo rjava. Š. ročaja 4,7 cm, ohr. v. 13,6 cm.

140 SE 24, kv. B3, PN 354

Namizna keramika; del ostenja z nastankom za manjši ovalen ročaj. F: N2, B: 10YR 6/6 rjavorumena. Ohr. š. 3,4 cm, ohr. v. 4 cm.

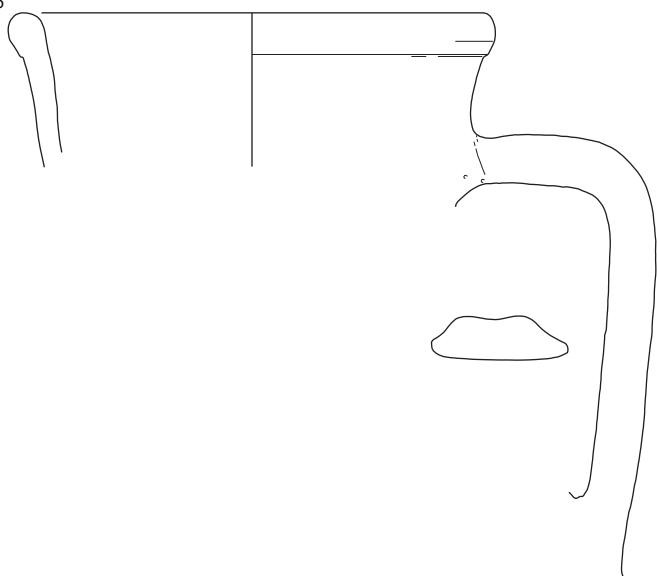
141 SE 24 dno, kv. B3, PN 567

Namizna keramika; odlomek prstanastega dna in del ostenja posode zaprtega tipa. F: N3, B: 5YR 6/6 rdečerumena roza. Najv. pr. 17,7 cm, ohr. v. 8,9 cm.

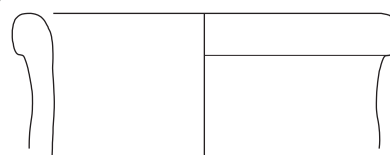
142 SE 24 dno, kv. A3, PN 555

Namizna keramika; odlomek prstanastega dna in del ostenja posode zaprtega tipa. F: N1, B: 7.5YR 7/4 roza. Pr. dna 8,2 cm, ohr. v. 2,2 cm.

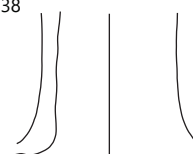
136

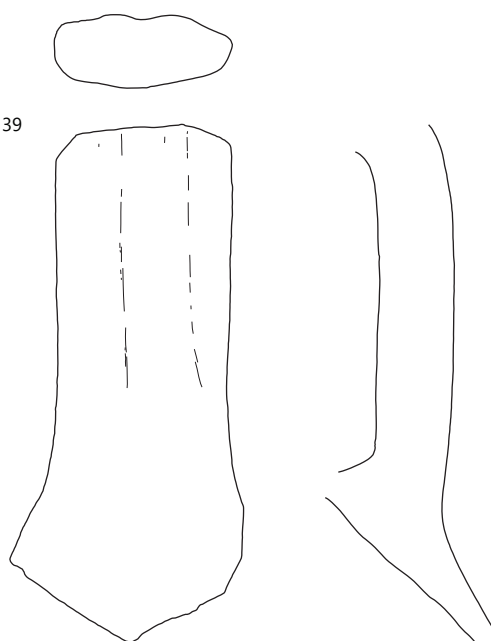
137

138

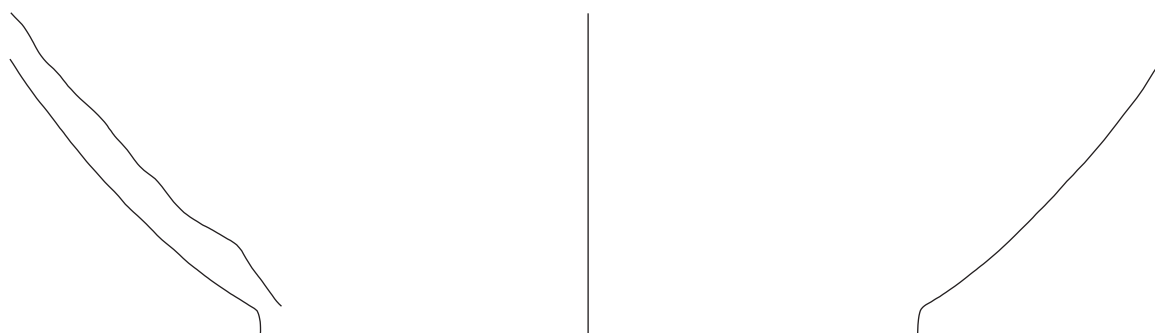
139

140

141

143 SE 24 dno, kv. A3, PN 556

Namizna keramika; odlomek prstanastega dna in del ostenja posode. F: N2, B 5YR 7/6 rumenordeča. Pr. dna 10 cm, ohr. v. 1,7 cm.

144 SE 24, kv. B4, PN 491

Namizna keramika; prstanasto dno in del ostenja posode. F: N2, B: 5YR 7/6 rdečerumena. Pr. dna 8,3 cm, ohr. v. 1,8 cm.

145 SE 24 dno, kv. A3/B3, PN 545

Namizna keramika; del dna z ostenjem posode. F: N3, vključki Fe oksidov do 2 mm, B: 5YR 6/6 rdečerumena. Pr. dna 7,5 cm, ohr. v. 3,4 cm.

146 SE 24 dno, kv. B3, PN 524

Namizna keramika; prstanasto dno in del ostenja posode. F: N2/N3, B 5YR 6/6 rdečerumena. Pr. dna 8,6 cm, ohr. v. 1,7 cm.

147 SE 24 dno, kv. B3, PN 565

Kuhinjska keramika; del odebeljenega ustja in ostenja pekača. Na robu ustja je žleb. F: KK2, B: 10YR 5/3 rjava, prelom: 10YR YR 2/1 črna. Ohr. v. 0,9 cm, ohr. š. 2,5 cm.

148 SE 24, kv. B3, PN 506

Kuhinjska keramika; del odebeljenega ustja in ostenja pekača. F: KK2, B ZP in NP 10YR 2/1 črna, prelom 7.5YR 4/2 rjava. Pr. ustja 24,5 cm, v. 3,8 cm.

149 SE 24 dno, kv. A3, PN 550

Kuhinjska keramika; del odebeljenega ustja lonca. F: KK2, B ZP in NP 10YR 2/1 črna, prelom 7.5YR 4/2 rjava. Pr. ustja 14,7 cm, v. 3,5 cm.

150 SE 24 dno, kv. B3, PN 567

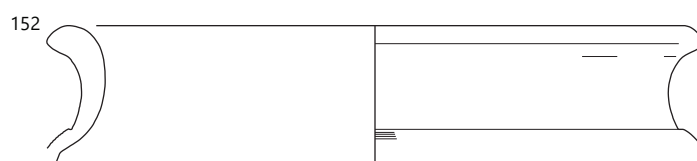
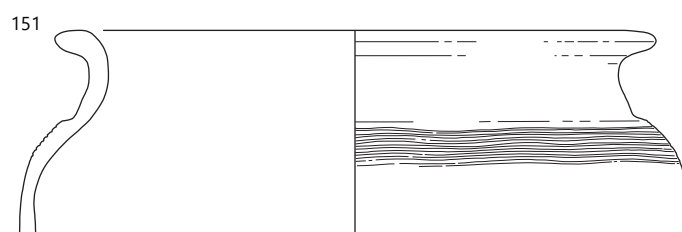
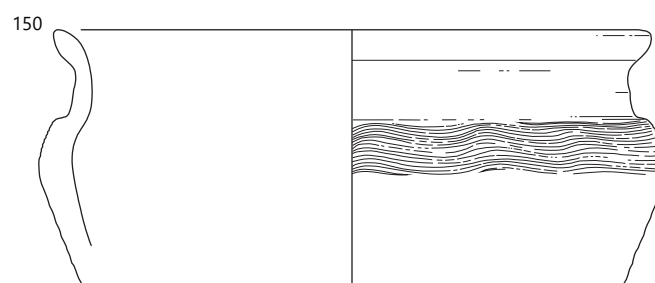
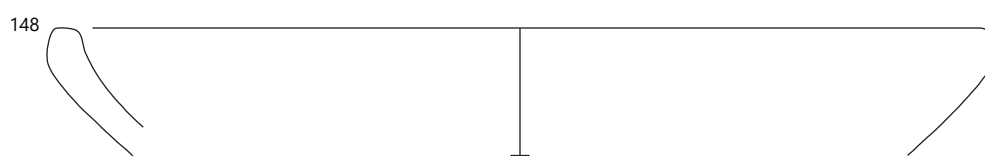
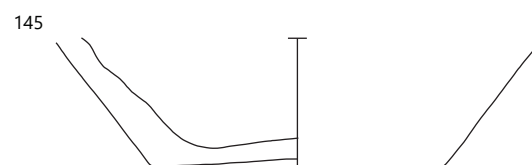
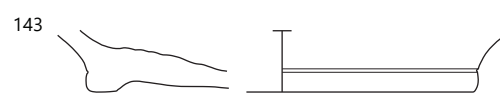
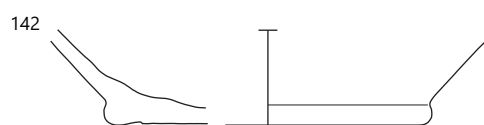
Kuhinjska keramika; del rahlo izvihanega ustja in ostenja nizkega lonca; rame okrašeno z valovnico. F: KK3, B lisasta: 10YR 2/1 črna do 5YR 4/6 rumenordeča. Pr. 16,6 cm, ohr. v. 6,8 cm.

151 SE 24 dno, kv. A3, PN 573

Kuhinjska keramika; odlomek vodoravno izvihanega ustja lonca. Prehod iz vratu v rame je poudarjen, rame okrašeno z vodoravnim metličanjem. F: KK1, B: 10YR 2/1 črna. Pr. ustja 15 cm, ohr. v. 5,3 cm.

152 SE 24, kv. B4, PN 491

Kuhinjska keramika; odlomek izvihanega ustja lonca. Prehod iz vratu v rame je poudarjen, rame okrašeno z vodoravnimi žlebovi. F: IK1, B: 7.5YR 4/2 temno rjava. Pr. ustja 16,3 cm, ohr. v. 3,6 cm.

SE 24: 147 merilo 1 : 1, ostalo merilo 1 : 2.

153 SE 24, kv. B3, PN 508

Kuhinjska keramika; odlomek izvihanega, trikotnega ustja lonca. F: IK1, B: lisasta 10YR 2/1 črna do 7.5YR 4/6 močno rjava. Pr. 14,8 cm, ohr. v. 2,4 cm.

154 SE 24 dno, kv. B3, PN 550, PN 567

Kuhinjska keramika; odlomek rahlo izvihanega ustja in del ostenja lončka. Prehod iz vratu v rame je poudarjen. F: IK1, B: 7.5YR 3/5 temno rjava. Pr. ustja 10,2 cm, ohr. v. 2,3 cm.

155 SE 24 dno, kv. B3, PN 574

Kuhinjska keramika; odlomek izvihanega ustja lonca. F: KK2, B: 10YR 4/2 črna. Pr. 14,5 cm, ohr. v. 2,8 cm.

156 SE 24 dno, kv. B3, PN 567

Kuhinjska keramika; odlomek izvihanega, trikotnega ustja lonca. F: IK1, B: lisasta 10YR 2/1 črna do 7.5YR 4/6 močno rjava. Pr. 10,8 cm, ohr. v. 2,4 cm.

157 SE 24, kv. B3, PN 506

Kuhinjska keramika; dno in del ostenja lonca. F: KK3, B: lisasta 10YR 5/3 do 7.5YR 4/4 rjava. Pr. dna 12,9 cm, ohr. v. 4,3 cm.

158 SE 24 dno, kv. A3, PN 551

Kuhinjska keramika; del dna in ostenja lončka. F: KK3, B NP 5YR 5/8 rumenordeča, ZP 5Yr 3/2 temno rdečerjava. Pr. dna 6,4 cm, ohr. v. 1,6 cm.

159 SE 24 dno, kv. A3/B3, SN 3

Amfora Dressel 6A; odlomek okroglega ročaja amfore Dr. 6A. F: A4, B: 10YR 8/4 zelo svetlo rjava. Š. ročaja 3,7 cm, ohr. v. 8 cm.

160 SE 24, kv. B4, PN 491

Amfora Dressel 2–4; odlomek dvopaličastega ročaja in odlomek ostenja amfore Dr. 2–4. F: A2, B: 5YR 5/6 rumenordeča. Pr. ročaja 2,8 cm, ohr. v. 3 cm.

161 SE 24 dno, kv. B3, PN 571

Amfora Dressel 6B; gumbast zatič in del ostenja amfore Dr. 6B. F: A1, B 5YR 5/8 rumenordeča. Pr. zatiča 4,7 cm, ohr. v. 5,1 cm.

162 SE 25, kv. C3, PN 430

Namizna keramika; odlomek kelihastega ustja z ostenjem vrča. F: N3, B: 7.5YR 6/6 rdečerumena. Pr. ustja 13,6 cm, ohr. v. 2,9 cm.

163 SE 25, kv. C3, PN 430

Kuhinjska keramika, odlomek ramen in vratu lonca, rame je poudarjeno z vodoravnimi rebri, ZP je ožgana. F: IK1, B: 5YR 6/6 rdečerumena. Najv. pr. 18,3 cm, ohr. v. 2,2 cm.

164 SE 27, kv. C2, PN 398

Bronasta pločevina, zvita v obliki stožca, na koncu zavita v kaveljček. Dl. 3, 8 cm, pr. 0,5 cm.

165 SE 27, kv. C2, PN 401

Kovan železen žebelj s ploščato glavico, trn je pravokoten in horizontalno zvit. Ohr. dl. 3,3 cm, š. 2,1 cm, pr. 0,4–0,2 cm.

166 SE 27, kv. C2, PN 404

Ukrivljena železna palčka kvadratnega preseka. Ohr. dl. 3,7 cm, pr. 0,4 cm.

167 SE 27, kv. C2, PN 397

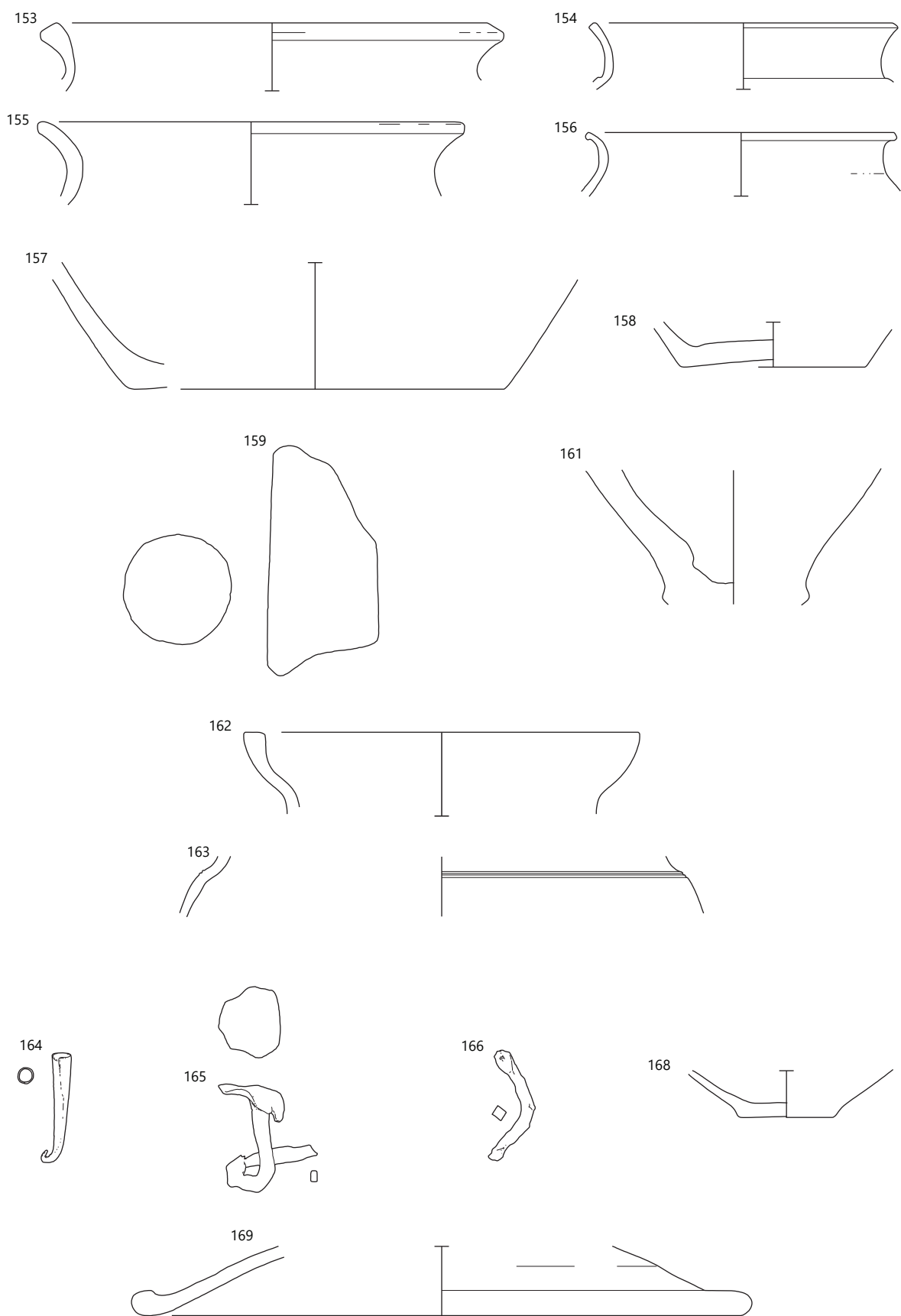
Poznopadska sigilata; odlomek prstanaste noge sigilatnega kroznika, na površini slabo ohranjen tanek rdeč premaz. F: TS1, B: 7.5YR 7/4 roza. Ohr. v. 1,1 cm, ohr. š. 2 cm.

168 SE 27, kv. C2, PN 404

Namizna keramika; odlomek dna in ostenja čaše. F: N4, B: 10YR 6/2 svetlo rjavosiva. Pr. dna 3,2 cm, ohr. v. 1,6 cm.

169 SE 27, kv. C2, PN 438

Kuhinjska keramika; odlomek navzven odebeljenega roba in ostenja pokrova. Del pokrova je ožgan. F: KK1, B: lisasta od 7.5YR 5/6 močno rjava do 7.5YR 2.5/1 črna. Pr. 21,2 cm, ohr. v. 2,5 cm.

153–161 SE 24, 162–163 SE 25, 164–169 SE 27; 160, 167 merilo 1 : 1, ostalo merilo 1 : 2.

170 SE 27, kv. C2, PN 404

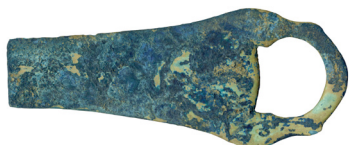
Kuhinjska keramika; odlomek rahlo izvihanega ustja in del ostenja lonca. Prehod iz vratu v rame je poudarjen. F: IKK1, B: 10 YR 2/1 črna. Pr. ustja 11,5 cm, ohr. v. 3,6 cm.

171 SE 27, kv. C2, PN 402

Amfora Dressel 2–4; odlomek okroglega ročaja amfore Dr. 2–4. F: A2, B: 7.5YR 6/6 rdečerumena. Pr. ročaja 1,9 cm, ohr. v. 6,2 cm.

172 SE 29 = SE 37 dno, kv. B3, PN 451

Bronast ročaj korca z zaključkom v obliki labodjih glav. Dl. 9 cm, š. 36–17 cm, db. 0,2 cm.

173 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 460

Bronast aplika delfina z majhnim nastavkom na dnu, del vrča. Dl. 2,1 cm, š. 1,1 cm, v. 1,8 cm.

174 SE 29 = SE 37, kv. B2, PN 527

Bronasta pločevina, zvita v obliki stožca, na koncu zavita v kaveljček. Dl. 4,4 cm, pr. 0,65 cm.

175 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 505

Bronasta igla, pri glavici sploščena, zgornji del je tordiran, presek je okrogel. Igla je dvakrat upognjena. Dl. 11 cm, najv. pr. 0,25 cm.

176 SE 29 = SE 37, kv. B2, PN 527

Bronasta igla (šivanka?); zgornji del ni ohranjen, presek je okrogel. Dl. 5,9 cm, pr. 0,25 cm.

177 SE 29 = SE 37 dno, kv. A3, PN 573

Štirje kosi bronaste pločevine, s punktiranjem oblikovani v obliko srca. A. Dl. 2,1 cm, š. 2,7 cm; B. Dl. 1,7 cm, š. 2,3 cm; C. Dl. 1,9 cm, š. 2,3 cm; D. Dl. 1,8 cm, š. 1,2 cm.

178 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 510

Del železnega orodja z dolgim, okroglim nasadiščem z zanko na koncu, del rezila je odlomljen. Ohr. dl. 13,2 cm, najv. š. 1,4 cm, pr. 0,5 cm.

179 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 465

Del železnega orodja, pravokotno nasadišče, je zapognjeno v zanko. Ohr. dl. 9,5 cm, š. 1,2 cm.

180 SE 29 = SE 37, kv. B2, PN 528

Železen nož s trakastim nastavkom za ročaj, nasadišče je ovalno. Ohr. dl. 14,7 cm, š. 2,3 cm, db. 1,7 cm.

181 SE 29 = SE 37, kv. B2, PN 527

Železen nož s trnastim nastavkom za ročaj, delno odlomljen. Ohr. dl. 8,1 cm, š. 1,1–0,7 cm.

182 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 500

Odlomek železnega rezila. Ohr. dl. 4,9 cm, š. 2,3 cm.

183 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 520

Ukrivljena pravokotna železna ploščica, na enem koncu ima dve nepravilni luknji. Ohr. dl. 3,7 cm, š. 2,9 cm, db. 0,3 cm.

184 SE 29 = SE 37, kv. B2, PN 560

Železen žebliček z delno ohranjeno ploščato glavico. Dl. 1 cm, š. 1,2 cm, db. 0,15 cm.

185 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 465

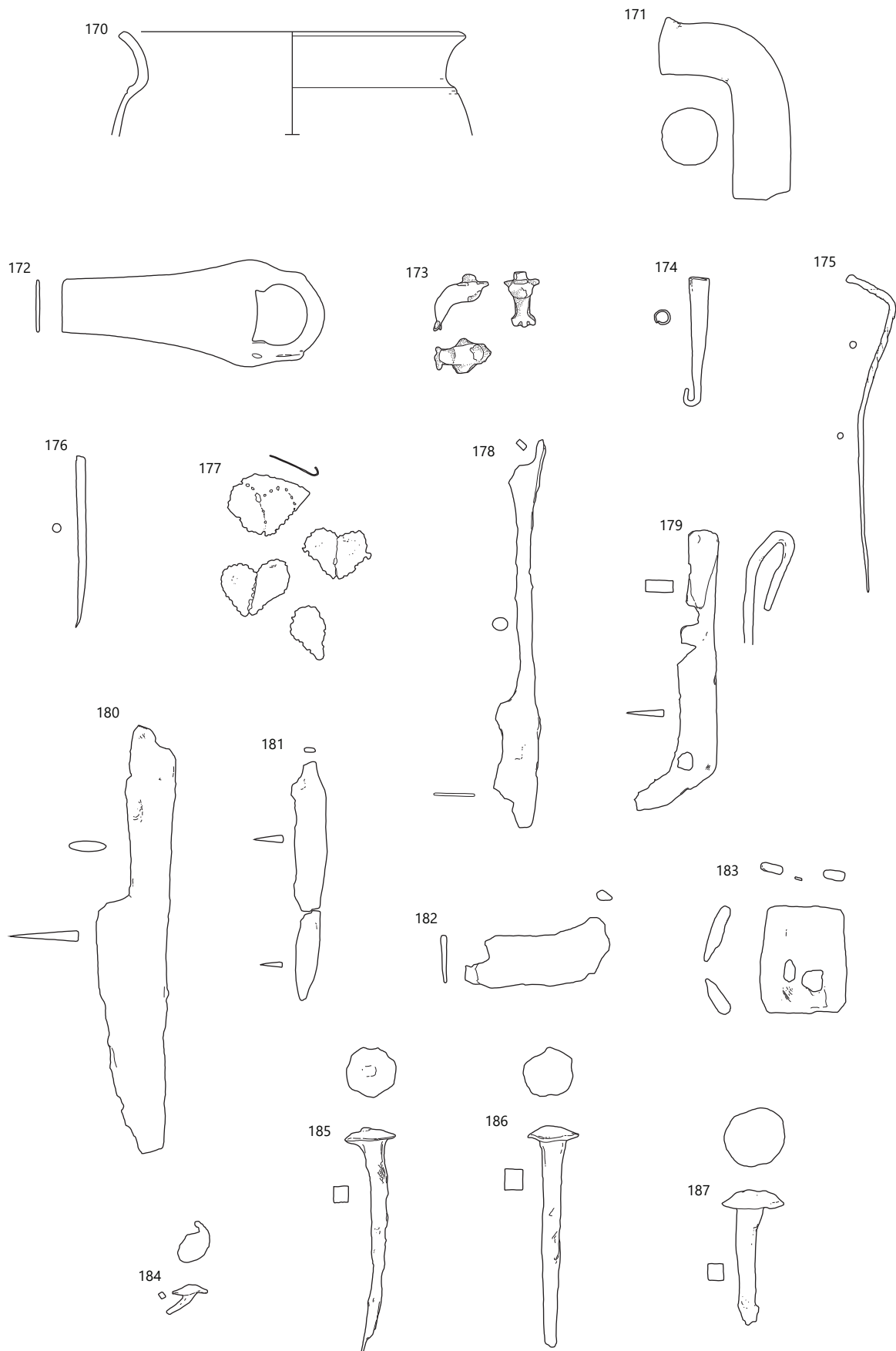
Kovan železen žebelj s stožčasto glavico, trn je kvadraten. Ohr. dl. 7,7 cm, š. 1,7 cm, pr. 0,5 cm.

186 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 510

Kovan železen žebelj s stožčasto glavico, trn je kvadraten in odlomljen. Ohr. dl. 7,5 cm, š. 1,7 cm, pr. 0,6 cm.

187 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 474

Kovan železen žebelj s stožčasto glavico, trn je kvadraten in odlomljen. Ohr. dl. 4,6 cm, š. 2,1 cm, pr. 0,5 cm.

170-171 SE 27, 172-187 SE 29; merilo 1 : 2.

188 SE 29 = SE 37, kv. B2, PN 528

Kovan železen žebelj s stožčasto glavico, trn je kvadraten in odlomljen. Ohr. dl. 7,8 cm, š. 1,6 cm, pr. 0,5 cm.

189 SE 29 = SE 37, kv. B2, PN 561

Kovan železen žebelj s ploščato glavico, trn je pravokoten in odlomljen. Ohr. dl. 3,9 cm, š. 1,5 cm, pr. 0,5–0,4 cm.

190 SE 29 = SE 37, kv. B2, PN 561

Železen trn žablja, ohranjen je del glavice; trn je kvadraten. Ohr. dl. 6,4 cm, š. 0,5 cm.

191 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 474

Železen trn žablja, ohranjen je del glavice; trn je kvadraten. Ohr. dl. 6,5 cm, š. 1,1 cm, db. 0,5 cm.

192 SE 29 = SE 37, kv. A3, PN 540

Železen trn žablja; presek trna je kvadraten. Ohr. dl. 3,9 cm, š. 0,5 cm.

193 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 500

Železen trn kovanega žablja; trn je kvadraten. Ohr. dl. 3,5 cm, db. 0,4 cm.

194 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 474

Železen trn kovanega žablja, pri glavi zvit za 90°; trn je kvadraten. Ohr. dl. 5 cm, db. 0,7 cm.

195 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 474

Železna konica pravokotnega preseka. Ohr. dl. 11,9 cm, db. 0,5–0,3 cm.

196 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 465

Svitek iz svinčene pločevine. Ohr. dl. 1,9 cm, š. 1,5 cm.

197 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 487

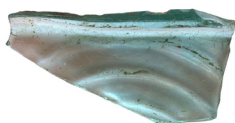
Steklen vrč (?), odlomek vratu z nastavkom za ročaj. Najv. pr. 2,7 cm, ohr. v. 3,3 cm.

198 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 498

Profilirane steklen ročaj, odlomek. Ohr. dl. 2,9 cm, š. 0,8 cm, db. 0,4 cm.

199 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 496

Kvadratna steklenica: odlomek dna z odtisom koncentričnih krogov. Pr. dna 9 cm, ohr. v. 1,2 cm.

200 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 496a

Steklena posoda, odlomek dna in ostenja. Pr. dna 5,5 cm, ohr. v. 1,1 cm.

201 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 465

Volutna oljenka; odlomek rame in volute oljenke, na NP je ohranjen rdečerrjav premaz. F: O1, B: 10YR 8/3 zelo blede rjava. Ohr. v. 2,7 cm, ohr. š. 2 cm.

202 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 475

Volutna oljenka; odlomek rame in volute oljenke, na NP so ostanki rdečerrjavega premaza. F: O1, B: 10YR 8/3 zelo blede rjava. Ohr. v. 1,7 cm, ohr. š. 1,4 cm.

203 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 498

Volutna oljenka; odlomek ramena in volute oljenke s slabo ohranjenim rjavim premazom. F: O1, B: 10YR 8/4 zelo blede rjava. Ohr. dl. 3,2 cm, ohr. v. 1,4 cm.

204 SE 29 = SE 37, kv. B2, PN 527

Reliefna oljenka; odlomek ramena oljenke, premaz ni ohranjen. F: O1, B: 7.5YR 7/6 rdečerrumena. Ohr. dl. 1,8 cm, ohr. v. 0,5 cm.

205 SE 29 = SE 37, kv. B2, PN 533

Reliefna oljenka; odlomek rame in diska oljenke, premaz ni ohranjen. F: O1, B: 10YR 7/4 zelo blede rjava. Pr. diska: 6,8 cm, ohr. v. 0,8 cm, ohr. š. 2 cm.

206 SE 29 = SE 37, kv. B2, PN 536

Reliefna oljenka; 2 odlomek ramena in diska oljenke, na disku je ohranjen del luknje, na ZP je delno ohranjen rdeč premaz. F: O1, B: 10YR 8/4 zelo blede rjava. Ohr. dl. 2,6 cm, ohr. š. 1,8 cm.

207 SE 29 = SE 37, kv. B2, PN 536

Oljenka, odlomek dna in ostenja oljenke, premaz ni ohranjen. F: O1, 7.5YR 7/6 rdečerrumena. Ohr. dl. 5,3 cm, ohr. v. 1,3 cm.

208 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 487

Poznopadska sigilata; odlomek ustja in ostenja sigilatnega krožnika z zelo slabo ohranjenim rdečim premazom, tip Consp. 21.3.2. F: TS2, B: 5YR 7/8 rdečerrumena. Pr. 18,9 cm, ohr. v. 2,6 cm.

209 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 468

Poznopadska sigilata; del prstanastega dna sigilatnega krožnika. F: TS1, B: 5YR 7/6 rdečerrumena. Pr. dna 8,2 cm, ohr. v. 2,3 cm.

210 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 445

Poznopadska sigilata; odlomek ostenja sigilatne skodelice, tip Consp. 34.; debel, temno rdeč premaz je ohranjen le v sledeh. F: TS2, B: 7.5YR 7/4 roza. Najv. pr. 12,3 cm, ohr. v. 2,6 cm.

211 SE 29 = SE 37, kv. B2, PN 527

Poznopadska sigilata; odlomek ustja in ostenja sigilatne skodelice, tip Consp. 34. premaz slabo ohranjen. F: TS2, B: 5YR 6/6 rdečerrumena. Pr. 11,7 cm, ohr. v. 2,2 cm.

212 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 495

Padška sigilata; prstanasto dno in del ostenja sigilatne skodelice, rdeč premaz je delno ohranjen. Na dnu je delno ohranjen žig i.p.p. F: TS1, B: 5YR 7/6 rdečerrumena. Pr. dna 3,6 cm, ohr. v. 1 cm.

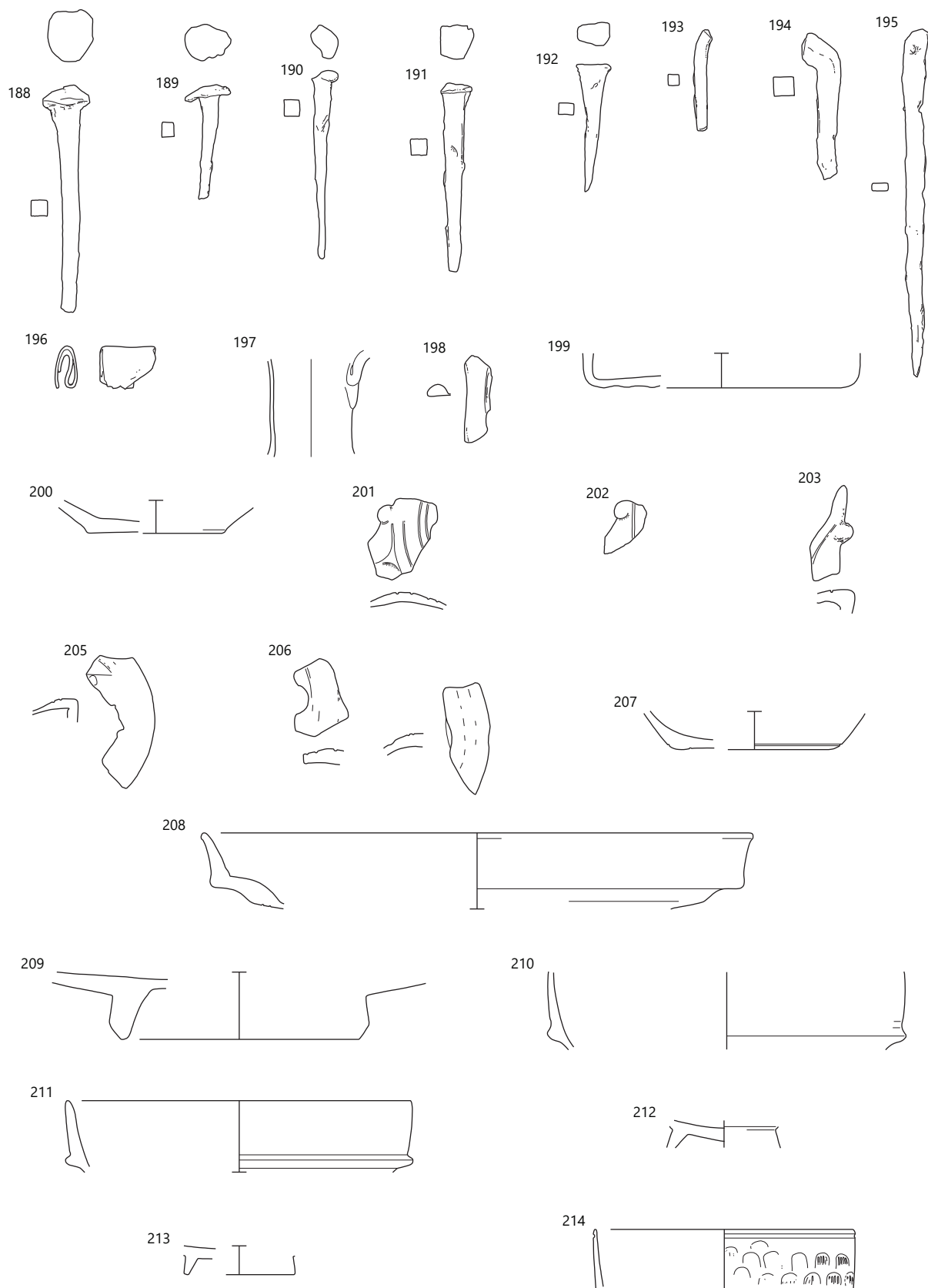
213 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 468

Poznopadska sigilata; prstanasto dno in del ostenja sigilatne skodelice, rdeč premaz je delno ohranjen. F: TS1, B: 5YR 7/6 rdečerrumena. Pr. dna 3,9 cm, ohr. v. 1 cm.

214 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 475

Keramika tankih sten; odlomek ustja in del ostenja skodelice; pod robom ustja je drobna vodoravna kanelura, ostenje je okrašeno z barbotin okrasom glavničkov. Na NP in ZP ostanki temno sivega premaza. F: KTS2, B: 10YR 6/1 siva. Pr. ustja 9 cm, ohr. v. 2 cm.

215 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 474

Keramika tankih sten; odlomek ostenja čaše. Ostenje je okrašeno s koleščkanjem in drobnimi kanelurami. F: KTS1, B: ZP GLEY2 4/5PB temno siva, NP 10YR 7/1 svetlo siva. Ohr. v. 1,6 cm, ohr. š. 1,6 cm.

216 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 495

Keramika tankih sten; odlomek ostenja skodelice; okrašeno z barbotin okrasom v obliki bunčic in temno sivim premazom na ZP in NP. F: KTS1, B: 10YR 5/1 siva. Ohr. v. 1,2 cm, ohr. š. 1,5 cm.

217 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 465

Keramika tankih sten; odlomek ostenja skodelice. Ostenje je okrašeno z luskami. F: KTS2, B: 10YR 5/1 siva. Ohr. v. 1,3 cm, ohr. š. 1,4 cm.

218 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 465

Keramika tankih sten; odlomek dna in ostenja skodelice ali čaše tankih sten. Prehod iz ostenja v dno je poudarjen. F: KTS3, B: 2.5YR 5/8 rdeča. Pr. dna 4 cm, ohr. v. 1,4 cm.

219 SE 29 = SE 37, kv. B2, PN 527

Keramika tankih sten; odlomek odebeljenega ustja in vratu keramičnega balzamarja. F: KTS5, B: 5YR 6/6 rdečerumena. Pr. ustja 3 cm, ohr. v. 2 cm.

220 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 465

Namizna keramika; odlomek kelihastega ustja z ostenjem vrča. Pod robom ustja, na zunanji strani, plitva kanelura. F: N1, B: 7.5YR 7/6 rdečerumena. Pr. ustja 12 cm, ohr. v. 1,8 cm.

221 SE 29 = SE 37 dno, kv. B2, PN 521

Namizna keramika; odlomek kelihastega ustja z ostenjem vrča. F: N1 redek šamot do 2 mm, B: 7.5YR 7/6 rdečerumena. Pr. ustja 19,8 cm, ohr. v. 3,3 cm.

222 SE 29 = SE 37, kv. B2 PN 531

Namizna keramika; odlomek izvihane odebeljenega ustja finega lonca. F: N1/N2, B: 7.5YR 7/6 rdečerumena. Pr. ustja 15,3 cm, ohr. v. 1,9 cm.

223 SE 29 = SE 37, kv. B2, PN 553

Namizna keramika; odlomek ustja in vratu finega lonca. F: N2, B: 5YR 6/6 rdečerumena. Pr. ustja 11,3 cm, ohr. v. 1,9 cm.

224 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 468

Namizna keramika; odlomek navpičnega trikotnega ustja in vratu vrča, ročaj je profiliran, pod ustjem je široka kanelura. F: N2, B: 5YR 6/6 rdečerumena. Pr. ustja 10,5 cm, ohr. v. 8,7 cm.

225 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 445, PN 475

Namizna keramika; dva odlomek navpičnega trikotnega ustja in vratu vrča. F: N1, B: 5YR 7/8 rdečerumena. Pr. ustja 11,2 cm, najv. ohr. pr. 17,9 cm, ohr. v. 4,9 cm.

226 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 487

Namizna keramika; del vodoravnega profiliranega ustja in ostenja finega lonca. Ustje je obrnjeno navznoter. F: N2, B: 10YR 7/4 zelo blede rjava. Pr. 18,7 cm, ohr. v. 1,7 cm.

227 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 465

Namizna keramika; del profiliranega ročaja vrča. F: N2, B: 2.5YR 6/6 svetlo rdeča. Š. ročaja 3,7 cm, ohr. v. 3,3 cm.

228 SE 29 = SE 37 dno, kv. B2, PN 521

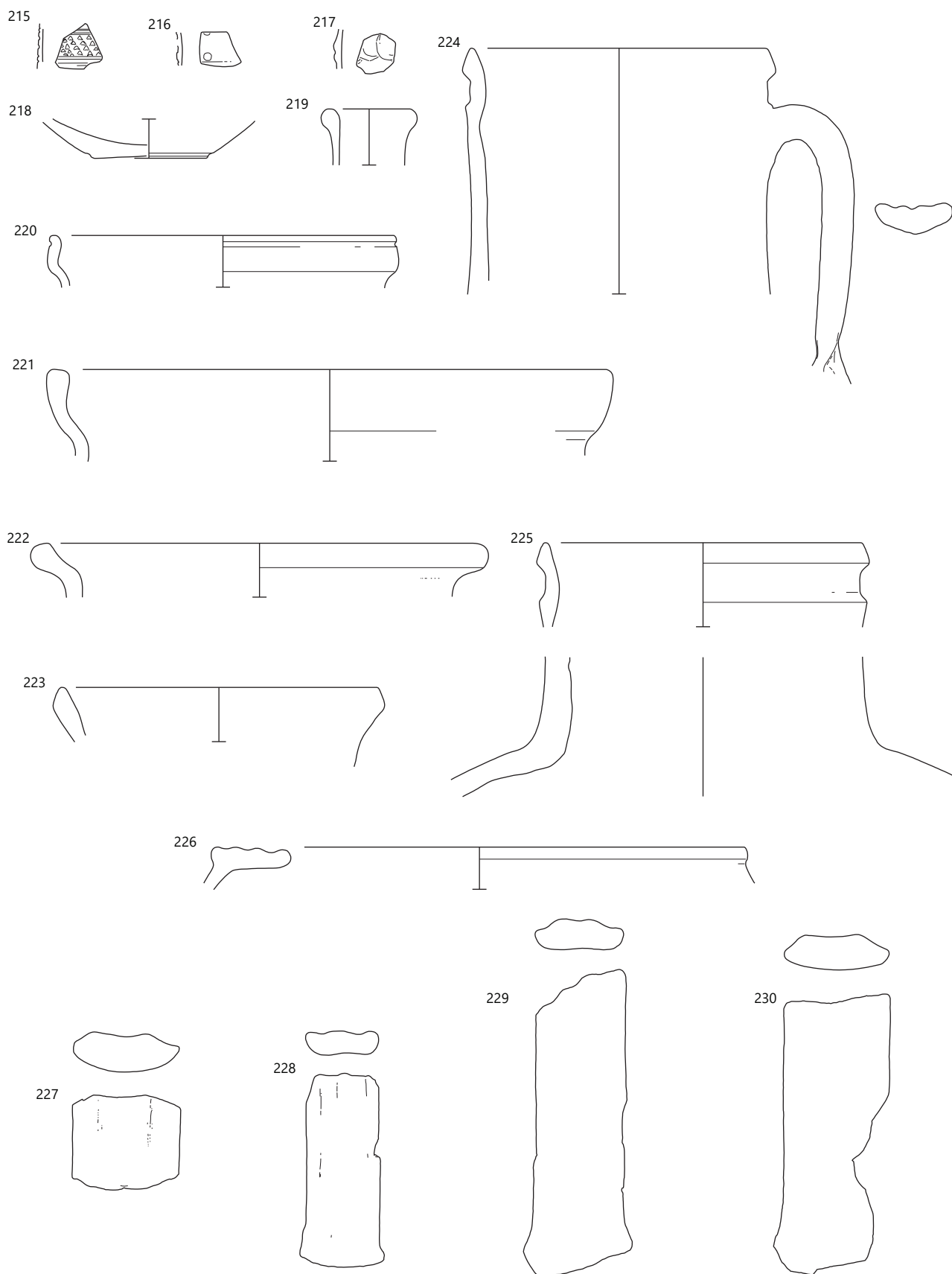
Namizna keramika; del profiliranega ročaja vrča. F: N1, B: 7.5YR 7/6 rdečerumena. Š. ročaja 2,6 cm, ohr. v. 6,8 cm.

229 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 451

Namizna keramika; odlomek profiliranega ročaja vrča. F: N1 z redkim grogom (do 2,5 mm), B: 7.5YR 7/6 rdečerumena. Š. 3,2 cm, ohr. v. 10,7 cm.

230 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 475

Namizna keramika; odlomek profiliranega ročaja vrča. F: N1 z redkim grogom (do 2,5 mm), B: 7.5YR 7/6 rdečerumena. Š. 3,2 cm, ohr. v. 9,9 cm.

231 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 527

Namizna keramika; odlomek ramena in ostenja posode, rame je narebreno. F: N1, B: 7.5YR 6/6 rdečerumena. Najv. pr. 9,8 cm, ohr. v. 0,8 cm.

232 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 468

Namizna keramika; rob in ostenje pokrova, rob je ožgan. F: N1, B: 5YR 6/8 rdečerumena. Pr. 11 cm, ohr. v. 1 cm.

233 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 451

Namizna keramika; prstanasto dno in del ostenja posode. F: N2, B: 5YR 6/6 rdečerumena. Pr. dna 11,8 cm, ohr. v. 1,7 cm.

234 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 475

Namizna keramika; prstanasto dno in del ostenja posode. F: N2, B: 5YR 6/6 rdečerumena. Pr. dna 12,8 cm, ohr. v. 3 cm.

235 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 474

Namizna keramika; prstanasto dno in del ostenja posode. F: N1/2, B: 5YR 6/6 rdečerumena. Pr. dna 11,1 cm, ohr. v. 2,6 cm.

236 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 487

Namizna keramika; prstanasto dno in del ostenja posode. F: N3, B: 7.5YR 7/6 rdečerumena. Pr. dna 11,7 cm, ohr. v. 2,3 cm.

237 SE 29 = SE 37 dno, kv. B2, B3, PN 465, PN 498, PN 521

Kuhinjska keramika; več odlomek ustja in ostenja. Na robu ustja je žleb; t. i. pekači »orlo bifido«. F: IKK2, B: lisasta od 10YR 3/2 zelo temno sivorjava, do 7.5YR 3/2 temno rjava. Pr. ustja 26,4 cm, ohr. v. 3,7 cm.

238 SE 29 = SE 37 dno, kv. B3, PN 521

Kuhinjska keramika; več odlomek ustja, ostenja in dna pekača. Na robu ustja je žleb; t. i. pekači »orlo bifido«. ZP in zgornji del NP sta ožgana. F: KK1, B: ZP 10YR 2/1 črna, NP 10YR 2/1 črna do 2.5YR 5/6 rdeča. Pr. ustja 26,4 cm, ohr. v. 3,1 cm.

239 SE 29 = SE 37, kv. B2, PN 530

Kuhinjska keramika; del ustja in ostenja pekača. Na robu ustja je žleb; t. i. pekači »orlo bifido«. F: PK2, B: 7.5YR 2.5/1 črna. Ohr. v. 1,9 cm, ohr. š. 2 cm.

240 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 498

Kuhinjska keramika; del izvihanega ustja in del ostenja lonca. Na ramenu tri plitve kanelure. F: KK1, B 7.5YR 3/2 zelo temno rjava. Pr. 10,2 cm, ohr. v. 3,4 cm.

241 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 465

Kuhinjska keramika; odlomek rahlo izvihanega trikotnega ustja in del ostenja lonca. ZP in zgornji del ustja je ožgan. Prehod v rame je poudarjen, na ramenu ozka vodoravna kanelura. F: KK1a, B ZP: 7.5YR 2.5/1 črna, B NP: 5YR 5/6 rumenordeča. Pr. 13,9 cm, ohr. v. 5,7 cm.

242 SE 29 = SE 37, kv. B2, B3, PN 465, PN 521

Kuhinjska keramika; odlomek izvihanega ustja in del ostenja lonca, na robu ustja je kanelura. Prehod v rame je poudarjen z rebrom. F: KK6, B: 7.5YR 2.5/1 črna. Pr. 10,7 cm, ohr. v. 4,5 cm.

243 SE 29 = SE 37, kv. B2, PN 527

Kuhinjska keramika; odlomek izvihanega ustja in del ostenja lončka. Prehod iz vratu v rame je poudarjen, na robu ustja je plitva kanelura. F: IK1, B: ZP 7.5YR 3/2 temno rjava, NP 7.5YR 4/4 rjava. Pr. ustja 10,2 cm, ohr. v. 2,1 cm.

244 SE 29 = SE 37 dno, kv. B2, PN 521

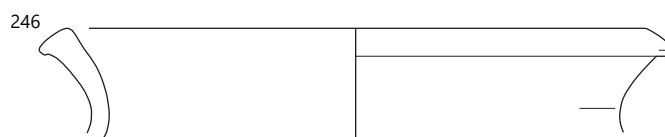
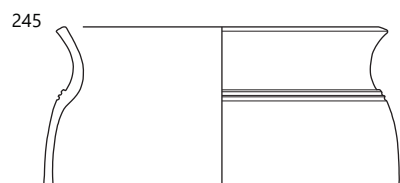
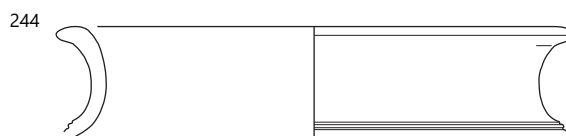
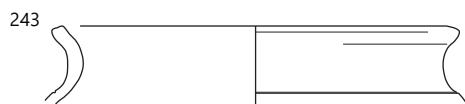
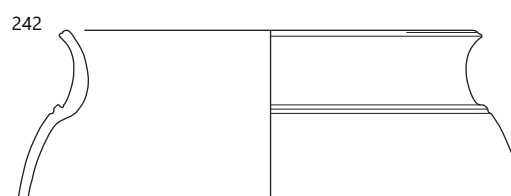
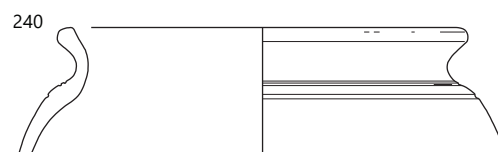
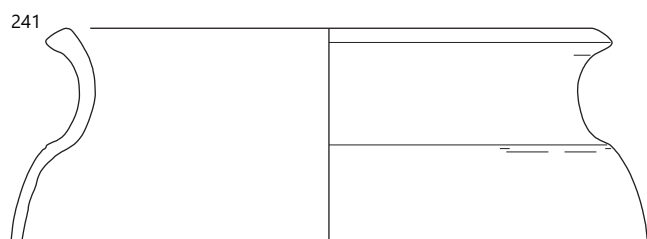
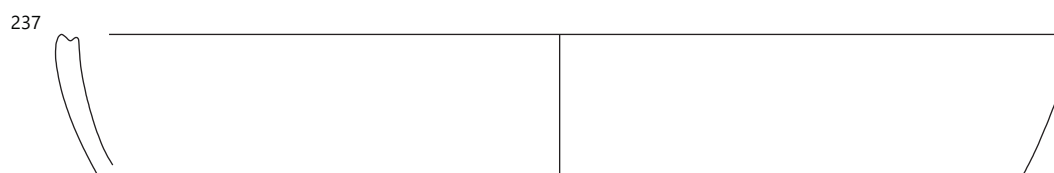
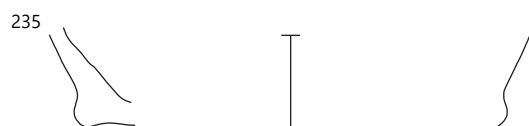
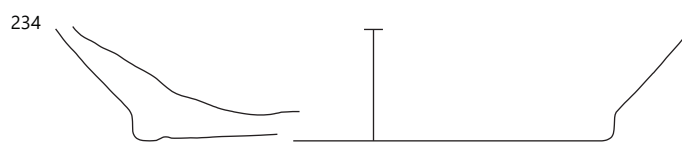
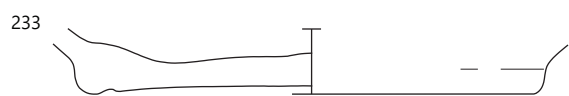
Kuhinjska keramika; del izvihanega ustja in del ostenja lonca. Prehod v rame je poudarjen z drobnimi kanelurami, rob ustja je ožgan. F: KK1a, B: lisasta: 5YR 6/6 rdečerumena do 7.5YR 4/2 rjava. Pr. ustja 13 cm, ohr. v. 3 cm.

245 SE 29 = SE 37, kv. B2, PN 531

Kuhinjska keramika; del izvihanega ustja in del ostenja lonca. Prehod v rame je poudarjen, na ramenu vodoravni žlebovi. F: KK1, B: 10YR 3/2 zelo temno sivorjava. Pr. 8,3 cm, ohr. v. 4,3 cm.

246 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 468, PN 495, PN 498

Kuhinjska keramika; del trikotno izvihanega ustja in vratu lonca, ZP je ožgana. F: KK3, B: ZP 7.5YR 2.5/1 črna, NP B: 7.5YR 4/4 rjava. Pr. 15,2 cm, ohr. v. 3 cm.

247 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 468

Kuhinjska keramika; 3. odlomek izvihanega ustja in vratu lonca, rob ustja je ožgan. F: KK3, B: lisasta od 7.5YR 2.5/1 črna do 5YR 5/6 rumenordeča. Pr. 14,2 cm, ohr. v. 3 cm.

248 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 465

Kuhinjska keramika; odlomek ramena lonca, rame je okrašeno z drobnimi kanelurami. F: KK1, B: lisasta od 10YR 3/2 zelo temno sivorjava do 10YR 2/1 črna. Ohr. v. 2,4 cm, ohr. š. 3,5 cm, Najv. pr. 13,2 cm.

249 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 468

Kuhinjska keramika; odlomek ramena in vratu lonca, rame je okrašeno s snopom valovnic. F: KK1, B: NP 10YR 3/2 zelo temno sivorjava, B: 10YR 2/1 črna. Ohr. v. 1,9 cm, ohr. š. 4 cm.

250 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 468

Kuhinjska keramika; odlomek ramena lonca, rame je okrašeno z drobnimi žlebovi. F: KK1, B: lisasta od 10YR 3/2 zelo temno sivorjava do 10YR 2/1 črna. Ohr. v. 3,2 cm, ohr. š. 3,5 cm.

251 SE 29 = SE 37, kv. B2, PN 521

Kuhinjska keramika; odlomek prstanastega dna in del ostenja posode. Dno je delno ožgano. F: IKK1, B: lisasta 2.5YR 4/6 rdeča do 5YR 3/2 temno rdečerjava. Pr. dna 12 cm, ohr. v. 1 cm.

252 SE 29 = SE 37 dno, kv. B3, PN 498

Kuhinjska keramika; odlomek prstanastega dna in del ostenja posode. F: IKK1, rahlo porozna B: 2.5YR 5/8 rdeča. Pr. dna 6 cm, ohr. v. 1 cm.

253 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 498

Kuhinjska keramika; dno in spodnji del trupa lonca. F: KK1, B: 10YR 2/1 črna. Pr. dna 6,7 cm, ohr. v. 5,6 cm.

254 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 498

Kuhinjska keramika; dno in spodnji del trupa lonca. F: KK1a, B: lisasta od 10YR 3/2 zelo temno sivorjava, do 7.5YR 3/2 temno rjava. Pr. dna 4,8 cm, ohr. v. 2,6 cm.

255 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 495

Kuhinjska keramika; dno in del ostenja lončka, ZP ostenje je glajeno. F: KK1, B: ZP 10YR 2/1 črna, NP 7.5YR 3/4 temno rjava. Pr. dna 4,8 cm, ohr. v. 2,3 cm.

256 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 466

Kuhinjska keramika; dno lonca, spodnja stran dna je groba. F: KK5, B: 10YR 3/2 zelo temno sivorjava. Pr. dna 10,9 cm, ohr. v. 1,4 cm.

257 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 427

Amfora Dressel 6B; odlomek okroglega, delno poškodovanega ročaja amfore Dr. 6B. F: A3, B: 5YR 6/6 rdečerumena. Pr. ročaja 2,4 cm, ohr. v. 6 cm.

258 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 427

Amfora Dressel 6B; odlomek okroglega, delno poškodovanega ročaja amfore Dr. 6B. F: A3, B: 5YR 6/6 rdečerumena. Pr. ročaja 2,1 cm, ohr. v. 4,8 cm.

259 SE 29 = SE 37, kv. B3, PN 495

Ovalen, obdelan kamen (izstrelek za fračo?). Dl. 4,8 cm, š. 5,4 cm, db. 4,1 cm, t. 190 g.

260 SE 30, kv. C2, PN 458

Železna šivanka, pri ušescu je sploščena, presek je okrogel. Dl: 12, 8 cm, š. 0,7 cm, pr. 0,4 cm.

261 SE 30, kv. C2, PN 484

Kovan železen žebelj s polkrožno glavico, trn je kvadraten. Ohr. dl. 8 cm, š. 1,5 cm, pr. 0,4 cm.

262 SE 30 dno, kv. B2, PN 494

Kovan železen žebelj s ploščato glavico, trn je kvadraten in odlomljen. Ohr. dl. 6,7 cm, š. 1,4 cm, pr. 0,3 cm.

263 SE 30, kv. B2, PN 477

Kovan železen žebelj s ploščato glavico, trn je kvadraten in odlomljen. Ohr. dl. 6,8 cm, š. 2,1 cm, pr. 0,5 cm.

264 SE 30, kv. C2, PN 462

Železen trn, najverjetneje večjega žeblja, upognjen v obliki kljuke. Ohr. dl. 7,5 cm, pr. 0,6–0,5 cm.

265 SE 30 dno, kv. B2, PN 517

Železen trn, pravokotnega preseka, najverjetneje žeblja. Ohr. dl. 8,9 cm, pr. 0,4–0,5 cm.

266 SE 30, kv. C2, PN 519

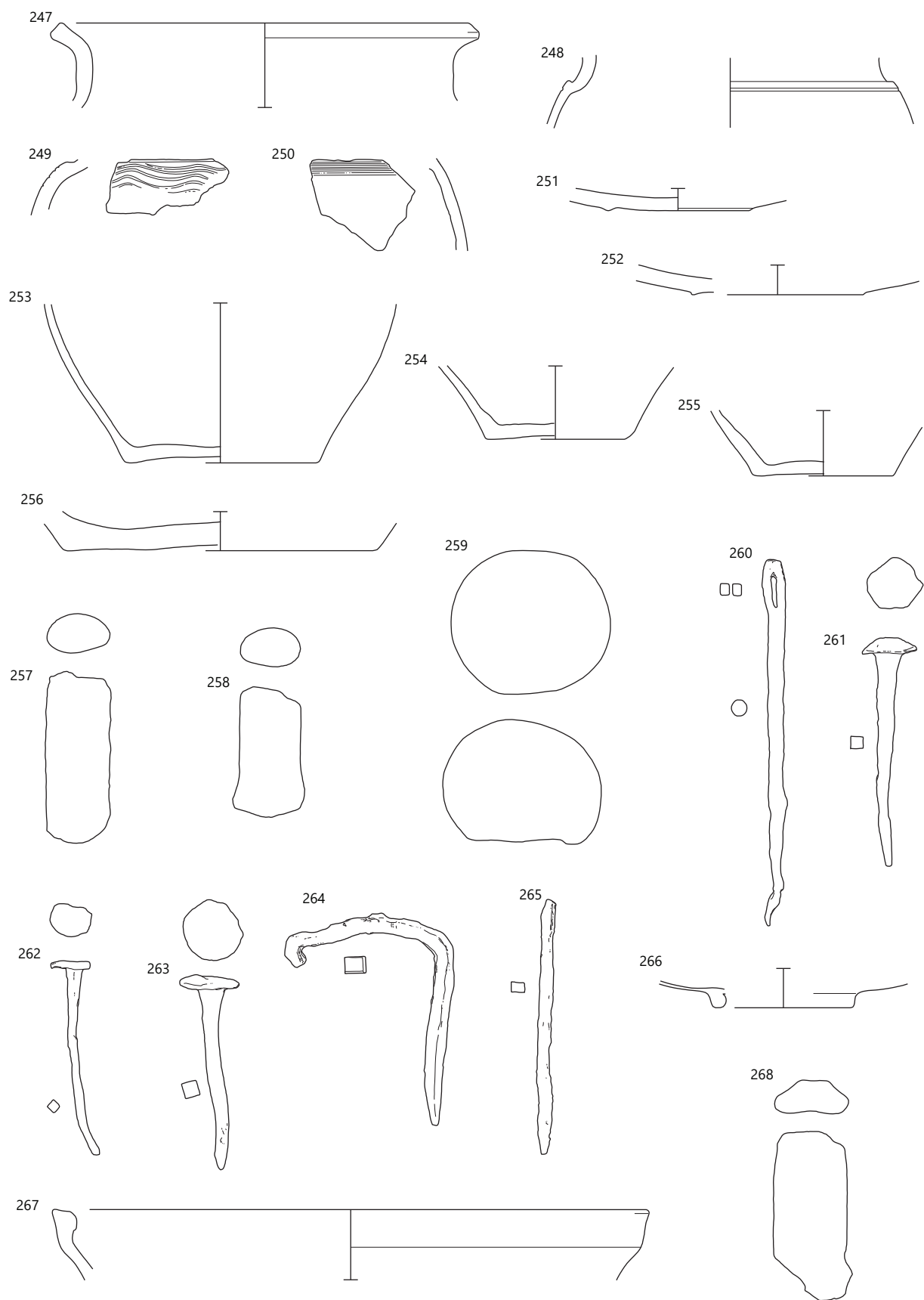
Steklena posoda; odlomek prstanastega dna in ostenja. Pr. dna 4,7 cm, ohr. v. 1,4 cm.

267 SE 30, kv. C2, PN 449

Namizna keramika; odlomek navznoter odebeljenega ustja posode. F: N2. Pr. ustja 20,9 cm, ohr. v. 2,5 cm.

268 SE 30, kv. B2, PN 479

Namizna keramika; odlomek profiliranega ročaja vrča. F: N2, B: 2.5YR 6/6 svetlo rdeča. Š. ročaja 2,7 cm, ohr. v. 6 cm.

247–259 SE 29, 260–268 SE 30; merilo 1 : 2.

269 SE 33, kv. C2, PN 497

Sigilata; odlomek ustja in ostenja sigilatnega krožnika, premaz ni ohranjen. F: TS1, B: 5YR 6/6 rdečerumena. Najv. pr. 14,2 cm, ohr. v. 1,8 cm.

270 SE 33, kv. C2, PN 497

Sigilata; odlomki prstanastega dna sigilatnega krožnika, s slabo ohranjenim svetlo rdečim premazom. Dno okrašeno z drobnimi kanelurami. F: TS1, B: 5YR 7/6 rdečerumena. Ohr. v. 1,1 cm, ohr. š. 12,9 cm.

271 SE 33, kv. B3, PN 497

Keramika tankih sten; odlomek ostenja spodnjega dela čaše; okrašeno z drobnimi vodoravnimi kanelurami. F: KTS2, B: 10YR 4/4 temno rumenorjava. Najv. pr. 5,8 cm, ohr. v. 1,3 cm.

272 SE 34 dno, kv. B2, PN 513

Namizna keramika; odlomek dna in ostenja posode. F: N2 ožgana (?), B: 5YR 6/6 rdečerumena. Pr. dna 6 cm, ohr. v. 2,1 cm.

273 Sondiranje MZVKD Piran, SE 6, sonda B, PN 3

Peltast okov (podstavek za bronast korec). Dl. 1,7 cm, š. 0,8 cm, db. 0,3 cm.

274 Sondiranje MZVKD Piran, SE 6, sonda B, PN 7

Železen ključ (?). Ohr. dl. 9,5 cm; najv. db. 0,9 cm.

275 Sondiranje MZVKD Piran, SE 5, sonda B, PN 4

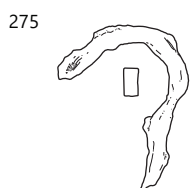
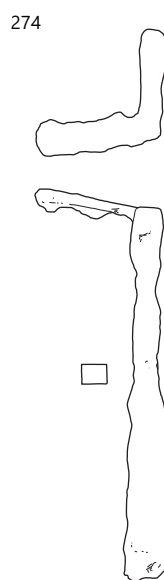
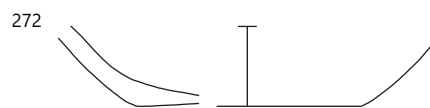
Del ovalne železne zanke pravokotnega preseka. Ohr. dl. 5,1 cm, ohr. š. 3,5 cm.

276 Sondiranje MZVKD Piran, SE 6, sonda B, PN 6

Kovan železen žebelj s stožčasto glavico, trn je kvadraten in odlomljen. Ohr. dl. 7,5 cm, š. 1,3 cm, pr. 1,3 cm.

277 Sondiranje MZVKD Piran, SE 1, sonda B, PN 8

Kovan železen žebelj s stožčasto glavico, trn je kvadraten in odlomljen. Ohr. dl. 4,2 cm, š. 1,5 cm, pr. 1,4 cm.

269–271 SE 33, 272 SE 34, 273–274, 276–277 SE 6 v sondi B, 275 SE 5 v sondi B; merilo 1 : 2.